

Съдържание

II *Незаконодателни актове*

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2404 на Комисията от 20 декември 2017 година за предоставяне на предвидената в член 99 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета правна закрила на наименованието „Maasvallei Limburg“ (ЗНП) 1
- ★ Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2405 на Комисията от 20 декември 2017 година за предоставяне на правната закрила, предвидена в член 99 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на наименованието „Picpoul de Pinet“ (ЗНП) 3
- Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2406 на Комисията от 20 декември 2017 година за определяне на количествата, които следва да бъдат добавени към определените за подпериода от 1 април до 30 юни 2018 г. количества в рамките на тарифните квоти, открити по силата на Регламент (ЕО) № 442/2009 в сектора на свинското месо 4
- Регламент за изпълнение (ЕС) 2017/2407 на Комисията от 20 декември 2017 година за определяне на коефициента на разпределение за количествата, за които се отнасят подадените от 1 до 7 декември 2017 г. заявления за лицензи за внос и за определяне на количествата, които следва да бъдат добавени към определените за подпериода от 1 април до 30 юни 2018 г. количества в рамките на тарифните квоти, открити по силата на Регламент (ЕО) № 539/2007 в сектора на яйцата и за яйчен албумин 6

РЕШЕНИЯ

- ★ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2408 на Съвета от 18 декември 2017 година за предоставяне на разрешение на Република Латвия да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност 8
- ★ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2409 на Съвета от 18 декември 2017 година за разрешаване на Швеция да прилага намалена ставка на акциза върху електроенергията, консумирана от домакинствата и предприятията в сектора на услугите, разположени в някои райони на Северна Швеция, в съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО 10

- ★ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2410 на Комисията от 20 декември 2017 година за изменение на решения 2006/415/ЕО и 2007/25/ЕО и Решение за изпълнение 2013/657/ЕС относно някои защитни мерки по отношение на високопатогенната инфлуенца по птиците (нотифицирано под номер C(2017) 8969)⁽¹⁾ 13
  - ★ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2411 на Комисията от 20 декември 2017 година за изменение на приложението към Решение за изпълнение 2014/709/ЕС относно мерките за контрол на здравето на животните във връзка с африканската чума по свинете в някои държави членки (нотифицирано под номер C(2017) 8988)⁽¹⁾ 17
  - ★ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2412 на Комисията от 20 декември 2017 година за изменение на приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 относно защитните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки (нотифицирано под номер C(2017) 9014)⁽¹⁾ 29
-

III Други актове

ЕВРОПЕЙСКО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

- ★ Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 3/17/COL от 18 януари 2017 година за изменение за сто и втори път на процесуалните и материалноправните норми в областта на държавната помощ чрез въвеждане на нови насоки относно понятието за държавна помощ, посочено в член 61, параграф 1 от Споразумението за Европейското икономическо пространство [2017/2413] 35
-

Поправки

- ★ Поправка на Регламент (ЕС) 2017/776 на Комисията от 4 май 2017 година за изменение с цел адаптиране към научно-техническия прогрес на Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно класифицирането, етикетането и опаковането на вещества и смеси (ОВ L 116, 5.5.2017 г.) 85

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП.

II

(Незаконодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2404 НА КОМИСИЯТА

от 20 декември 2017 година

за предоставяне на предвидената в член 99 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета правна закрила на наименованието „Maasvallei Limburg“ (ЗНП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 99 от него,

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с член 97, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 Комисията разгледа заявката за регистрация на наименованието „Maasvallei Limburg“, изпратена от Белгия и Нидерландия, и я публикува в *Официален вестник на Европейския съюз* ⁽²⁾.
- (2) В Комисията не постъпиха възражения по реда на член 98 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
- (3) В съответствие с член 99 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на наименованието „Maasvallei Limburg“ следва да бъде предоставена правна закрила и то да бъде вписано в регистъра, посочен в член 104 от същия регламент.
- (4) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Комитета за общата организация на селскостопанските пазари,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предоставя се правна закрила на наименованието „Maasvallei Limburg“ (ЗНП).

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

⁽¹⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.

⁽²⁾ ОВ С 278, 22.8.2017 г., стр. 4.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 декември 2017 година.

За Комисията
Председател
Jean-Claude JUNCKER

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2405 НА КОМИСИЯТА**от 20 декември 2017 година****за предоставяне на правната закрила, предвидена в член 99 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета, на наименованието „Picroul de Pinet“ (ЗНП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 99 от него,

като има предвид, че:

- (1) В съответствие с член 97, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 Комисията провери заявката за регистрация на наименованието „Picroul de Pinet“, подадена от Франция. Комисията счете, че условията, установени в членове 93—96, член 97, параграф 1 и членове 100, 101 и 102 от Регламент (ЕС) № 1308/2013, са изпълнени. Следователно тя счете, че на съставното наименование „Picroul de Pinet“ може да бъде предоставена закрила в неговата цялост въз основа на традиционната му употреба, освен ако не бъде подадено възражение. Комисията също така изрази становището, че тази регистрация не била пречка, при условие че се спазват приложимите принципи и правила на правния ред на Съюза, за използването на наименованието на винения сорт грозде „Picroul“ или на неговите синоними, когато това наименование не съдържа и не се състои от наименование „Picroul de Pinet“, нито по същество се позовава на географския елемент на въпросното наименование, така че условията по член 100, параграф 3, първа алинея от Регламент (ЕС) № 1308/2013, да не са изпълнени. Заявката за регистрация бе след това публикувана в *Официален вестник на Европейския съюз* ⁽²⁾.
- (2) Комисията не получи възражения по член 98 от Регламент (ЕС) № 1308/2013.
- (3) В съответствие с член 99 от Регламент (ЕС) № 1308/2013 следва да бъде предоставена правна закрила на наименованието „Picroul de Pinet“ и то да бъде вписано в регистъра, посочен в член 104 от същия регламент.
- (4) Мерките, предвидени в настоящия регламент, са в съответствие със становището на Комитета за общата организация на селскостопанските пазари,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предоставя се правна закрила на наименованието „Picroul de Pinet“ (ЗНП).

Член 2Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 декември 2017 година.

За Комисията
Председател
Jean-Claude JUNCKER

⁽¹⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.⁽²⁾ ОВ C 253, 4.8.2017 г., стр. 4.

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2406 НА КОМИСИЯТА**от 20 декември 2017 година****за определяне на количествата, които следва да бъдат добавени към определените за подпериода от 1 април до 30 юни 2018 г. количества в рамките на тарифните квоти, открити по силата на Регламент (ЕО) № 442/2009 в сектора на свинското месо**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 188 от него, параграфи 2 и 3,

като има предвид, че:

- (1) С Регламент (ЕО) № 442/2009 на Комисията ⁽²⁾ се откриват годишни тарифни квоти за внос на продукти от сектора на свинското месо. Квотите, посочени приложение I, част Б от посочения регламент, се управляват по метода на едновременната проверка на заявленията.
- (2) Количествата, за които се отнасят заявленията за лицензии за внос, подадени от 1 до 7 декември 2017 г. за подпериода от 1 януари до 31 март 2018 г., са по-ниски от наличните количества. Поради това е целесъобразно да се определят количествата, за които не са били подадени заявления, и тези количества да бъдат добавени към определените за следващия квотен подпериод количества.
- (3) За да се гарантира ефективността на мярката, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Количествата, за които не са били подадени заявления за лицензии за внос по силата на Регламент (ЕО) № 442/2009, и които следва да бъдат добавени към подпериода от 1 април до 30 юни 2018 г., са посочени в приложението към настоящия регламент.

*Член 2*Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 декември 2017 година.

За Комисията,
от името на председателя,
Jerzy PLEWA

Генерален директор
Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“

⁽¹⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 442/2009 на Комисията от 27 май 2009 г. относно откриване и управление на тарифни квоти на Общността в сектора на свинското месо (ОВ L 129, 28.5.2009 г., стр. 13).

ПРИЛОЖЕНИЕ

Пореден номер	Незаявени количества, които следва да бъдат добавени към наличните количества за подпериода от 1 април до 30 юни 2018 г. (в kg)
09.4038	25 693 750
09.4170	3 691 500

РЕГЛАМЕНТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2407 НА КОМИСИЯТА**от 20 декември 2017 година**

за определяне на коефициента на разпределение за количествата, за които се отнасят подадените от 1 до 7 декември 2017 г. заявления за лицензии за внос и за определяне на количествата, които следва да бъдат добавени към определените за подпериода от 1 април до 30 юни 2018 г. количества в рамките на тарифните квоти, открити по силата на Регламент (ЕО) № 539/2007 в сектора на яйцата и за яйчен албумин

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1308/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 922/72, (ЕИО) № 234/79, (ЕО) № 1037/2001 и (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 188 от него,

като има предвид, че:

- (1) С Регламент (ЕО) № 539/2007 на Комисията ⁽²⁾ се откриват годишни тарифни квоти за внос на продукти в сектора на яйцата и за яйчен албумин.
- (2) По отношение на някои от квотите количествата, за които се отнасят заявленията за лицензии за внос, подадени от 1 до 7 декември 2017 г. за подпериода от 1 януари до 31 март 2018 г., са по-високи от наличните количества. Поради това следва да се определи до каква степен могат да бъдат издавани лицензии за внос, като се определи коефициент на разпределение, който да се прилага към заявените количества, изчислен съгласно член 7, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1301/2006 на Комисията ⁽³⁾.
- (3) По отношение на някои от квотите количествата, за които се отнасят заявленията за лицензии за внос, подадени от 1 до 7 декември 2017 г. за подпериода от 1 януари до 31 март 2018 г., са по-ниски от наличните количества. Поради това е целесъобразно да се определят количествата, за които не са били подадени заявления, и тези количества да бъдат добавени към определените за следващия квотен подпериод количества.
- (4) За да се гарантира ефективността на мярката, настоящият регламент следва да влезе в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

1. По отношение на количествата, за които се отнасят подадените по силата на Регламент (ЕО) № 539/2007 заявления за лицензии за внос за подпериода от 1 януари до 31 март 2018 г., се прилага коефициентът на разпределение, посочен в приложението към настоящия регламент.
2. Количествата, за които не са подадени заявления за лицензии за внос по силата на Регламент (ЕО) № 539/2007 и които следва да бъдат добавени към подпериода от 1 април до 30 юни 2018 г., са посочени в приложението към настоящия регламент.

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

⁽¹⁾ ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 671.

⁽²⁾ Регламент (ЕО) № 539/2007 на Комисията от 15 май 2007 г. за откриване и управление на вносни тарифни квоти в сектора на яйцата и за яйчен албумин (ОВ L 128, 16.5.2007 г., стр. 19).

⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 1301/2006 на Комисията от 31 август 2006 г. за определяне на общи правила за управление на тарифните квоти за внос на земеделски продукти, които се управляват чрез система на лицензии за внос (ОВ L 238, 1.9.2006 г., стр. 13).

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 20 декември 2017 година.

За Комисията,
от името на председателя,
Jerzy PLEWA
Генерален директор
Генерална дирекция „Земеделие и развитие на селските райони“

ПРИЛОЖЕНИЕ

Пореден номер	Коефициент на разпределение — заявления, подадени за подпериода от 1 януари до 31 март 2018 г. (в проценти)	Количества, за които не са подадени заявления и които следва да бъдат добавени към наличните количества за подпериода от 1 април до 30 юни 2018 г. (в kg, изразено в еквивалент на яйца с черупки)
09.4015	—	105 912 000
09.4401	99,823823	0
09.4402	—	10 545 000

РЕШЕНИЯ

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2408 НА СЪВЕТА

от 18 декември 2017 година

за предоставяне на разрешение на Република Латвия да прилага специална мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 г. относно общата система на данъка върху добавената стойност ⁽¹⁾, и по-специално член 395 от нея,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) По силата на член 287, точка 10 от Директива 2006/112/ЕО Латвия може да освободи от данък върху добавената стойност (ДДС) данъчно задължените лица, чийто годишен оборот не надвишава равностойността в национална валута на 17 200 EUR по обменния курс в деня на присъединяването на страната към ЕС.
- (2) С Решение за изпълнение 2010/584/ЕС на Съвета ⁽²⁾ на Латвия бе разрешено да освободи от ДДС чрез мярка за дерогация данъчно задължените лица, чийто годишен оборот не надвишава 50 000 EUR, до 31 декември 2013 г. Срокът на действие на тази мярка бе удължен с Решение за изпълнение 2014/796/ЕС на Съвета ⁽³⁾ до 31 декември 2017 г.
- (3) С писмо, заведено в Комисията на 3 юли 2017 г., Латвия поиска разрешение да приложи специална мярка за продължаване на дерогацията от член 287 от Директива 2006/112/ЕО и за намаляване на прага за освобождаване на 40 000 EUR („специална мярка“).
- (4) В съответствие с член 395, параграф 2 от Директива 2006/112/ЕО Комисията информира с писмо от 13 септември 2017 г. останалите държави членки за отправеното от Латвия искане. С писмо от 14 септември 2017 г. Комисията уведоми Латвия, че разполага с пълната информация, необходима за разглеждане на искането.
- (5) Тъй като специалната мярка ще доведе до ограничаване на свързаните с ДДС задължения за малките предприятия, на Латвия следва да се разреши да я прилага за ограничен срок, до 31 декември 2020 г. Данъчно задължените лица следва да запазят правото си да изберат общия режим на ДДС.
- (6) Съгласно предоставената от Латвия информация специалната мярка ще има незначително въздействие върху общия размер на приходите от данъка, събирани на етапа на крайното потребление.
- (7) Тъй като членове 281 — 294 от Директива 2006/112/ЕО относно специалния режим за малките предприятия са в процес на преразглеждане, възможно е директивата за изменение на тези разпоредби да влезе в сила до 31 декември 2020 г.
- (8) Специалната мярка няма отражение върху собствените ресурси на Съюза, набирани от данъка върху добавената стойност, тъй като Латвия ще изчисли съответната компенсация по реда на член 6 от Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 на Съвета ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ОВ L 347, 11.12.2006 г., стр. 1.

⁽²⁾ Решение за изпълнение 2010/584/ЕС на Съвета от 27 септември 2010 г. за даване на разрешение на Република Латвия да прилага мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 256, 30.9.2010 г., стр. 29).

⁽³⁾ Решение за изпълнение 2014/796/ЕС на Съвета от 7 ноември 2014 г. за даване на разрешение на Република Латвия да прилага мярка за дерогация от член 287 от Директива 2006/112/ЕО относно общата система на данъка върху добавената стойност (ОВ L 330, 15.11.2014 г., стр. 46).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕИО, Евратом) № 1553/89 на Съвета от 29 май 1989 г. за окончателни унифицирани схеми за събирането на собствените ресурси, набирани от данък добавена стойност (ОВ L 155, 7.6.1989 г., стр. 9).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Чрез дерогация от член 287, точка 10 от Директива 2006/112/ЕО на Република Латвия се разрешава да освободи от ДДС данъчно задължените лица, чийто годишен оборот не надвишава 40 000 EUR.

Член 2

Настоящото решение поражда действие в деня на уведомяването за него.

Настоящото решение се прилага от 1 януари 2018 г. до настъпването на по-ранната от следните две дати: 31 декември 2020 г. или датата на влизане в сила на директива за изменение на членове 281 — 294 от Директива 2006/112/ЕО.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Република Латвия.

Съставено в Брюксел на 18 декември 2017 година.

За Съвета
Председател
K. SIMSON

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2409 НА СЪВЕТА**от 18 декември 2017 година****за разрешаване на Швеция да прилага намалена ставка на акциза върху електроенергията, потребявана от домакинствата и предприятията в сектора на услугите, разположени в някои райони на Северна Швеция, в съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 2003/96/ЕО на Съвета от 27 октомври 2003 г. относно реструктурирането на правната рамка на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията ⁽¹⁾, и по-специално член 19 от нея,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) С Решение за изпълнение 2012/47/ЕС на Съвета ⁽²⁾ на Швеция се разрешава да прилага до 31 декември 2017 г. намалена ставка на акциза върху електроенергията, потребявана от домакинствата и предприятията в сектора на услугите в някои райони в Северна Швеция („бенефициерите“) съгласно член 19 от Директива 2003/96/ЕО.
- (2) С писмо от 10 май 2017 г. Швеция отправи искане за разрешение да продължи да използва намалена ставка на акциза върху електроенергията, потребявана от бенефициерите, за нов срок от шест години до 31 декември 2023 г. Намалената ставка ще бъде ограничена до 96 SEK/MWh. С писмо от 1 септември 2017 г. Швеция изпрати допълнителна информация и разяснения.
- (3) Разходите за отопление в засегнатите географски райони са средно с 30 % по-високи от тези в останалите части на страната поради по-дългия отоплителен период. Като се намалят разходите за електроенергия за бенефициерите, ще се снижи и разликата между общите разходи за отопление на потребителите в Северна Швеция и разходите на потребителите в останалите части на страната. С оглед на това мярката допринася за постигането на целите на регионалната политика и политиката за сближаване. Данъчното облекчение следва да не надхвърля необходимото за компенсиране на допълнителните разходи за отопление за единица на потребителите в съответните географски райони.
- (4) Намалените ставки на акциза следва да надхвърлят минималните ставки, постановени в член 10 от Директива 2003/96/ЕО.
- (5) Предвид отдалечеността на районите, към които се прилага, предвид факта, че намалението следва да не надхвърля допълнителните разходи за отопление в Северна Швеция, и предвид ограничеността на мярката до домакинствата и предприятията в сектора на услугите, не се очаква тя да наруши значително конкуренцията или да доведе до промени в търговията между държавите членки.
- (6) Следователно мярката е приемлива с оглед на доброто функциониране на вътрешния пазар и на необходимостта да се осигури лоялна конкуренция. Тя е съвместима и с политиките на Съюза в областта на здравеопазването, околната среда, енергетиката и транспорта.
- (7) Предвид член 19, параграф 2 от Директива 2003/96/ЕО всяко разрешение, предоставено съгласно същия член, трябва да бъде строго ограничено във времето. За да се осигури достатъчна степен на сигурност за потребителите, разрешението следва да се предостави за срок от шест години. Настоящото решение не засяга прилагането на правилата на Съюза относно държавните помощи.
- (8) Разрешението, предоставено съгласно Решение 2012/47/ЕС, следва да продължава да се прилага с цел да се избегне прекъсване между изтичането на срока на действие на посоченото решение и влизането в сила на настоящото решение,

⁽¹⁾ ОВ L 283, 31.10.2003 г., стр. 51.

⁽²⁾ Решение за изпълнение 2012/47/ЕС на Съвета от 24 януари 2012 г. за разрешаване на Швеция да прилага намалена данъчна ставка за електроенергията, потребявана от домакинствата и дружествата в сектора на услугите, разположени в някои райони на Северна Швеция, в съответствие с член 19 от Директива 2003/96/ЕО (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 33).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

1. На Швеция се разрешава да прилага намалена ставка на акциза за електроенергията, консумирана от домакинствата и предприятията в сектора на услугите, разположени в изброените в приложението общини.

Това намаление на стандартната национална ставка на акциза за електроенергията няма да надвишава необходимото за компенсиране на допълнителните разходи за отопление, дължащи се на северното географско разположение, в сравнение с останалите части на Швеция и няма да надхвърля 96 SEK/MWh.

2. Намалената ставка съответства на изискванията на Директива 2003/96/ЕО, и по-специално на минималните данъчни ставки, постановени в член 10 от нея.

Член 2

Настоящото решение поражда действие в деня на нотифицирането му.

То се прилага от 1 януари 2018 г. до 31 декември 2023 г.

Член 3

Адресат на настоящото решение е Кралство Швеция.

Съставено в Брюксел на 18 декември 2017 година.

За Съвета
Председател
K. SIMSON

_____

ПРИЛОЖЕНИЕ

Региони	Общини
Norrbottens län	Всички общини
Västerbottens län	Всички общини
Jämtlands län	Всички общини
Västernorrlands län	Sollefteå, Ånge, Örnköldsvik
Gävleborgs län	Ljusdal
Dalarnas län	Malung-Sälen, Mora, Orsa, Älvdalen
Värmlands län	Torsby

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2410 НА КОМИСИЯТА**от 20 декември 2017 година****за изменение на решения 2006/415/ЕО и 2007/25/ЕО и Решение за изпълнение 2013/657/ЕС
относно някои защитни мерки по отношение на високопатогенната инфлуенца по птиците**

(нотифицирано под номер С(2017) 8969)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 89/662/ЕИО на Съвета от 11 декември 1989 г. относно ветеринарните проверки по отношение на търговията вътре в Общността с оглед доизграждането на вътрешния пазар ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 4 от нея,като взе предвид Директива 90/425/ЕИО на Съвета от 26 юни 1990 г. относно ветеринарните и зоотехническите проверки, приложими при търговията в Общността с определени видове живи животни и продукти с оглед завършване изграждането на вътрешния пазар ⁽²⁾, и по-специално член 10, параграф 4 от нея,като взе предвид Директива 91/496/ЕИО на Съвета от 15 юли 1991 г. относно определяне на принципите на организация на ветеринарните проверки на животни, въведени в Общността от трети страни, и за изменение на директиви 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО и 90/675/ЕИО ⁽³⁾, и по-специално член 18, параграфи 1 и 7 от нея,като взе предвид Директива 97/78/ЕО на Съвета от 18 декември 1997 г. за определяне на принципите, които регулират организацията на ветеринарните проверки на продуктите, въведени в Общността от трети страни ⁽⁴⁾, и по-специално член 22, параграфи 1 и 6 от нея,като взе предвид Директива 2005/94/ЕО на Съвета от 20 декември 2005 г. относно мерки на Общността за борба с инфлуенцата по птиците и за отмяна на Директива 92/40/ЕИО ⁽⁵⁾, и по-специално член 63, параграф 3 от нея,като взе предвид Регламент (ЕС) № 576/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно движението с нетърговска цел на домашни любимци и за отмяна на Регламент (ЕО) № 998/2003 ⁽⁶⁾, и по-специално член 36, параграф 1 от него,

като има предвид, че:

- (1) След появата на огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците от подтип H5N1 Комисията прие решения 2006/415/ЕО ⁽⁷⁾ и 2007/25/ЕО ⁽⁸⁾ и Решение за изпълнение 2013/657/ЕС ⁽⁹⁾ с цел опазване на здравето на животните и хората в Съюза.
- (2) С Решение 2006/415/ЕО се определят някои защитни мерки, които да се прилагат в случай на поява на огнище на високопатогенна инфлуенца по птиците от подтип H5N1 по домашните птици в държава членка, включително създаването на области А и Б, при съмнение или потвърждение за наличие на огнище на болестта.
- (3) С Решение 2007/25/ЕО се определят някои защитни мерки във връзка с високопатогенната инфлуенца по птиците и движението на птици — домашни любимци, които придружават своите собственици в Съюза.

⁽¹⁾ ОВ L 395, 30.12.1989 г., стр. 13.⁽²⁾ ОВ L 224, 18.8.1990 г., стр. 29.⁽³⁾ ОВ L 268, 24.9.1991 г., стр. 56.⁽⁴⁾ ОВ L 24, 30.1.1998 г., стр. 9.⁽⁵⁾ ОВ L 10, 14.1.2006 г., стр. 16.⁽⁶⁾ ОВ L 178, 28.6.2013 г., стр. 1.⁽⁷⁾ Решение 2006/415/ЕО на Комисията от 14 юни 2006 г. относно някои защитни мерки по отношение на високопатогенната инфлуенца по птиците от подтип H5N1 по домашните птици в Общността и за отмяна на Решение 2006/135/ЕО (ОВ L 164, 16.6.2006 г., стр. 51).⁽⁸⁾ Решение 2007/25/ЕО на Комисията от 22 декември 2006 г. по отношение на някои защитни мерки във връзка с високопатогенната инфлуенца по птиците и въвеждане в Общността на птици домашни любимци, които придружават техните собственици (ОВ L 8, 13.1.2007 г., стр. 29).⁽⁹⁾ Решение за изпълнение 2013/657/ЕС на Комисията от 12 ноември 2013 г. относно някои защитни мерки по отношение на високопатогенната инфлуенца по птиците от подтип H5N1, които да се прилагат в случай на поява на огнище на болестта в Швейцария, и за отмяна на Решение 2009/494/ЕО (ОВ L 305, 15.11.2013 г., стр. 19).

- (4) Съгласно Решение за изпълнение 2013/657/ЕС защитните мерки на Съюза при установяване на положителна проба за инфлуенца по птиците от подтип H5N1 при диви птици или при поява на огнище на болестта при домашни птици в Швейцария се прилагат единствено за областите в посочената трета държава, в които нейните компетентни органи прилагат защитни мерки, равностойни на определените в Решение 2006/415/ЕО и Решение 2006/563/ЕО на Комисията ⁽¹⁾.
- (5) Мерките, предвидени в решения 2006/415/ЕО и 2007/25/ЕО и Решение за изпълнение 2013/657/ЕС, се прилагат до 31 декември 2017 г.
- (6) През последните години причина за появата на повечето огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците в Съюза — при домашните птици и други птици, отглеждани в затворени помещения, както и при дивите птици, са подтипове H5, различни от H5N1, с произход от Азия. Посоченият шам на вируса обаче остава широко разпространен при домашните птици и други птици, отглеждани в затворени помещения, както и при дивите птици в няколко азиатски и африкански държави, и съответно продължава да съществува риск за здравето на животните и хората в Съюза.
- (7) Поради това е целесъобразно рисковете от посочения вирус да продължат да се ограничават посредством някои защитни мерки във връзка с появата на огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците в Съюза при домашните птици и други птици, отглеждани в затворени помещения, както и да продължат да се прилагат мерките, целящи да се предотврати евентуално проникване на вируси на високопатогенна инфлуенца по птиците в Съюза чрез внос на стоки от домашни птици, в т.ч. чрез въвеждането на птици като домашни любимци.
- (8) Рискът от въвеждане на вируса на инфлуенца по птиците в Съюза при въвеждането на птици, придружаващи собственика си като домашни любимци, не е голям, при положение че се спазват изискванията, предвидени в Решение 2007/25/ЕО, и местоназначението на птиците е домакинство или друго жилище на собственика или на отговарящото за тях лице. В Решение 2007/25/ЕО обаче изискванията относно местоназначението на птици — домашни любимци, след въвеждането им в Съюза не са установени достатъчно подробно и това може да доведе до участието на такива птици в различни прояви, изложения, изложби или други сгрупвания на птици, което повишава опасността от евентуално разпространение на инфекцията. Поради това Решение 2007/25/ЕО следва да бъде изменено, за да се установи ясно изискване, че посочените птици не трябва да участват в такива прояви до 30 дни след въвеждането им в Съюза.
- (9) Също така на 14 септември 2017 г. Европейският орган за безопасност на храните (ЕОБХ) прие научно становище относно инфлуенцата по птиците ⁽²⁾ (становището на ЕОБХ). Мерките, предвидени в решения 2006/415/ЕО и 2007/25/ЕО и Решение за изпълнение 2013/657/ЕС, следва да бъдат преразгледани в съответствие с констатациите, изложени в становището на ЕОБХ.
- (10) За да може действащите мерки за защита да продължат да се прилагат и за да се осигури възможност за шателна оценка на вариантите на политиката в рамките на предвидения преглед на правилата на Съюза въз основа на констатациите, изложени в становището на ЕОБХ, срокът за прилагане на решения 2006/415/ЕО и 2007/25/ЕО и Решение за изпълнение 2013/657/ЕС следва да бъде удължен до 31 декември 2018 г.
- (11) Целесъобразно е също така установените в Решение 2007/25/ЕО условия за въвеждането на птици — домашни любимци, в Съюза, да се актуализират, като за използване в диагностични тестове и ваксини бъде включен антигенът на инфлуенца по птиците H7.
- (12) С цел да се улесни прилагането на правилата на Съюза, в т.ч. издаването на сертификати за въвеждането на птици — домашни любимци, в Съюза, следва да се актуализират и някои позовавания в Решение 2007/25/ЕО, за да се отразят настъпилите промени в законодателството на Съюза.
- (13) Решения 2006/415/ЕО и 2007/25/ЕО и Решение за изпълнение 2013/657/ЕС следва да бъдат съответно изменени.
- (14) С цел да се избегнат затруднения при въвеждането на птици — домашни любимци, в Съюза, използването на ветеринарните сертификати, издадени в съответствие с Решение 2007/25/ЕО преди измененията му с настоящото решение, следва да се разреши за преходен период при спазване на определени условия.
- (15) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

В член 12 от Решение 2006/415/ЕО датата „31 декември 2017 г.“ се заменя с „31 декември 2018 г.“

⁽¹⁾ Решение 2006/563/ЕО на Комисията от 11 август 2006 г. относно определени защитни мерки по отношение на високопатогенната инфлуенца по птиците от подтип H5N1 при дивите птици в Общността и за отмяна на Решение 2006/115/ЕО (ОВ L 222, 15.8.2006 г., стр. 11).

⁽²⁾ EFSA Journal (Бюлетин на ЕОБХ) 2017;15(10):4991.

Член 2

Решение 2007/25/ЕО се изменя, както следва:

1) В член 1, параграф 1, буква б):

а) подточки ii), iii) и iv) се заменят със следното:

„ii) са под карантина за 30 дни след внос в държавата членка на местоназначение в помещения, одобрени в съответствие с член 6, първа алинея от Регламент за изпълнение (ЕО) № 139/2013 на Комисията (*), или

iii) в рамките на последните шест месеца и не по-късно от 60 дни преди изпращане от третата страна са били ваксинирани и поне при един случай — повторно ваксинирани срещу инфлуенца по птиците от подтип H5 и H7, като използваната ваксина или ваксини трябва да са одобрени за засегнатите видове в съответствие с инструкциите на производителя; или

iv) са били в изолация поне 10 дни преди износ и е направено изследване за откриване на антиген или геном H5 и H7 на инфлуенца по птиците съгласно предвиденото в главата за инфлуенцата по птиците в Наръчника по диагностични тестове и ваксини за сухоземни животни, редовно актуализиран от ОЕ, извършено върху проба, взета не по-рано от третия ден на изолацията, и

(*) Регламент за изпълнение (ЕО) № 139/2013 на Комисията от 7 януари 2013 г. за определяне на ветеринарно-санитарните условия за внос на някои птици в Съюза и на карантинните условия за този внос (ОВ L 47, 20.2.2013 г., стр. 1).“;

б) добавя се нова подточка v):

„v) се местят в домакинство или друго жилище в Съюза и за срок от 30 дни след въвеждането им в Съюза не трябва да се разрешава участието им в прояви, изложения, изложби или други струпвания на птици, с изключение на придвижването им до одобрен обект за карантина след въвеждането им в Съюза съгласно посоченото в подточка ii).“;

2) В член 2 параграф 4 се заменя със следното:

„4. Когато тези проверки покажат, че животните не отговарят на изискванията, определени в настоящото решение, се прилага член 35 от Регламент (ЕО) № 576/2013 на Европейския парламент и на Съвета (*).

(*) Регламент (ЕО) № 576/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юни 2013 г. относно движението с нетърговска цел на домашни любимци и за отмяна на Регламент (ЕО) № 998/2003 (ОВ L 178, 28.6.2013 г., стр. 1).“;

3) В член 6 датата „31 декември 2017 г.“ се заменя с „31 декември 2018 г.“;

4) В приложение II част II от образеца на ветеринарен сертификат се изменя, както следва:

а) точка 3 се заменя със следното:

„[3. Птицата или птиците отговарят на поне едно от следните условия:

(¹) или [идват от трета страна, изброена в част 1 от приложение I или част 1 от приложение II към Регламент (ЕО) № 206/2010 и са били държани в помещенията, определени в точка I.11, под официално наблюдение най-малко за 30 дни преди датата на изпращане и са били ефикасно защитени от контакт с други птици;]

(¹) или [били са ваксинирани на ..... [дд/мм/гггг] и повторно ваксинирани на ..... [дд/мм/гггг] срещу инфлуенца по птиците от подтип H5 и H7 в рамките на последните 6 месеца и не по-късно от 60 дни преди датата на изпращане в съответствие с инструкциите на производителя. Използваната ваксина или ваксини не са живи ваксини и са одобрени за засегнатите видове в третата страна на изпращане или най-малко в една държава — членка на Европейския съюз;]

(¹) или [били са в изолация поне 10 дни преди датата на изпращане и са били подложени на изследване за откриване на антиген или геном H5 и H7 на инфлуенца по птиците съгласно предписаното в глава 2.3.4 относно инфлуенцата по птиците от Наръчника по диагностични тестове и ваксини за сухоземни животни на ОЕ според последната му актуализация, извършено върху проба, взета на ..... [дд/мм/гггг], като тази дата не трябва да е по-рано от третия ден на изолация;]

както и се местят в домакинство или друго жилище в Европейския съюз и за срок от 30 дни след въвеждането им в Съюза не трябва да участват в прояви, изложения, изложби или други струпвания на птици.]

(¹) или [3. Собственикът/лицето, отговарящо за птицата или птиците, са декларирали, че са взели мерки за поставянето им под 30-дневна карантина след въвеждането им в Европейския съюз в одобрено карантинно депо или център в съответствие с член 6, първа алинея от Регламент за изпълнение (ЕС) № 139/2013.];

б) точка 4.1 се заменя със следното:

„4.1. Птицата или птиците са „домашни любимци“ съгласно определението в член 3, буква б) от Регламент (ЕС) № 576/2013, предназначени за придвижване без търговска цел.“;

5) В приложение III се добавя следната точка 5:

„5. Птиците трябва да се местят в домакинство или друго жилище в Съюза и за срок от 30 дни след въвеждането им в Съюза не трябва да участват в прояви, изложения, изложби или други струпвания на птици, с изключение на придвижването им до одобрено карантинно депо след въвеждането им в Съюза.“

Член 3

В член 4 от Решение за изпълнение 2013/657/ЕС датата „31 декември 2017 г.“ се заменя с „31 декември 2018 г.“

Член 4

За преходен период до 1 март 2018 г. птиците — домашни любимци, придружени с ветеринарен сертификат с неизтекъл срок на валидност, издаден преди тази дата в съответствие с образеца на ветеринарен сертификат, установен в приложение II, и с декларацията, установена в приложение III към Решение 2007/25/ЕО, във вида им преди измененията на Решение 2007/25/ЕО с член 2 от настоящото решение, може да продължат да се въвеждат в Съюза.

Член 5

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 20 декември 2017 година.

За Комисията
Vytenis ANDRIUKAITIS
Член на Комисията

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2411 НА КОМИСИЯТА**от 20 декември 2017 година****за изменение на приложението към Решение за изпълнение 2014/709/ЕС относно мерките за контрол на здравето на животните във връзка с африканската чума по свинете в някои държави членки**

(нотифицирано под номер C(2017) 8988)

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 89/662/ЕИО на Съвета от 11 декември 1989 г. относно ветеринарните проверки по отношение на търговията вътре в Общността с оглед доизграждането на вътрешния пазар ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграф 4 от нея,като взе предвид Директива 90/425/ЕИО на Съвета от 26 юни 1990 г. относно ветеринарните и зоотехническите проверки, приложими при търговията в Общността с определени видове живи животни и продукти с оглед завършване изграждането на вътрешния пазар ⁽²⁾, и по-специално член 10, параграф 4 от нея,като взе предвид Директива 2002/99/ЕО на Съвета от 16 декември 2002 г. за установяване на ветеринарно-санитарни правила, регулиращи производството, преработката, разпространението и пускането на пазара на продукти от животински произход за консумация от човека ⁽³⁾, и по-специално член 4, параграф 3 от нея,

като има предвид, че:

- (1) С Решение за изпълнение 2014/709/ЕС на Комисията ⁽⁴⁾ се определят мерките за контрол на здравето на животните във връзка с африканската чума по свинете в някои държави членки. В части I — IV от приложението към посоченото решение за изпълнение се изброяват определени области в посочените държави членки, разграничени в зависимост от степента на риска въз основа на епидемиологичната обстановка по отношение на тази болест, и се определят техните граници.
- (2) През декември 2017 г. бяха установени няколко случая на африканска чума по свинете при диви свине в Полша, в rowiecie parczewski и warszawski, които понастоящем са включени в част I от приложението към Решение за изпълнение 2014/709/ЕС. Тези случаи представляват увеличаване на нивото на риска, което следва да бъде отразено в приложението към посоченото решение за изпълнение. В съответствие с това областите powiat miejski Warszawa и gmina Siemień, които са засегнати от посочените случаи на африканска чума по свинете при диви свине в Полша, следва сега да бъдат вписани в част II от приложението към Решение за изпълнение 2014/709/ЕС вместо в част I, а gmina Wiązowna в Полша следва сега да бъде включена в част I от същото приложение.
- (3) Настоящото развитие на епидемиологичната обстановка в Съюза във връзка с африканската чума по свинете сред популацията от диви свине следва да се вземе предвид при оценката на риска за здравето на животните, свързан с новата обстановка по отношение на болестта в някои държави членки и съседни трети държави. С цел мерките за контрол на здравето на животните, предвидени в Решение за изпълнение 2014/709/ЕС, да бъдат по-целенасочени и да се предотврати по-нататъшното разпространение на африканската чума по свинете, като същевременно се предотвратят ненужните смущения в търговията в рамките на Съюза и също така се избягва създаването на необосновани пречки пред търговията от страна на трети държави, списъкът на Съюза на областите, които подлежат на мерки за контрол на здравето на животните, поместен в приложението към посоченото решение за изпълнение, следва да се актуализира, за да бъдат взети под внимание промените в епидемиологичната обстановка по отношение на посочената болест в Полша.
- (4) Поради това приложението към Решение за изпълнение 2014/709/ЕС следва да бъде съответно изменено.
- (5) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите,

⁽¹⁾ ОВ L 395, 30.12.1989 г., стр. 13.⁽²⁾ ОВ L 224, 18.8.1990 г., стр. 29.⁽³⁾ ОВ L 18, 23.1.2003 г., стр. 11.⁽⁴⁾ Решение за изпълнение 2014/709/ЕС на Комисията от 9 октомври 2014 г. относно мерките за контрол на здравето на животните във връзка с африканската чума по свинете в някои държави членки и за отмяна на Решение за изпълнение 2014/178/ЕС (ОВ L 295, 11.10.2014 г., стр. 63).

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Приложението към Решение за изпълнение 2014/709/ЕС се заменя с текста на приложението към настоящото решение.

Член 2

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 20 декември 2017 година.

За Комисията
Vytenis ANDRIUKAITIS
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

Приложението към Решение за изпълнение 2014/709/ЕС се заменя със следното:

„ПРИЛОЖЕНИЕ

ЧАСТ I

1. Чешката република

Следните области в Чешката република:

- okres Uherské Hradiště,
- okres Kroměříž,
- okres Vsetín.

2. Естония

Следните области в Естония:

- Hiiumaa maakond.

3. Латвия

Следните области в Латвия:

- Aizputes novads,
- Alsungas novads,
- Auces novada Vecauce un Ukru pagasts, Auces pilsēta,
- Jelgavas novada Platones, Vircavas, Jaunsvirlaukas, Vilces, Lielplatones, Elejas un Sesavas pagasts,
- Kuldīgas novada Ēdoles, Īvandes, Gudenieku, Turlavas, Kurmāles, Snēpeles, Laidu pagasts, Kuldīgas pilsēta,
- Pāvilostas novada Sakas pagasts un Pāvilostas pilsēta,
- republikas pilsēta Jelgava,
- Saldus novada Ezeres, Kursīšu, Novadnieku, Pampāļu, Saldus, Zaņas un Zirņu pagasts, Saldus pilsēta,
- Skrundas novads,
- Stopiņu novada daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes,
- Tērvetes novads,
- Ventspils novada Jūrkalnes pagasts.

4. Литва

Следните области в Литва:

- Akmenės rajono savivaldybė: Akmenės, Kruopių, Naujosios Akmenės kaimiškoji, Naujosios Akmenės miesto ir Ventos seniūnijos,
- Joniškio rajono savivaldybė,
- Jurbarko rajono savivaldybė: Eržvilko, Girdžių, Jurbarko miesto, Jurbarkų ir Viešvilės seniūnijos, Skirsnemunės ir Šimkaičių seniūnijos dalis į vakarus nuo kelio Nr. 146,
- Kalvarijos savivaldybė,
- Kazlų Rūdos savivaldybė,
- Kelmės rajono savivaldybė,
- Marijampolės savivaldybė,
- Mažeikių rajono savivaldybė,
- Radviliškio rajono savivaldybė: Aukštelkų, Radviliškio, Radviliškio miesto, Šaukoto, Šaulėnų ir Tyrulių,

- Raseinių rajono savivaldybė: Ariogalos seniūnija į šiaurę nuo kelio Nr A1, Ariogalos miesto, Betygalos seniūnijos, Girkalnio ir Kalnūjų seniūnijos į šiaurę nuo kelio Nr A1, Nemakščių, Pagojukų, Paliepių, Raseinių, Raseinių miesto, Šiluvos ir Viduklės seniūnijos,
- Šakių rajono savivaldybė,
- Šiaulių miesto savivaldybė,
- Šiaulių rajono savivaldybė.

5. Полша

Следните области в Полша:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gminy Stare Juchy i gmina wiejska Elk w powiecie elckim,
- gminy Biała Piska, Orzysz i Pisz w powiecie piskim,
- gminy Miłki i Wydminy w powiecie giżyckim,
- gminy Olecko, Świętajno i Wieliczki w powiecie oleckim,
- gminy Górowo Iławeckie z miastem Górowo Iławeckie i Bartoszyce z miastem Bartoszyce w powiecie bartoszyckim.

w województwie podlaskim:

- gmina Brańsk z miastem Brańsk, gminy Boćki, Rudka, Wyszki, część gminy Bielsk Podlaski położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę nr 19 (w kierunku północnym od miasta Bielsk Podlaski) i przedłużonej przez wschodnią granicę miasta Bielsk Podlaski i drogę nr 66 (w kierunku południowym od miasta Bielsk Podlaski), miasto Bielsk Podlaski, część gminy Orla położona na zachód od drogi nr 66 w powiecie bielskim,
- gminy Augustów z miastem Augustów i Nowinka w powiecie augustowskim,
- gminy Dziadkowice, Grodzisk i Perlejewo w powiecie siemiatyckim,
- gminy Kolno z miastem Kolno, Mały Płock i Turośl w powiecie kolneńskim,
- gminy Juchnowiec Kościelny, Suraz, Turośl Kościelna, Łapy i Poświętne w powiecie białostockim,
- powiat zambrowski,
- gminy Bakalarzewo, Raczki, Rutka-Tartak, Suwałki i Szypliszki w powiecie suwalskim,
- gminy Sokoly, Kulesze Kościelne, Nowe Piekuty, Szepietowo, Klukowo, Ciechanowiec, Wysokie Mazowieckie z miastem Wysokie Mazowieckie, Czyżew w powiecie wysokomazowieckim,
- gminy Łomża, Miastkowo, Nowogród, Piątnica, Śniadowo i Zbójna w powiecie łomżyńskim,
- powiat miejski Białystok,
- powiat miejski Łomża,
- powiat miejski Suwałki.

w województwie mazowieckim:

- gminy Bielany, Ceranów, Jabłonna Lacka, Sabnie, Sterdyń i gmina wiejska Sokołów Podlaski w powiecie sokołowskim,
- gminy Domanice, Kotuń, Mokobody, Skórzec, Suchożebry, Mordy, Siedlce, Wiśniew i Zbuczyn w powiecie siedleckim,
- powiat miejski Siedlce,
- gminy Rzekuń, Troszyn, Czerwin i Goworowo w powiecie ostrołęckim,
- gminy Olszanka i Łosice w powiecie łosickim,
- powiat ostrowski,
- gmina Wyszogród w powiecie płockim,
- gminy Czerwińsk nad Wisłą i Załuski w powiecie płońskim,
- gminy Pomiechówek, Zakroczym i część miasta Nowy Dwór Mazowiecki położona na północ od rzeki Wisły w powiecie nowodworskim,
- gmina Pokrzywnica i Zatory w powiecie pułtuskim,

- gmina Serock w powiecie legionowskim,
  - gmina Somianka w powiecie wyszkowskim,
  - gminy Dąbrówka, Klembów, Marki, Poświętne, Radzymin, Wołomin, Zielonka i Ząbki w powiecie wołomińskim,
  - gminy Halinów i Sulejówek w powiecie mińskim,
  - gmina Józefów, Karczew, Otwock i Wiązowna w powiecie otwockim,
  - gminy Lesznów, Tarczyn i część gminy Góra Kalwaria położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 79 i północną granicę miasta Góra Kalwaria w powiecie piaseczyńskim,
  - gminy Chynów i Grójec w powiecie grójeckim,
  - gminy Brwinów, Michałowice, Nadarzyn, Piastów, Pruszków i Raszyn w powiecie pruszkowskim,
  - gminy Baranów, Grodzisk Mazowiecki, Milanówek i Podkowa Leśna w powiecie grodziskim,
  - gminy Iłów, Młodzieszyn, Sochaczew z miastem Sochaczew i Teresin w powiecie sochaczewskim.
- w województwie lubelskim:
- gminy Cyców, Ludwin, Puchaczów i Spiczyn w powiecie łęczyńskim,
  - gminy Borki, Czemierniki, miasto Radzyń Podlaski i Ulan-Majorat w powiecie radzyńskim,
  - gmina Adamów, Krzywda, Serokomla, Stanin, Trzebieszów, Wojcieszków i gmina wiejska Łuków w powiecie łukowskim,
  - gminy Dębowa Kłoda i Sosnowica w powiecie parczewskim,
  - gminy Dorohusk, Kamień, Chełm, Ruda – Huta, część gminy Sawin położona na południe od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowość Chutcze z miejscowością Sawin, wzdłuż ulic Brzeska, Wygon i Podgrabowa w miejscowości Sawin, a dalej wzdłuż drogi stanowiącej przedłużenie ulicy Podgrabowa w kierunku wschodnim do granicy gminy, Siedliszcze, Rejowiec, Rejowiec Fabryczny z miastem Rejowiec Fabryczny i Wierzbica w powiecie chełmskim,
  - powiat miejski Chełm,
  - gminy Firlej, Kock, Lubartów z miastem Lubartów, Serniki, Niedźwiada, Ostrówek, Ostrów Lubelski i Uścimów w powiecie lubartowskim.

ЧАСТ II

1. Чешката република

Следните области в Чешката република:

- okres Zlín.

2. Естония

Следните области в Естония:

- Haapsalu linn,
- Hanila vald,
- Harju maakond,
- Ida-Viru maakond,
- Jõgeva maakond,
- Järva maakond,
- Kihelkonna vald,
- Kullamaa vald,
- Kuressaare linn,
- Lääne-Viru maakond,
- Lääne-Saare vald,
- osa Leisi vallast, mis asub lääne pool Kuressaare-Leisi maanteeest (maanatee nr 79),
- Lihula vald,
- Martna vald,

- Muhu vald,
- Mustjala vald,
- Osa Noarootsi vallast, mis asub põhja pool maanteest nr 230,
- Nõva vald,
- Pihlta vald,
- Pärnu maakond (välja arvatud Audru ja Tõstamaa vald),
- Põlva maakond,
- Rapla maakond,
- Osa Ridala vallast, mis asub edela pool maanteest nr 31,
- Ruhnu vald,
- Salme vald,
- Tartu maakond,
- Torgu vald,
- Valga maakond,
- Viljandi maakond,
- Vormsi vald,
- Võru maakond.

3. Латвия

Следните области в Латвия:

- Ādažu novads,
- Aglonas novada Kastuļinas, Grāveru un Šķeltovas pagasts,
- Aizkraukles novads,
- Aknīstes novads,
- Alojās novads,
- Alūksnes novads,
- Amatas novads,
- Apes novads,
- Auces novada Bēnes, Lielaucē un Īles pagasts,
- Babītes novads,
- Baldones novads,
- Baltinavas novads,
- Balvu novads,
- Bauskas novads,
- Beverīnas novads,
- Brocēnu novads,
- Burtnieku novads,
- Carnikavas novads,
- Cēsu novads,
- Cesvaines novads,
- Ciblas novads,
- Dagdas novads,
- Daugavpils novada Vaboles, Līksnas, Sventes, Medumu, Dēmenas, Kalkūnes, Laucesas, Tabores, Maļinovas, Ambeļu, Biķernieku, Naujenes, Vecsalienas, Salienas un Skrudalienas pagasts,

- Dobeles novads,
- Dundagas novads,
- Engures novads,
- Ērgļu novads,
- Garkalnes novada daļa, kas atrodas uz ziemeļrietumiem no autoceļa A2,
- Gulbenes novads,
- Iecavas novads,
- Ikšķiles novada Tinūžu pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidaustrumiem no autoceļa P10, Ikšķiles pilsēta,
- Ilūkstes novads,
- Jaunjelgavas novads,
- Jaunpiebalgas novads,
- Jaunpils novads,
- Jēkabpils novads,
- Jelgavas novada Glūdas, Zaļenieku, Svētes, Kalnciema, Līv bērzes un Valgundes pagasts,
- Kandavas novads,
- Kārsavas novads,
- Ķeguma novads,
- Ķekavas novads,
- Kocēnu novads,
- Kokneses novads,
- Krāslavas novads,
- Krimuldas novada Krimuldas pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļaustrumiem no autoceļa V89 un V81, un Lēdurgas pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļaustrumiem no autoceļa V81 un V128,
- Krustpils novads,
- Kuldīgas novada Padures, Pelču, Rumbas, Rendas, Kalibes un Vārmes pagasti,
- Lielvārdes novads,
- Līgatnes novads,
- Limbažu novada Skultes, Limbažu, Umurgas, Katvaru, Pāles un Viļķenes pagasts, Limbažu pilsēta,
- Līvānu novads,
- Lubānas novads,
- Ludzas novads,
- Madonas novads,
- Mālpils novads,
- Mārupes novads,
- Mazsalacas novads,
- Mērsraga novads,
- Naukšēnu novads,
- Neretas novada Mazzalves pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļaustrumiem no autoceļa P73 un uz rietumiem no autoceļa 932,
- Ogres novads,
- Olaines novads,
- Ozolnieku novads,
- Pārgaujas novads,
- Pļaviņu novads,

- Preiļu novada Saunas pagasts,
- Priekuļu novada Veselavas pagasts un Priekuļu pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidiem no autoceļa P28 un rietumiem no autoceļa P20,
- Raunas novada Drustu pagasts un Raunas pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidiem no autoceļa A2,
- republikas pilsēta Daugavpils,
- republikas pilsēta Jēkabpils,
- republikas pilsēta Jūrmala,
- republikas pilsēta Rēzekne,
- republikas pilsēta Valmiera,
- Rēzeknes novada Audriņu, Bērzgales, Čornajas, Dricānu, Gaigalavas, Griškānu, Ilzeskalna, Kantinieku, Kaunatas, Lendžu, Lūznavas, Maltas, Mākoņkalna, Nagļu, Ozolaines, Ozolmuižas, Rikavas, Nautrēnu, Sakstagala, Silmalas, Stoļerovas, Stružānu un Vērēmu pagasts un Feimaņu pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļiem no autoceļa V577 un Pušas pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļaustrumiem no autoceļa V577 un V597,
- Riebiņu novada Sīlukalna, Stabulnieku, Galēnu un Silajāņu pagasts,
- Rojas novads,
- Ropažu novada daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa P10,
- Rugāju novads,
- Rundāles novads,
- Rūjienas novads,
- Salacgrīvas novads,
- Salas novads,
- Saldus novada Jaunlutriņu, Lutriņu un Šķēdes pagasts,
- Saulkrastu novads,
- Siguldas novada Mores pagasts un Allažu pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidiem no autoceļa P3,
- Skrīveru novads,
- Smiltenes novads,
- Strenču novads,
- Talsu novads,
- Tukuma novads,
- Valkas novads,
- Varakļānu novads,
- Vecpiebalgas novads,
- Vecumnieku novads,
- Ventspils novada Ances, Tārgales, Popes, Vārves, Užavas, Piltenes, Puzes, Ziru, Ugāles, Usmas un Zlēku pagasts, Piltenes pilsēta,
- Viesītes novada Elkšņu un Viesītes pagasts, Viesītes pilsēta,
- Viļakas novads,
- Viļānu novads,
- Zilupes novads.

4. Литва

Следните области в Литва:

- Alytaus miesto savivaldybė,
- Alytaus rajono savivaldybė,
- Anykščių rajono savivaldybė: Andrioniškio, Anykščių, Debeikių, Kavarsko seniūnijos dalis į šiaurės rytus nuo kelio Nr. 1205 ir į šiaurę rytus nuo kelio Nr. 1218, Kurklių, Skiemonių, Svėdasų, Troškūnų ir Viešintų seniūnijos,

- Birštono savivaldybė,
- Biržų miesto savivaldybė,
- Biržų rajono savivaldybė: Nemunėlio Radviliškio, Pabiržės, Pačeriaukštės ir Parovėjos seniūnijos,
- Elektrėnų savivaldybė,
- Ignalinos rajono savivaldybė,
- Jonavos rajono savivaldybė,
- Jurbarko rajono savivaldybė: Juodaičių, Raudonės, Seredžiaus, Veliuonos seniūnijos ir Skirsnemunės ir Šimkaičių seniūnijos dalis į rytus nuo kelio Nr. 146,
- Kaišiadorių miesto savivaldybė,
- Kaišiadorių rajono savivaldybė,
- Kauno miesto savivaldybė,
- Kauno rajono savivaldybės: Akademijos, Alšėnų, Batniavos, Domeikavos, Ežerėlio, Garliavos apylinkių, Garliavos, Karmėlavos, Kačerginės, Kulautuvos, Lapių, Linksmakalnio, Neveronių, Raudondvario, Ringaudų, Rokų, Samylų, Taurakiemio, Užliedžių, Vilkijos apylinkių, Vilkijos, Zapyškio seniūnijos,
- Kėdainių rajono savivaldybė savivaldybės: Dotnuvos, Gudžiūnų, Josvainių seniūnijos dalis į šiaurę nuo kelio Nr 3514 ir Nr 229, Krakių, Kėdainių miesto, Surviliškio, Truskavos, Vilainių ir Šėtos seniūnijos,
- Kupiškio rajono savivaldybė: Noriūnų, Skapiškio, Subačiaus ir Šimonių seniūnijos,
- Molėtų rajono savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė: Klovainių, Rozalimo, Lygumų, Pakruojo, Žeimelio, Linkuvos ir Pašvitinio seniūnijos,
- Panevėžio rajono savivaldybė: Krekenavos seninūnijos dalis į vakarus nuo Nevėžio upės ir į pietus nuo kelio Nr. 3004,
- Pasvalio rajono savivaldybė: Joniškėlio apylinkių, Joniškėlio miesto, Saločių ir Pušaloto seniūnijos,
- Radviliškio rajono savivaldybė: Baisogalos, Grinkiškio, Skėmių, Šėduvos miesto, Pakalniškių ir Sidabravo seniūnijos,
- Raseinių rajono savivaldybė: Kalnūjų, Girkalnio, Ariogalios seniūnijos į pietus nuo kelio Nr. A1,
- Prienų miesto savivaldybė,
- Prienų rajono savivaldybė,
- Rokiškio rajono savivaldybė,
- Širvintų rajono savivaldybė,
- Švenčionių rajono savivaldybė,
- Trakų rajono savivaldybė,
- Utenos rajono savivaldybė,
- Vilniaus miesto savivaldybė,
- Vilniaus rajono savivaldybė,
- Vilkaviškio rajono savivaldybė,
- Visagino savivaldybė,
- Zarasų rajono savivaldybė.

5. Полша

Следните области в Полша:

w województwie warmińsko-mazurskim:

- gmina Kalinowo i Prostki w powiecie elckim,

w województwie podlaskim:

- część gminy Wizna położona na zachód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jedwabne i Wizna oraz na południe od linii wyznaczonej przez drogę nr 64 (od skrzyżowania w miejscowości Wizna w kierunku wschodnim do granicy gminy) w powiecie łomżyńskim,

- gmina Dubicze Cerkiewne, Czyże, Białowieża, Hajnówka z miastem Hajnówka, Narew, Narewka i części gmin Kleszczel i Czeremcha położone na wschód od drogi nr 66 w powiecie hajnowskim,
  - gmina Kobylin-Borzymy w powiecie wysokomazowieckim,
  - gminy Grabowo i Stawiski w powiecie kolneńskim,
  - gminy Czarna Białostocka, Dobrzyniewo Duże, Gródek, Michałowo, Supraśl, Tykocin, Wasilków, Zabłudów, Zawady i Choroszcz w powiecie białostockim,
  - część gminy Bielsk Podlaski położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę nr 19 (w kierunku północnym od miasta Bielsk Podlaski) i przedłużonej przez wschodnią granicę miasta Bielsk Podlaski i drogę nr 66 (w kierunku południowym od miasta Bielsk Podlaski), część gminy Orla położona na wschód od drogi nr 66 w powiecie bielskim,
  - powiat sejneński,
  - gminy Bargłów Kościelny, Płaska i Sztabin w powiecie augustowskim,
  - powiat sokólski,
- w województwie mazowieckim:
- gmina Przesmyki w powiecie siedleckim,
  - gmina Repki w powiecie sokołowskim,
  - gmina Brochów w powiecie sochaczewskim,
  - gminy Czosnów, Leoncin i część miasta Nowy Dwór Mazowiecki ograniczona od północy rzeką Narew i od południa rzeką Wisła w powiecie nowodworskim,
  - powiat warszawski zachodni,
  - gminy Jabłonna, Nieporęt, Wieliszew i Legionowo w powiecie legionowskim,
  - gminy Konstancin – Jeziorna, Piaseczno, Prażmów i część gminy Góra Kalwaria, położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę nr 79 i północną granicę miasta Góra Kalwaria w powiecie piaseczyńskim,
  - powiat miejski Warszawa.
- w województwie lubelskim:
- gminy Komarówka Podlaska i Wołyn w powiecie radzyńskim,
  - gminy Stary Brus i Urszulin w powiecie włodawskim,
  - gminy Rossosz, Wisznice, Sławatycze, Sosnówka, Tuczna i Łomazy w powiecie bialskim,
  - gminy Jabłoń, Milanów, Parczew i Siemień w powiecie parczewskim,
  - część gminy Sawin położona na północ od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowość Chutcze z miejscowością Sawin, wzdłuż ulic Brzeska, Wygon i Podgrabowa w miejscowości Sawin, a dalej wzdłuż drogi stanowiącej przedłużenie ulicy Podgrabowa w kierunku wschodnim do granicy gminy w powiecie chełmskim.

ЧАСТ III

1. **Естония**

Следните области в Естония:

- Audru vald,
- Lääne-Nigula vald,
- Laimjala vald,
- osa Leisi vallast, mis asub ida pool Kuressaare-Leisi maantee (maantee nr 79),
- Osa Noarootsi vallast, mis asub lõuna pool maantee nr 230,
- Orissaare vald,
- Põide vald,
- Osa Ridala vallast, mis asub kirde pool maantee nr 31,
- Tõstamaa vald,
- Valjala vald.

2. Латвия

Следните области в Латвия:

- Aglonas novada Aglonas pagasts,
- Auces novada Vītiņu pagasts,
- Daugavpils novada Nīcgales, Kalupes, Dubnas un Višķu pagasts,
- Garkalnes novada daļa, kas atrodas uz dienvidaustrumiem no autoceļa A2,
- Ikšķiles novada Tīnūžu pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļrietumiem no autoceļa P10,
- Inčukalna novads,
- Krimuldas novada Krimuldas pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidrietumiem no autoceļa V89 un V81, un Lēdurgas pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidrietumiem no autoceļa V81 un V128,
- Limbažu novada Vidrižu pagasts,
- Neretas novada Neretas, Pilskalnes, Zalves pagasts un Mazzalves pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidrietumiem no autoceļa P73 un uz austrumiem no autoceļa 932,
- Priekuļu novada Liepas un Mārsēnu pagasts un Priekuļu pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļiem no autoceļa P28 un austrumiem no autoceļa P20,
- Preiļu novada Preiļu, Aizkalnes un Pelēču pagasts un Preiļu pilsēta,
- Raunas novada Raunas pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļiem no autoceļa A2,
- Rēzeknes novada Feimaņu pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidiem no autoceļa V577 un Pušas pagasta daļa, kas atrodas uz dienvidrietumiem no autoceļa V577 un V597,
- Riebiņu novada Riebiņu un Rušonas pagasts,
- Ropažu novada daļa, kas atrodas uz rietumiem no autoceļa P10,
- Salaspils novads,
- Saldus novada Jaunauces, Rubas, Vadakstes un Zvārdes pagasts,
- Sējas novads,
- Siguldas novada Siguldas pagasts un Allažu pagasta daļa, kas atrodas uz ziemeļiem no autoceļa P3, un Siguldas pilsēta,
- Stopiņu novada daļa, kas atrodas uz austrumiem no autoceļa V36, P4 un P5, Acones ielas, Dauguļupes ielas un Dauguļupītes,
- Vārkavas novads,
- Viesītes novada Rites un Saukas pagasts.

3. Литва

Следните области в Литва:

- Anykščių rajono savivaldybė: Kavarsko seniūnijos dalis į vakarus nuo kelio Nr. 1205 ir į pietus nuo kelio Nr. 1218 ir Traupio seniūnija,
- Biržų rajono savivaldybė: Vabalninko, Papilio ir Širvenos seniūnijos,
- Druskininkų savivaldybė,
- Kauno rajono savivaldybė: Babtų, Čekiškės ir Vandžiogalos seniūnijos,
- Kėdainių rajono savivaldybė: Pelėdnagių, Pernaravos seniūnijos ir Josvainių seniūnijos dalis į pietus nuo kelio Nr. 3514 ir Nr. 229,
- Kupiškio rajono savivaldybė: Alizavos ir Kupiškio seniūnijos,
- Lazdijų rajono savivaldybė,
- Pakruojo rajono savivaldybė: Guostagalio seniūnija,
- Panevėžio miesto savivaldybė,
- Panevėžio rajono savivaldybė: Karsakiškio, Miežiškių, Naujamiesčio, Paįstrio, Raguvos, Ramygalos, Smilgių, Upytės, Vadoklių, Velžio seniūnijos ir Krekenavos seniūnijos dalis į rytus nuo Nevėžio upės ir į šiaurę nuo kelio Nr. 3004,

- Pasvalio rajono savivaldybė: Daujėnų, Krinčino, Namišių, Pasvalio apylinkių, Pasvalio miesto, Pumpėnų ir Vaškų seniūnijos,
- Šalčininkų rajono savivaldybė,
- Ukmergės rajono savivaldybė,
- Varėnos rajono savivaldybė.

4. Полша

Следните области в Полша:

w województwie podlaskim:

- powiat grajewski,
- powiat moniecki,
- gminy Jedwabne i Przytuły oraz część gminy Wizna, położona na wschód od linii wyznaczonej przez drogę łączącą miejscowości Jedwabne i Wizna oraz na północ od linii wyznaczonej przez drogę 64 (od skrzyżowania w miejscowości Wizna w kierunku wschodnim do granicy gminy) w powiecie łomżyńskim,
- gmina Lipsk w powiecie augustowskim,
- części gminy Czeremcha i Kleszczele położone na zachód od drogi nr 66 w powiecie hajnowskim,
- gminy Drohiczyn, Mielnik, Milejczyce, Nurzec-Stacja, Siemiatycze z miastem Siemiatycze w powiecie siemiatyckim.

w województwie mazowieckim:

- gminy Platerów, Sarnaki, Stara Kornica i Huszlew w powiecie łosickim,
- gminy Korczew i Paprotnia w powiecie siedleckim.

w województwie lubelskim:

- gminy Kodeń, Konstantynów, Janów Podlaski, Leśna Podlaska, Piszczac, Rokitno, Biała Podlaska, Zalesie i Terespol z miastem Terespol, Drelów, Międzyrzec Podlaski z miastem Międzyrzec Podlaski w powiecie białskim,
- powiat miejski Biała Podlaska,
- gminy Radzyń Podlaski i Kąkolewnica w powiecie radzyńskim,
- gminy Hanna, Hańsk, Wola Uhruska, Wyrzyki i gmina wiejska Włodawa w powiecie włodawskim,
- gmina Podedwórze w powiecie parczewskim.

ЧАСТ IV

Италия

Следните области в Италия:

- tutto il territorio della Sardegna.“
-

РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2017/2412 НА КОМИСИЯТА**от 20 декември 2017 година****за изменение на приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 относно защитните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки***(нотифицирано под номер C(2017) 9014)***(текст от значение за ЕИП)**

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Директива 89/662/ЕИО на Съвета от 11 декември 1989 г. относно ветеринарните проверки по отношение на търговията вътре в Общността с оглед доизграждането на вътрешния пазар ⁽¹⁾, и по-специално член 9, параграфи 3 и 4 от нея,като взе предвид Директива 90/425/ЕИО на Съвета от 26 юни 1990 г. относно ветеринарните и зоотехническите проверки, приложими при търговията в Общността с определени видове живи животни и продукти с оглед завършване изграждането на вътрешния пазар ⁽²⁾, и по-специално член 10, параграфи 3 и 4 от нея,

като има предвид, че:

- (1) Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 на Комисията ⁽³⁾ бе прието след появата на огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците от подтип Н5 в няколко държави членки („засегнатите държави членки“) и създаването на предпазни и надзорни зони от компетентните органи на засегнатите държави членки в съответствие с член 16, параграф 1 от Директива 2005/94/ЕО на Съвета ⁽⁴⁾.
- (2) В Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 се предвижда, че предпазните и надзорните зони, създадени от компетентните органи на засегнатите държави членки в съответствие с Директива 2005/94/ЕО, трябва да включват най-малко областите, посочени като предпазни и надзорни зони в приложението към същото решение за изпълнение. В Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 се определя също така, че мерките, които следва да се прилагат в предпазните и надзорните зони, както е предвидено съгласно член 29, параграф 1 и член 31 от Директива 2005/94/ЕО, се спазват поне за срока за посочените зони, указан в приложението към посоченото решение за изпълнение.
- (3) Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 е изменено няколко пъти след датата на приемането му, за да се вземе предвид новата епидемиологична обстановка в Съюза по отношение на инфлуенцата по птиците. По-специално, Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 бе изменено с Решение за изпълнение (ЕС) 2017/696 на Комисията ⁽⁵⁾, за да бъдат определени правила относно изпращането на пратки с едnodневни пилета от областите, изброени в приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247. В посоченото изменение се отчита фактът, че при едnodневните пилета рискът от разпространение на високопатогенна инфлуенца по птиците е много по-малък отколкото при други стоки от домашни птици.
- (4) Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 впоследствие бе изменено и с Решение за изпълнение (ЕС) 2017/1841 на Комисията ⁽⁶⁾, за да се засили контролът на болестта, когато е налице повишен риск от разпространение на високопатогенна инфлуенца по птиците. Поради това Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 сега предвижда създаването на допълнителни ограничителни зони в засегнатите държави членки на равнището на Съюза, съгласно посоченото в член 16, параграф 4 от Директива 2005/94/ЕО, след появата на огнище или на огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците, както и срока на прилаганите в тях мерки. Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 сега определя също така и правила за изпращането на живи домашни птици, едnodневни пилета и яйца за люпене от допълнителните ограничителни зони до други държави членки при спазването на определени условия.

⁽¹⁾ ОВ L 395, 30.12.1989 г., стр. 13.

⁽²⁾ ОВ L 224, 18.8.1990 г., стр. 29.

⁽³⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 на Комисията от 9 февруари 2017 г. относно защитните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки (ОВ L 36, 11.2.2017 г., стр. 62).

⁽⁴⁾ Директива 2005/94/ЕО на Съвета от 20 декември 2005 г. относно мерки на Общността за борба с инфлуенцата по птиците и за отмяна на Директива 92/40/ЕИО (ОВ L 10, 14.1.2006 г., стр. 16).

⁽⁵⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/696 на Комисията от 11 април 2017 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 относно защитните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки (ОВ L 101, 13.4.2017 г., стр. 80).

⁽⁶⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/1841 на Комисията от 10 октомври 2017 г. за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 относно защитните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки (ОВ L 261, 11.10.2017 г., стр. 26).

- (5) Освен това приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 е изменяно многократно, главно за да се вземат предвид промените в границите на предпазните и надзорните зони, създадени от засегнатите държави членки в съответствие с Директива 2005/94/ЕО.
- (6) Приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 бе последно изменено с Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2289 на Комисията ⁽¹⁾ след уведомлението от страна на България и Италия за появата на по-нататъшни огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците в посочените държави членки. България уведоми Комисията за появата на едно огнище на високопатогенна инфлуенца по птиците от подтип H5N8 в стопанство за домашни птици в регион Стара Загора. Италия уведоми Комисията за появата на огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците от подтип H5N8 в стопанства за домашни птици в нейните региони Ломбардия и Венето. Посочените държави членки също така уведомиха Комисията, че надлежно са предприели необходимите мерки, изисквани по силата на Директива 2005/94/ЕО след появата на тези огнища, включително създаването на предпазни и надзорни зони около заразените стопанства за домашни птици.
- (7) След датата на последното изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247, направено с Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2289, Нидерландия уведоми Комисията за появата на ново огнище на високопатогенна инфлуенца по птиците от подтип H5N6 в стопанство за домашни птици в нейната провинция Флеволанд. Нидерландия също така уведоми Комисията, че е предприела необходимите мерки, изисквани по силата на Директива 2005/94/ЕО след появата на посоченото ново огнище, включително създаването на предпазни и надзорни зони около заразеното стопанство за домашни птици.
- (8) Комисията разгледа внимателно посочените мерки съвместно с Нидерландия и бе удовлетворена от факта, че границите на предпазните и надзорните зони, създадени от компетентния орган в посочената държава членка, са на достатъчно разстояние от конкретното стопанство за домашни птици, в което е потвърдено огнището на болестта.
- (9) С цел да се предотврати излишното затрудняване на търговията в рамките на Съюза и да се избегне рискът от налагането от трети държави на необосновани пречки за търговията, бе необходимо възможно най-скоро предпазните и надзорните зони, създадени в Нидерландия, да бъдат описани на равнището на Съюза в сътрудничество с посочената държава членка, в съответствие с Директива 2005/94/ЕО, след появата на новото огнище на високопатогенна инфлуенца по птиците в посочената държава членка.
- (10) До приемането на становище от страна на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите Комисията прие временни защитни мерки, като отчете епидемиологичната обстановка в Нидерландия и по-специално рисковете, свързана с това, че инфлуенцата по птиците е потвърдена отново в посочената държава членка след няколко месеца, през които болестта не е била откривана, и като цяло високата концентрация на птицевъдни стопанства в Нидерландия, която представлява повишен риск за разпространението на вируса. Тези временни защитни мерки имаха за цел да предотвратят без забавяне неговото разпространение.
- (11) Временните защитни мерки по отношение на високопатогенната инфлуенца по птиците в Нидерландия бяха приети с Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2304 на Комисията ⁽²⁾, в приложението към което са изброени областите, които компетентният орган на Нидерландия е определил като предпазни и надзорни зони. Посоченото решение за изпълнение се прилага до 10 януари 2018 г.
- (12) Необходимо е временните защитни мерки, определени в Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2304, да бъдат преразгледани. Нидерландия е предоставяла редовно актуална информация за епидемиологичната обстановка, като на нейна територия не са регистрирани последващи огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците.
- (13) Като се отчетат благоприятните резултати от епидемиологичните проучвания и резултатите от лабораторните изследвания, извършени в предпазните и надзорните зони, определени от компетентния орган на Нидерландия в съответствие с Директива 2005/94/ЕО, е целесъобразно да се адаптират границите на надзорната зона, определена в посочената държава членка в съответствие с посочената директива на равнището на Съюза. Новите граници следва да бъдат посочени в приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247.
- (14) Освен това Италия уведоми Комисията за появата на ново огнище на високопатогенна инфлуенца по птиците на нейна територия в регион Емилия — Романя. Тя също така уведоми Комисията, че е предприела надлежно необходимите мерки, изисквани по силата на Директива 2005/94/ЕО след появата на посоченото огнище, включително създаването на предпазни и надзорни зони около заразеното стопанство за домашни птици.

⁽¹⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2289 на Комисията от 11 декември 2017 г. за изменение на приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 относно защитните мерки във връзка с огнищата на високопатогенна инфлуенца по птиците в някои държави членки (ОВ L 328, 12.12.2017 г., стр. 126).

⁽²⁾ Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2304 на Комисията от 12 декември 2017 г. относно някои временни защитни мерки във връзка с високопатогенна инфлуенца по птиците от подтип H5 в Нидерландия (ОВ L 329, 13.12.2017 г., стр. 61).

- (15) Комисията разгледа мерките, взети от Нидерландия и Италия в съответствие с Директива 2005/94/ЕО след появата на новите огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците в посочените държави членки, и установи, че границите на предпазните и надзорните зони, създадени от компетентните органи на тези две държави членки, са на достатъчно разстояние от всяко стопанство за домашни птици, в което е потвърдено огнище на високопатогенна инфлуенца по птиците.
- (16) С цел да се предотврати излишното затрудняване на търговията в рамките на Съюза и да се избегне рискът от налагането от трети държави на необосновани пречки за търговията, е необходимо възможно най-скоро предпазните и надзорните зони, създадени в Италия и Нидерландия, да бъдат описани на равнището на Съюза в сътрудничество с посочените две държави членки, в съответствие с Директива 2005/94/ЕО, след появата на новите огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците в тези държави членки.
- (17) Поради това Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 следва да бъде актуализирано с цел да бъде отчетена актуалната епидемиологичната обстановка в Италия и Нидерландия по отношение на високопатогенната инфлуенца по птиците. По-специално, към списъците в приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 следва да бъдат добавени предпазните и надзорните зони в Италия и Нидерландия, на които понастоящем са наложени ограничения в съответствие с Директива 2005/94/ЕО.
- (18) Поради това приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 следва да бъде изменено с цел да се актуализира въведената регионализация на равнището на Съюза, за да бъдат включени предпазните и надзорните зони, създадени в Италия и Нидерландия в съответствие с Директива 2005/94/ЕО, след появата на новите огнища на високопатогенна инфлуенца по птиците в посочените държави членки и да бъде посочен срокът на приложимите в тях ограничения.
- (19) Поради това Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 следва да бъде съответно изменено.
- (20) Освен това, тъй като в приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247, изменено с настоящото решение, ще се съдържат предпазните и надзорните зони, определени от компетентния орган на Нидерландия в съответствие с Директива 2005/94/ЕО, Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2304 следва да бъде отменено.
- (21) Мерките, предвидени в настоящото решение, са в съответствие със становището на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 се изменя в съответствие с приложението към настоящото решение.

Член 2

Решение за изпълнение (ЕС) 2017/2304 се отменя.

Член 3

Адресати на настоящото решение са държавите членки.

Съставено в Брюксел на 20 декември 2017 година.

За Комисията
Vytenis ANDRIUKAITIS
Член на Комисията

ПРИЛОЖЕНИЕ

Приложението към Решение за изпълнение (ЕС) 2017/247 се изменя, както следва:

1) Част А се изменя, както следва:

а) вписването за Италия се заменя със следното:

„Държава членка: Италия

Зона, която включва:	Дата, по която се прилагат мерките, в съответствие с член 29, параграф 1 от Директива 2005/94/ЕО
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	16.12.2017 г.
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	29.12.2017 г.
— The area of the parts of Emilia Romagna Region (ADNS 17/0083) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N44.495737 E11.777354	4.1.2018 г.“

б) между вписванията за Унгария и Полша се вмъква следното вписване за Нидерландия:

„Държава членка: Нидерландия

Зона, която включва:	Дата, по която се прилагат мерките, в съответствие с член 29, параграф 1 от Директива 2005/94/ЕО
Province of Flevoland	
Biddinghuizen — Vanaf kruising Swifterweg (N710) met Hoge Vaart (water), Hoge Vaart volgen in noordoostelijke richting tot aan Oosterwoldertocht (water). — Oosterwoldertocht volgen in zuidoostelijke richting tot aan Elburgerweg (N309). — Elburgerweg (N309) volgen tot aan de brug in Flevoweg over het Veluwemeer. — Veluwemeer volgen in zuidwestelijke richting tot aan Bijsselseweg. — Bijsselseweg volgen in noordelijke richting tot aan de Spijkweg (N306). — Spijkweg (N306) volgen in noordelijke richting tot aan Strandgaperweg. — Strandgaperweg volgen in westelijke richting tot aan Bremerbergweg (N708). — Bremerbergweg volgen in noordelijke richting tot aan Oldebroekerweg Oldebroekerweg volgen in noordwestelijke richting tot aan Baan. — Baan volgen in westelijke richting overgaand in Swifterweg (N710). — Swifterweg (N710) volgen in noordelijke richting tot aan Hoge Vaart (Water).	29.12.2017 г.“

2) Част Б се изменя, както следва:

а) вписването за Италия се заменя със следното:

„Държава членка: Италия

Зона, която включва:	Дата, до която се прилагат мерките, в съответствие с член 31 от Директива 2005/94/ЕО
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0075) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,297588 E10,221751	От 8.12.2017 г. до 16.12.2017 г.
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0075) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45,297588 E10,221751	16.12.2017 г.
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	От 17.12.2017 г. до 25.12.2017 г.
— The area of the parts of Lombardia Region (ADNS 17/0080) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.259133 E10.317484	25.12.2017 г.
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	От 30.12.2017 г. до 7.1.2018 г.
— The area of the parts of Veneto Region (ADNS 17/0082) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N45.707605 E11.947517	7.1.2018 г.
— The area of the parts of Emilia Romagna Region (ADNS 17/0083) contained within a circle of radius of three kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N44.495737 E11.777354	От 5.1.2018 г. до 13.1.2018 г.
— The area of the parts of Emilia Romagna Region (ADNS 17/0083) extending beyond the area described in the protection zone and within the circle of a radius of ten kilometres, centred on WGS84 dec. coordinates N44.495737 E11.777354	13.1.2018 г.“

б) между вписванията за Унгария и Австрия се вмъква следното вписване за Нидерландия:

„Държава членка: Нидерландия

Зона, която включва:	Дата, до която се прилагат мерките, в съответствие с член 31 от Директива 2005/94/ЕО
Province of Flevoland	
Biddinghuizen — Vanaf kruising Swifterweg (N710) met Hoge Vaart (water), Hoge Vaart volgen in noordoostelijke richting tot aan Oosterwoldertocht (water). — Oosterwoldertocht volgen in zuidoostelijke richting tot aan Elburgerweg (N309). — Elburgerweg (N309) volgen tot aan de brug in Flevoweg over het Veluwemeer. — Veluwemeer volgen in zuidwestelijke richting tot aan Bijsselseweg.	От 30.12.2017 г. до 8.1.2018 г.

Зона, която включва:	Дата, до която се прилагат мерките, в съответствие с член 31 от Директива 2005/94/ЕО
<ul style="list-style-type: none"> — Bijsselseweg volgen in noordelijke richting tot aan de Spijkweg (N306). — Spijkweg (N306) volgen in noordelijke richting tot aan Strandgaperweg. — Strandgaperweg volgen in westelijke richting tot aan Bremerbergweg (N708). — Bremerbergweg volgen in noordelijke richting tot aan Oldebroekerweg Oldebroekerweg volgen in noordwestelijke richting tot aan Baan. — Baan volgen in westelijke richting overgaand in Swifterweg (N710). — Swifterweg (N710) volgen in noordelijke richting tot aan Hoge Vaart (Water). 	
<p>Biddinghuizen</p> <ul style="list-style-type: none"> — Vanaf brug Biddingweg(N710) Lage vaart, Biddingweg volgen in noordelijke richting tot aan Elandweg. — Elandweg volgen in oostelijke richting tot aan Dronerringweg (N307). — Dronerringweg (N307) volgen in zuidoostelijke richting tot aan Rendieerweg. — Rendieerweg volgen in noordoostelijke richting tot aan Swifervaart(water). — Swifervaart volgen in oostelijke richting tot aan Lage vaart. — Lage vaart volgen in noordelijke richting tot aan Ketelmeer(water). — Ketelmeer volgen in zuidoostelijke overgaand in Vossemeer overgaand in Drontermeer volgen ter hoogte van Geldersesluis. — Geldersesluis volgen in oostelijke richting tot aan Buitendijks. — Buitendijks volgen in zuidoostelijke richting overgaand in Groote Woldweg tot aan Naalderweg. — Naalderweg volgen in oostelijke richting tot aan Kleine Woldweg. — Kleine Woldweg volgen in zuidelijke richting tot aan Zwarteweg. — Zwarteweg volgen in oostelijke richting overgaand in Wittensteinse Allee tot aan Oosterweg. — Oosterweg volgen in zuidelijke richting tot aan Zuiderzeestraatweg (N308). — Zuiderzeestraatweg volgen in westelijke richting tot aan Mheneweg Zuid. — Mheneweg Zuid in zuidelijke richting overgaand in Bongersweg overgaand in Ottenweg tot aan A28. — A28 volgen in zuidwestelijke richting tot aan Klarenweg. — Klarenweg volgen in Noordelijke richting tot aan Harderwijkerweg. — Harderwijkerweg volgen in zuidwestelijke richting overgaand in Zuiderzeestraatweg tot aan Newtonweg. — Newtonweg volgen in noordelijke en vervolgens westelijke richting tot aan Knardijk (N302). — Knardijk (N302) volgen in noordelijke richting overgaand in Ganzenweg tot aan Futenweg. — Futenweg volgen in oostelijke richting tot aan Larserweg (N302). — Larserweg (N302) volgen in noordelijke richting Zeebiesweg. — Zeebiesweg volgen in oostelijke richting tot aan Larserringweg. — Larserringweg volgen in noordelijke richting tot aan Lisdoddeweg. — Lisdoddeweg volgen in oostelijke richting tot aan Wiertocht. — Wiertocht volgen in noordelijke richting tot aan Dronterweg. — Dronterweg volgen in oostelijke richting tot aan Biddingweg(N710). 	8.1.2018 г.“

III

(Други актове)

ЕВРОПЕЙСКО ИКОНОМИЧЕСКО ПРОСТРАНСТВО

РЕШЕНИЕ НА НАДЗОРНИЯ ОРГАН НА ЕАСТ

№ 3/17/COL

от 18 януари 2017 година

за изменение за сто и втори път на процесуалните и материалноправните норми в областта на държавната помощ чрез въвеждане на нови насоки относно понятието за държавна помощ, посочено в член 61, параграф 1 от Споразумението за Европейското икономическо пространство [2017/2413]

НАДЗОРНИЯТ ОРГАН НА ЕАСТ („Органът“),

КАТО ВЗЕ предвид:

Споразумението за Европейското икономическо пространство („Споразумението за ЕИП“), и по-специално членове 61 — 63 от него и Протокол № 26 към него,

Споразумението между държавите от ЕАСТ за създаване на Надзорен орган и Съд („Споразумението за Надзорен орган и Съд“), и по-специално член 24 и член 5, параграф 2, буква б) от него,

Протокол 3 към Споразумението за Надзорен орган и Съд („Протокол 3“),

Като има предвид, че:

Съгласно член 24 от Споразумението за Надзорен орган и Съд Органът прилага разпоредбите на Споразумението за ЕИП, отнасящи се до държавната помощ.

Съгласно член 5, параграф 2, буква б) от Споразумението за Надзорен орган и Съд Органът публикува уведомления или насоки по въпроси, които се разглеждат в Споразумението за ЕИП, ако това е предвидено изрично в това споразумение или в Споразумението за Надзорен орган и Съд или ако Органът сметне това за необходимо.

На 19 май 2016 г. Европейската комисия прие Известие относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз ⁽¹⁾.

Това известие е от значение и за Европейското икономическо пространство.

В съответствие с целта за еднородност, посочена в член 1 от Споразумението за ЕИП, в цялото ЕИП следва да се осигури еднакво прилагане на правилата на ЕИП за държавната помощ.

Съгласно точка II от част „ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ“ на стр. 11 от приложение XV към Споразумението за ЕИП Органът приема след консултация с Европейската комисия актове, съответстващи на тези, приети от нея,

СПЕД КАТО се консултира с Европейската комисия,

СПЕД КАТО се консултира с държавите от ЕАСТ,

⁽¹⁾ ОВ С 262, 19.7.2016 г., стр. 1.

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Материалноправните норми в областта на държавната помощ се изменят чрез въвеждане на нови насоки относно понятието за държавна помощ, посочено в член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП. Новите насоки са приложени към настоящото решение и представляват неразделна част от него.

Член 2

Само текстът на английски език на настоящото решение е автентичен.

Решението е съставено в Брюксел на 18 януари 2017 година.

За Надзорния орган на ЕАСТ

Sven Erik SVEDMAN

Председател

Frank J. BÜCHEL

Член на колегията

_____

ПРИЛОЖЕНИЕ

НАСОКИ ОТНОСНО ПОНЯТИЕТО ЗА ДЪРЖАВНА ПОМОЩ, ПОСОЧЕНО В ЧЛЕН 61, ПАРАГРАФ 1 ОТ СПОРАЗУМЕНИЕТО ЗА ЕИП (*)

Съдържание

1. Въведение
2. Понятията „предприятие“ и „стопанска дейност“
  - 2.1. Общи принципи
  - 2.2. Упражняване на публични правомощия
  - 2.3. Социална сигурност
  - 2.4. Здравеопазване
  - 2.5. Образование и научноизследователски дейности
  - 2.6. Култура и опазване на наследството, включително опазване на природата
3. Държавен произход
  - 3.1. Относимост към държавата
    - 3.1.1. Показатели за относимост към държавата
    - 3.1.2. Относимост към държавата и задължения съгласно правото на ЕИП
  - 3.2. Държавни ресурси
    - 3.2.1. Общи принципи
    - 3.2.2. Контролиращо влияние върху ресурсите
    - 3.2.3. Участие на държавата в преразпределение между частни субекти
4. Предимство
  - 4.1. Понятието за предимство в общ план
  - 4.2. Критерий на оператора в условията на пазарна икономика (ОУПИ)
    - 4.2.1. Въведение
    - 4.2.2. Общи принципи
    - 4.2.3. Установяване на съответствие с пазарните условия
  - 4.3. Непряко предимство
5. Избирателност
  - 5.1. Общи принципи
  - 5.2. Избирателност по същество
    - 5.2.1. Избирателност *de jure* и *de facto*
    - 5.2.2. Избирателност вследствие на административни практики по собствена преценка
    - 5.2.3. Оценка на избирателността по същество за мерки, които намаляват обичайните такси за предприятията
  - 5.3. Регионална избирателност
    - 5.3.1. Институционална автономия
    - 5.3.2. Процедурна автономия
    - 5.3.3. Икономическа и финансова автономия

(*) Настоящите насоки съответстват на Известието на Европейската комисия („Комисията“) относно понятието за държавна помощ, посочено в член 107, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ОВ С 262, 19.7.2016 г., стр. 1). Номерацията на бележките под линия в текста отговаря на тази в Известието на Комисията. Някои бележки по линия са заличени, тъй като те не са от значение за ЕИП.

- 5.4. Специфични въпроси, свързани с данъчните мерки
  - 5.4.1. Кооперации
  - 5.4.2. Предприятия за колективно инвестиране
  - 5.4.3. Данъчни амнистии
  - 5.4.4. Данъчни становища и споразумения
  - 5.4.5. Разпоредби за амортизация
  - 5.4.6. Режим с фиксирана данъчна основа за определени дейности
  - 5.4.7. Разпоредби за борба със злоупотребите
  - 5.4.8. Акцизи
- 6. Засягане на търговията и конкуренцията
  - 6.1. Общи принципи
  - 6.2. Нарушаване на конкуренцията
  - 6.3. Въздействие върху търговията
- 7. Инфраструктура: някои конкретни разяснения
  - 7.1. Въведение
  - 7.2. Помощ за предприемача/собственика
    - 7.2.1. Стопански срещу нестопански дейности
    - 7.2.2. Нарушаване на конкуренцията и въздействие върху търговията
    - 7.2.3. Помощ за предприемача/собственика на инфраструктурата — преглед по сектори
  - 7.3. Помощ за оператори
  - 7.4. Помощ за крайните ползватели
- 8. Заключителни разпоредби

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. В контекста на модернизирването на държавната помощ Органът желае да представи допълнителни разяснения по основните концепции, свързани с понятието за държавна помощ, посочено в член 61, параграф 1 от Споразумението за Европейското икономическо пространство („Споразумението за ЕИП“), с цел постигане на по-лесно, по-прозрачно и по-последователно прилагане на това понятие в цялото Европейско икономическо пространство (ЕИП).
2. Настоящите насоки се отнасят само до понятието за държавна помощ, посочено в член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, което както Органът, така и националните органи (включително националните съдилища) трябва да прилагат във връзка със задълженията за уведомяване и за изчакване, предвидени в член 1, параграф 3 от част I на Протокол 3 към Споразумението между държавите от ЕАСТ за създаване на Надзорен орган и Съд („Споразумението за Надзорен орган и Съд“). Те не се отнасят до съвместимостта на държавната помощ с функционирането на Споразумението за ЕИП съгласно член 61, параграфи 2 и 3 и член 59, параграф 2 от това споразумение, която трябва да бъде оценена от Органа.
3. Като се има предвид, че понятието за държавна помощ е с обективен и правен характер и дефиниция за него се съдържа пряко в Споразумението за ЕИП ⁽²⁾, в настоящите насоки се разяснява как Органът разбира член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП съгласно тълкуването на Съда, на Общия съд и на Съда на ЕАСТ („съдилищата на ЕИП“). Що се отнася до въпросите, които съдилищата на ЕИП все още не са разгледали, Органът ще установи своето тълкуване на понятието за държавна помощ. Изложените в настоящите насоки гледища не засягат тълкуването на понятието за държавна помощ от съдилищата на ЕИП ⁽³⁾. Главната отправна точка за тълкуване на Споразумението за ЕИП винаги е съдебната практика на съдилищата на ЕИП.

⁽²⁾ Вж. решение на Съда от 22 декември 2008 г. по дело *British Aggregates/Комисия*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, точка 111.

⁽³⁾ Вж. решение на Съда от 21 юли 2011 г. по дело *Alcoa Trasformazioni/Комисия*, C-194/09 P, ECLI:EU:C:2011:497, точка 125.

4. Следва да се подчертае, че Органът е обвързан с това обективно понятие и разполага само с ограничено право на собствена преценка, когато го прилага, а именно когато преценките му са сложни или имат технически характер, по-специално в ситуации, предполагащи сложни икономически оценки ⁽⁴⁾.
5. В член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП държавната помощ се определя като „всяка помощ, предоставена от държава — членка на ЕО, държавите от ЕАСТ или чрез държавни ресурси, под каквато и да било форма, която нарушава или застрашава да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между договарящите се страни“. В настоящите насоки ще бъдат разяснени различните съставни елементи на понятието „държавна помощ“: наличието на предприятие, относимостта на мярката към държавата, нейното финансиране с държавни ресурси, предоставянето на предимство, изборителността на мярката и засягането на конкуренцията и търговията между държавите от ЕИП. Освен това, като се има предвид необходимостта от конкретни насоки, изразена от държавите от ЕИП, с настоящите насоки се осигуряват конкретни пояснения относно публичното финансиране на инфраструктури.

2. ПОНЯТИЯТА „ПРЕДПРИЯТИЕ“ И „СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ“

6. Правилата за държавната помощ се прилагат само когато бенефициерът на мярката е „предприятие“.

2.1. Общи принципи

7. Според постоянната съдебна практика на съдилищата на ЕИП предприятията се определят като субекти, извършващи стопанска дейност, независимо от правния им статут и начина им на финансиране ⁽⁵⁾. Следователно определянето на даден субект като предприятие зависи изцяло от естеството на дейностите му. Този общ принцип води до три важни заключения.
8. Първо, статутът на субекта съгласно националното право няма решаващо значение. Например субект, определен като асоциация или спортен клуб съгласно националното право, може въпреки това да се смята за предприятие по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП. Същото важи и за субект, който официално е част от публичната администрация. Единственият релевантен критерий е дали субектът извършва стопанска дейност.
9. Второ, прилагането на правилата за държавната помощ не зависи от това дали субектът е създаден, за да реализира печалби. Субектите с нестопанска цел също могат да предлагат стоки и услуги на пазара ⁽⁶⁾. Когато това не е така, субектите с нестопанска цел остават извън приложното поле на контрола върху държавната помощ.
10. Трето, определянето на даден субект като предприятие винаги е свързано с конкретна дейност. Субект, който извършва както стопански, така и нестопански дейности, трябва да се разглежда като предприятие само във връзка със стопанските дейности ⁽⁷⁾.
11. За целите на прилагането на правилата за държавната помощ може да се счита, че няколко отделни правни субекта образуват една стопанска единица. В такъв случай се приема, че тази стопанска единица е съответното предприятие. Във връзка с това Съдът счита, че от значение е наличието на контролен дял и на други функционални, стопански и органични връзки ⁽⁸⁾.
12. С цел да бъде изяснена разликата между стопански и нестопански дейности, в постоянната си съдебна практика на съдилищата на ЕИП винаги са поддържали, че всяка дейност, която се състои от предлагане на стоки или услуги на пазара, е стопанска дейност ⁽⁹⁾.

⁽⁴⁾ Вж. решение на Съда от 22 декември 2008 г. по дело *British Aggregates/Комисия*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757, точка 114 и решение на Съда от 2 септември 2010 г. по дело *Комисия/Scott*, C-290/07 P, ECLI:EU:C:2010:480, точка 66.

⁽⁵⁾ Решение на Съда от 12 септември 2000 г. по съединени дела *Pavlov и др.*, C-180/98 — C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, точка 74; решение на Съда от 10 януари 2006 г. по дело *Cassa di Risparmio di Firenze SpA и др.*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, точка 107.

⁽⁶⁾ Решение на Съда от 29 октомври 1980 г. по съединени дела *Van Landewyck*, 209/78 — 215/78 и 218/78, ECLI:EU:C:1980:248, точка 88; решение на Съда от 16 ноември 1995 г. по дело *FFSA и др.*, C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, точка 21; решение на Съда от 1 юли 2008 г. по дело *МОТОЕ*, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, точки 27 и 28.

⁽⁷⁾ Решение на Общия съд от 12 декември 2000 г. по дело *Aéroports de Paris/Комисия*, T-128/98, ECLI:EU:T:2000:290, точка 108.

⁽⁸⁾ Решение на Съда от 16 декември 2010 г. по дело *AccaElectrabel Produzione SpA v Commission*, C-480/09 P, ECLI:EU:C:2010:787, точки 47 — 55; Решение на Съда от 10 януари 2006 г. по дело *Cassa di Risparmio di Firenze SpA и др.*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, точка 112.

⁽⁹⁾ Вж. решение на Съда от 16 юни 1987 г. по дело *Комисия/Италия*, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, точка 7; решение на Съда от 18 юни 1998 г. по дело *Комисия/Италия*, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, точка 36; решение на Съда от 12 септември 2000 г. по съединени дела *Pavlov и др.*, C-180/98 — C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, точка 75; решение на Съда на ЕАСТ от 10 май 2011 г. по съединени дела *Княжество Лихтенщайн и други/Надзорен орган на ЕАСТ*, E-4/10, E-6/10 и E-7/10, Доклад на Съда на ЕАСТ, 2011 г., стр. 16, точка 54.

13. Въпросът дали съществува пазар за определени услуги, може да зависи от начина, по който тези услуги са организирани във въпросната държава от ЕИП ⁽¹⁰⁾, и следователно може да се различава в отделните държави от ЕИП. Освен това поради политически избор или икономически промени класифицирането на дадена дейност може да се промени с времето. Това, което днес не е стопанска дейност, може да стане такава в бъдеще и обратно.
14. Решението на публичен орган да не позволява на трети страни да предоставят дадена услуга (напр. защото самият той иска да предостави услугата) не изключва наличието на стопанска дейност. Дори при наличието на такова недопускане до пазара стопанска дейност може да съществува в случаите, при които други оператори биха желали и биха могли да предоставят услугата на съответния пазар. Като цяло фактът, че дадена услуга се предлага от самия публичен орган не е от значение за стопанското естество на дейността ⁽¹¹⁾.
15. Тъй като разграничението между стопански и нестопански дейности в известна степен зависи от политическите избори и икономическите развития в съответната държава от ЕИП, не е възможно да се състави изчерпателен списък на дейностите, които *a priori* никога няма да бъдат стопански. Такъв списък не би осигурил истинска правна сигурност и затова не би бил полезен. Вместо това целта на точки 17 — 37 е да се изясни разграничението по отношение на редица важни области.
16. Самият факт, че даден субект притежава дялове — дори мажоритарно дялово участие — в предприятие, което предоставя стоки или услуги на определен пазар, не означава, че въпросният субект следва автоматично да се счита за предприятие по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП. Когато въпросното дялово участие води единствено до упражняване на правата, свързани със статута на акционер, както и — ако има основания за това — до получаване на дивиденди, които са просто плодове от притежаването на даден актив, въпросният субект няма да се счита за предприятие, ако самият той не предоставя стоки или услуги на определен пазар ⁽¹²⁾.

2.2. Упражняване на публични правомощия

17. Член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП не се прилага, когато държавата действа „при упражняване на публични правомощия“ ⁽¹³⁾ или когато публичноправни субекти действат „в качеството си на публични органи“ ⁽¹⁴⁾. Може да се смята, че даден субект действа при упражняване на публични правомощия, когато дейността е част от основните функции на държавата или е свързана с тези функции по естеството си, целта си и правилата, които се прилагат спрямо нея ⁽¹⁵⁾. Като цяло, освен ако съответната държава от ЕИП е решила да въведе пазарни механизми, дейностите, които по същество са част от прерогативите на официалната власт и се извършват от държавата, не представляват стопански дейности. Примери за такива дейности са:
  - а) армията или полицията ⁽¹⁶⁾;
  - б) безопасността и контролът на въздухоплаването ⁽¹⁷⁾;
  - в) контролът и безопасността на морското корабоплаване ⁽¹⁸⁾;
  - г) наблюдението за борба със замърсяването ⁽¹⁹⁾;

⁽¹⁰⁾ Решение на Съда от 17 февруари 1993 г. по съединени дела *Poucet и Pistre*, C-159/91 и C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, точки 16 — 20.

⁽¹¹⁾ Вж. заключение на генералния адвокат Geelhoed от 28 септември 2006 г. по дело *Asociación Nacional de Empresas Forestales (Asemfo)*, C-295/05, ECLI:EU:C:2006:619, точки 110 — 116; Регламент (ЕО) № 1370/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно обществените услуги за пътнически превоз с железопътен и автомобилен транспорт и за отмяна на регламенти (ЕИО) № 1191/69 и (ЕИО) № 1107/70 на Съвета (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 1), посочен в точка 4а от приложение XIII към Споразумението за ЕИП, вж. Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 85/2008 от 4 юли 2008 г. за изменение на приложение XIII (Транспорт) към Споразумението за ЕИП (ОВ L 280, 23.10.2008 г., стр. 20 и притурка за ЕИП № 64, 23.10.2008 г., стр. 13), член 5, параграф 2 и член 6, параграф 1; Решение 2011/501/ЕС на Комисията от 23 февруари 2011 г. относно държавна помощ С 58/06 (ex NN 98/05) приведена в действие от Германия в полза на предприятията *Bahnen der Stadt Monheim (BSM)* (Железници на гр. Монхайм) и *Rheinische Bahngesellschaft (RBG)* (Рейнска ЖП компания) във *Verkehrsverbund Rhein Ruhr* (Обединение на предприятия за обществен транспорт Рейн-Рур) (ОВ L 210, 17.8.2011 г., стр. 1), съображения 208 и 209.

⁽¹²⁾ Решение на Съда от 10 януари 2006 г. по дело *Cassa di Risparmio di Firenze SpA и др.*, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, точки 107 — 118 и 125.

⁽¹³⁾ Решение на Съда от 16 юни 1987 г. по дело *Комисия/Италия*, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, точки 7 и 8.

⁽¹⁴⁾ Решение на Съда от 4 май 1988 г. по дело *Bodson*, 30/87, ECLI:EU:C:1988:225, точка 18.

⁽¹⁵⁾ Вж. по-специално решение на Съда от 19 януари 1994 г. по дело *SAT/Eurocontrol*, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, точка 30 и решение на Съда от 18 март 1997 г. по дело *Calì & Figli*, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, точки 22 и 23.

⁽¹⁶⁾ Решение на Комисията от 7 декември 2011 г. относно държавна помощ SA.32820 (2011/NN) — Обединено кралство — Помощ за *Forensic Science Services* (ОВ С 29, 2.2.2012 г., стр. 4), съображение 8.

⁽¹⁷⁾ Решение на Съда от 19 януари 1994 г. по дело *SAT/Eurocontrol*, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, точка 27; решение на Съда от 26 март 2009 г. по дело *Selex Sistemi Integrati/Комисия*, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, точка 71.

⁽¹⁸⁾ Решение на Комисията от 16 октомври 2002 г. относно държавна помощ N 438/02 — Белгия — Помощ за пристанищните органи (ОВ С 284, 21.11.2002 г., стр. 2).

⁽¹⁹⁾ Решение на Съда от 18 март 1997 г. по дело *Calì & Figli*, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, точка 22.

- д) организирането, финансирането и изпълнението на присъдите за лишаване от свобода ⁽²⁰⁾;
  - е) развитието и ревитализацията на държавна земя от публични органи ⁽²¹⁾; както и
  - ж) събирането на данни, които да се използват за публични цели въз основа на законово задължение за разкриване на въпросните данни, което е наложено на съответните предприятия ⁽²²⁾.
18. Доколкото един публичен субект упражнява стопанска дейност, която може да бъде отделена от упражняването на публични правомощия, въпросният субект действа като предприятие по отношение на посочената дейност. Обратно, ако тази стопанска дейност не може да бъде отделена от упражняването на публични правомощия, извършваните от въпросния субект дейности като цяло остават свързани с упражняването на тези публични правомощия и следователно не попадат в понятието „предприятие“ ⁽²³⁾.

2.3. Социална сигурност

19. Дали схемите в областта на социалната сигурност трябва да се определят като включващи стопанска дейност, зависи от начина, по който са създадени и структурирани. По същество в съдебната практика се прави разграничение между схемите, основани на принципа на солидарността, и стопанските схеми.
20. Схемите за социална сигурност въз основа на солидарност, които не включват стопанска дейност, обикновено имат следните характеристики:
- а) членството в схемата е задължително ⁽²⁴⁾;
  - б) схемата преследва изключително социална цел ⁽²⁵⁾;
  - в) схемата е с нестопанска цел ⁽²⁶⁾;
  - г) обезщетенията от схемата не зависят от направените вноски ⁽²⁷⁾;
  - д) изплатените обезщетения не са непременно пропорционални на доходите на осигуреното лице ⁽²⁸⁾; както и
  - е) схемата се контролира от държавата ⁽²⁹⁾.
21. Такива схеми въз основа на солидарност трябва да бъдат разграничавани от схемите, включващи стопанска дейност ⁽³⁰⁾. Последните обикновено се характеризират със:
- а) членство по избор ⁽³¹⁾;

⁽²⁰⁾ Решение на Комисията от 19 юли 2006 г. относно държавна помощ N 140/06 — Литва — Разпределяне на субсидии към държавните предприятия в изправителните домове (ОВ С 244, 11.10.2006 г., стр. 12).

⁽²¹⁾ Решение на Комисията от 27 март 2014 г. относно държавна помощ SA.36346 — Германия — GRW схема за териториално развитие за промишлени и търговски цели (ОВ С 141, 9.5.2014 г., стр. 1). В контекста на мерките, които са подпомогнали ревитализацията (включително обеззаразяването) на държавни земи от страна на местни органи, Комисията е констатирала, че подготвянето на държавен терен за строеж и свързването му с комунални услуги (вода, газ, канализация и електричество) и с транспортните мрежи (железопътни линии и пътища) не представляват стопанска дейност, а са били част от обществените задачи на държавата, а именно предоставяне и контрол на земята в съответствие с местните планове за развитие на териториалното и селищното устройство.

⁽²²⁾ Решение на Съда от 12 юли 2012 г. по дело *Compass-Datenbank GmbH*, C-138/11, ECLI:EU:C:2012:449, точка 40.

⁽²³⁾ Решение на Съда от 17 февруари 1993 г. по съединени дела *Poucet и Pistre*, C-159/91 и C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, точка 13.

⁽²⁴⁾ Решение на Съда от 17 февруари 1993 г. по съединени дела *Poucet и Pistre*, C-159/91 и C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, точка 13.

⁽²⁵⁾ Решение на Съда от 22 януари 2002 г. по дело *Cisal и INAIL*, C-218/00, ECLI:EU:C:2002:36, точка 45.

⁽²⁶⁾ Решение на Съда от 16 март 2004 г. по съединени дела АОК Bundesverband, C-264/01, C-306/01, C-354/01 и C-355/01, ECLI:EU:C:2004:150, точки 47 — 55.

⁽²⁷⁾ Решение на Съда от 17 февруари 1993 г. по съединени дела *Poucet и Pistre*, C-159/91 и C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, точки 15 — 18.

⁽²⁸⁾ Решение на Съда от 22 януари 2002 г. по дело *Cisal и INAIL*, C-218/00, ECLI:EU:C:2002:36, точка 40.

⁽²⁹⁾ Решение на Съда от 17 февруари 1993 г. по съединени дела *Poucet и Pistre*, C-159/91 и C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, точка 14; решение на Съда от 22 януари 2002 г. по дело *Cisal и INAIL*, C-218/00, ECLI:EU:C:2002:36, точки 43 — 48; Решение на Съда от 16 март 2004 г. по съединени дела АОК Bundesverband, C-264/01, C-306/01, C-354/01 и C-355/01, ECLI:EU:C:2004:150, точки 51 — 55.

⁽³⁰⁾ Вж. по-специално решение на Съда от 16 ноември 1995 г. по дело *FFSA и др.*, C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, точка 19.

⁽³¹⁾ Решение на Съда от 21 септември 1999 г. по дело *Albanu*, C-67/96, ECLI:EU:C:1999:430, точки 80 — 87.

- б) принципа на капитализация (правото на обезщетение зависи от платените вноски и от финансовите резултати на схемата) ⁽³²⁾;
  - в) стопанската им същност ⁽³³⁾; както и
  - г) предоставянето на права на обезщетение, които допълват права по основна схема ⁽³⁴⁾.
22. Някои схеми съчетават характеристики и на двете категории. В тези случаи класификацията на схемата зависи от анализа на различните елементи и съответното им значение ⁽³⁵⁾.

2.4. Здравеопазване

23. В ЕИП системите на здравеопазване се различават значително в отделните държави. Дали и до каква степен различните доставчици на здравни грижи се конкурират помежду си, зависи от тези национални особености.
24. В някои държави от ЕИП обществените болници са неразделна част от националното здравно обслужване и са почти изцяло основани на принципа на солидарността ⁽³⁶⁾. Тези болници са финансирани пряко от вноските за социална сигурност и други държавни средства и предоставят услугите си безплатно въз основа на всеобщо осигуряване ⁽³⁷⁾. Съдилищата на ЕИП са потвърдили, че когато съществува такава структура, съответните организации не действат като предприятия ⁽³⁸⁾.
25. Когато съществува такава структура, дори дейности, които сами по себе си биха могли да бъдат от стопанско естество, но се извършват само за целите на предоставянето на друга нестопанска услуга, не са от стопанско естество. Организация, която закупува стоки, дори в голямо количество, за целите на предоставянето на нестопанска услуга, не действа като предприятие просто защото е купувач на паден пазар ⁽³⁹⁾.
26. В много други държави от ЕИП болниците и другите доставчици на здравни грижи предоставят услугите си срещу заплащане, било то пряко от пациентите или чрез осигуровките им ⁽⁴⁰⁾. В тези системи е налице известна конкуренция между болниците относно предоставянето на здравни услуги. Когато това е така, фактът, че здравна услуга се предоставя от обществена болница, не е достатъчен, за да се определи дейността като нестопанска.
27. Съдилищата на ЕИП поясниха също, че здравните услуги, предоставени срещу заплащане от независими лекари и други частно практикуващи лица на собствен риск, трябва да се считат за стопанска дейност ⁽⁴¹⁾. Същите принципи се прилагат и за аптеките.

⁽³²⁾ Решение на Съда от 16 ноември 1995 г. по дело FFSA и др., C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, точки 9 и 17 — 20; решение на Съда от 21 септември 1999 г. по дело Albany, C-67/96, ECLI:EU:C:1999:430, точки 81 — 85. Вж. също решение на Съда от 21 септември 1999 г. по съединени дела *Brentjens*, C-115/97 — C-117/97, ECLI:EU:C:1999:434, точки 81 — 85; Решение на Съда от 21 септември 1999 г. по дело *Drijvende Bokken*, C-219/97, ECLI:EU:C:1999:437, точки 71 — 75 и решение на Съда от 12 септември 2000 г. по съединени дела *Pavlov и др.*, C-180/98 — C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, точки 114 — 115.

⁽³³⁾ Решение на Съда от 21 септември 1999 г. по съединени дела *Brentjens*, C-115/97 — C-117/97, ECLI:EU:C:1999:434, точки 74 — 85.

⁽³⁴⁾ Решение на Съда от 12 септември 2000 г. по съединени дела *Pavlov и др.*, C-180/98 — C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, точки 67 — 70.

⁽³⁵⁾ Решение на Съда от 5 март 2009 г. по дело *Kattner Stahlbau*, C-350/07, ECLI:EU:C:2009:127, точка 33 и сл.

⁽³⁶⁾ Подходящ пример е испанската национална здравна система (вж. решение на Общия съд от 4 март 2003 г. по дело *FENIN*, T-319/99, ECLI:EU:T:2003:50 и решение на Съда от 11 юли 2006 г. по дело *FENIN*, C-205/03 P, ECLI:EU:C:2006:453, точки 25 — 28).

⁽³⁷⁾ Въз основа на цялостните характеристики на системата, ако са налице начисления, обхващащи само малка част от реалните разходи за услугата, това не може да засегне определянето ѝ като нестопанска.

⁽³⁸⁾ Решение на Общия съд от 4 март 2003 г. по дело *FENIN*, T-319/99, ECLI:EU:T:2003:50, точка 39; решение на Съда от 11 юли 2006 г. по дело *FENIN*, C-205/03 P, ECLI:EU:C:2006:453, точки 25 — 28.

⁽³⁹⁾ Решение на Общия съд от 4 март 2003 г. по дело *FENIN*, T-319/99, ECLI:EU:T:2003:50, точка 40.

⁽⁴⁰⁾ Вж. например решение на Съда от 12 юли 2001 г. по дело *Geraets-Smits и др.*, C-157/99, ECLI:EU:C:2001:404, точки 53 — 58.

⁽⁴¹⁾ Вж. решение на Съда от 12 септември 2000 г. по съединени дела *Pavlov и др.*, C-180/98 — C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, точки 75 и 77.

2.5. Образование и научноизследователски дейности

28. Общественото образование, организирано в рамките на националната образователна система и контролирано от държавата, може да се счита за нестопанска дейност. Във връзка с това Съдът е приел, че държавата: „създавайки и поддържайки такава система на публично образование, която се финансира поначало от държавния бюджет, а не от учениците или от техните родители, [...] не цели да се ангажира с платени дейности, а изпълнява своята мисия по отношение на населението в социалната, културната и образователната сфера“⁽⁴²⁾.
29. Нестопанският характер на общественото образование по принцип не се засяга от факта, че учениците или техните родители понякога трябва да заплатят такси за обучение или записване, които подпомагат покриването на оперативните разходи на системата. Този финансов принос често обхваща само малка част от реалните разходи за услугата и затова не може да се смята за възнаграждение за предоставената услуга. Следователно той не променя нестопанския характер на общообразователната услуга, която се финансира предимно с публични средства⁽⁴³⁾. Тези принципи могат да обхващат обществените образователни услуги като професионалното обучение⁽⁴⁴⁾, частните и обществените начални училища⁽⁴⁵⁾ и детски градини⁽⁴⁶⁾, допълнителните преподавателски дейности в университетите⁽⁴⁷⁾, както и предоставянето на образование в университетите⁽⁴⁸⁾.
30. Тези обществени образователни услуги трябва да се разграничават от услугите, финансирани предимно от родители или учители или от търговски приходи. Например висшето образование, финансирано изцяло от студентите, попада изцяло във втората категория. В някои държави от ЕИП и публичноправните субекти могат да предлагат образователни услуги, които поради естеството си, структурата си на финансиране и наличието на конкуриращи се частни организации, трябва да се смятат за стопански.
31. С оглед на принципите, изложени в точки 28, 29 и 30, Органът счита, че някои дейности на университети и научноизследователски организации не попадат в приложното поле на правилата за държавната помощ. Това се отнася до основните им дейности, а именно:
- а) образование за повече и по-добре квалифицирани човешки ресурси;
  - б) провеждането на независими научни изследвания и развойна дейност за повече знания и по-добро разбиране, включително съвместни научни изследвания и развойна дейност;
  - в) разпространението на резултатите от научноизследователската дейност.
32. Органът счита, че дейностите по трансфер на знания (лицензиране, създаване на нови организации чрез юридическото им отделяне или други форми на управление на знания, създадени от научноизследователската организация или инфраструктура), са нестопански, когато те се извършват било от научноизследователската организация или инфраструктура (включително от нейните отдели или дъщерни структури), било съвместно с научноизследователска инфраструктура или от името на други такива субекти и когато всички печалби от тези дейности се реинвестират в основните дейности на научноизследователската организация или инфраструктура⁽⁴⁹⁾.

2.6. Култура и опазване на наследството, включително опазване на природата

33. Културата е носител на идентичности, ценности и съдържание, които отразяват и формират обществата в ЕИП. Областта на културата и опазването на наследството обхваща широк кръг от цели и дейности, сред които музеи, архиви, библиотеки, артистични и културни центрове или средища, театри, опери, концертни зали, археологически

⁽⁴²⁾ Решение на Съда от 11 септември 2007 г. по дело *Колмисия/Германия*, C-318/05, ECLI:EU:C:2007:495, точка 68. Вж. също така Решение на Комисията от 25 април 2001 г. относно държавна помощ N 118/00 Subvention publiques aux clubs sportifs professionnels (ОВ С 333, 28.11.2001 г., стр. 6).

⁽⁴³⁾ Решение на Съда на ЕАСТ от 21 февруари 2008 г. по дело E-5/07, *Private Barnehagers Landsforbund/Надзорен орган на ЕАСТ*, Доклад на Съда на ЕАСТ, 2008 г., стр. 62, точка 83.

⁽⁴⁴⁾ Решение на Съда от 27 септември 1988 г. по дело *Humbel*, 263/86, ECLI:EU:C:1988:451, точка 18.

⁽⁴⁵⁾ Решение на Съда от 11 септември 2007 г. по дело *Колмисия/Германия*, C-318/05, ECLI:EU:C:2007:495, точки 65 — 71; решение на Съда от 11 септември 2007 г. по дело *Schwarz*, C-76/05, ECLI:EU:C:2007:492, точки 37 — 47.

⁽⁴⁶⁾ Решение на Съда на ЕАСТ от 21 февруари 2008 г. по дело E-5/07, *Private Barnehagers Landsforbund/Надзорен орган на ЕАСТ*, Доклад на Съда на ЕАСТ, 2008 г., стр. 62.

⁽⁴⁷⁾ Решение на Съда от 18 декември 2007 г. по дело *Jundt*, C-281/06, ECLI:EU:C:2007:816, точки 28 — 39.

⁽⁴⁸⁾ Решение на Съда от 7 декември 1993 г. по дело *Wirth*, C-109/92, ECLI:EU:C:1993:916, точки 14 — 22.

⁽⁴⁹⁾ Вж. точка 19 от насоките за държавната помощ за научни изследвания, развитие и иновации, приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 271/14/COL от 9 юли 2014 г. относно деветдесет и седмо изменение на процесуалните и материалноправни правила в областта на държавната помощ чрез приемане на нови насоки за научни изследвания, развитие и иновации [2015/1359] (ОВ L 209, 6.8.2015 г., стр. 17 и приурка за ЕИП № 44, 6.8.2015 г., стр. 1).

обекти, паметници, исторически обекти и сгради, обичаи и занаяти, фестивали и изложби, както и културни и артистични образователни дейности. Богатото природно наследство на Европа, включително опазването на биологичното разнообразие, местообитанията и видовете, осигурява допълнителни ценни ползи за обществата в ЕИП.

- (34) Като се има предвид тяхното особено естество, някои дейности, свързани с културата, наследството и опазването на природата, могат да бъдат организирани по нетърговски начин и поради това да са от нестопанско естество. С оглед на това тяхното публично финансиране може да не представлява държавна помощ. Органът счита, че публичното финансиране на дейностите в областта на културата или по опазване на наследството, които са достъпни за обществеността безвъзмездно, преследват чисто социална и културна цел, чието естество е нестопанско. В този смисъл фактът, че от посетителите на културна институция или от участниците в културна дейност или дейност по опазване на наследството, в това число опазването на природата, достъпна за широката общественост, се изисква да плащат някаква сума, която покрива само част от реалните разходи, не променя нестопанското естество на тази дейност, тъй като платената сума не може да се счита за истинско възнаграждение за предоставената услуга.
35. Обратно, културните дейности и дейностите по опазване на наследството (включително опазването на природата), финансирани предимно чрез такси, събирани от посетителите или от ползвателите, или чрез други търговски средства (например търговски изложения, кинотеатри, търговски музикални изпълнения и фестивали, художествени школи, финансирани предимно чрез такси за обучение), следва да бъдат квалифицирани като дейности от стопанско естество. Аналогично дейностите по опазване на наследството и културните дейности, от които се възползват само някои предприятия, а не широката общественост (напр. реставрация на сграда — паметник на културата, използвана от частно дружество), обикновено следва да се квалифицират като дейности от стопанско естество.
36. Освен това много културни дейности и дейности по опазване на наследството са обективно незаменяеми (напр. съхраняването на обществени архиви, съдържащи уникални документи) и поради това изключват наличието на истински пазар. Според Органа тези дейности също отговарят на критериите за нестопанско естество.
37. В случаите, когато субект извършва културни дейности или дейности по опазване на наследството, някои от които са нестопански съгласно определеното в точки 34 и 36, а други от тях са стопански, публичното финансиране, което субектът получава, ще попадне в приложното поле на правилата за държавната помощ само доколкото това финансиране обхваща разходи, свързани със стопанските дейности ⁽⁵⁰⁾.

3. ДЪРЖАВЕН ПРОИЗХОД

38. Предоставянето на предимство пряко или косвено чрез държавни ресурси и относимостта на такава мярка към държавата са две отделни и кумулативни условия за наличието на държавна помощ ⁽⁵¹⁾. Те обаче често се разглеждат заедно, когато мярка се оценява в съответствие с член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, тъй като и двете се отнасят до публичния произход на въпросната мярка.

3.1. Относимост към държавата

39. В случаите, когато публичен орган предоставя предимство на бенефициер, мярката по определение е относима към държавата дори ако органът се ползва с правна автономия спрямо други публични органи. Същото важи и ако публичен орган определя частноправен или друг публичен орган да администрира мярката, предоставяща предимство. Всъщност правото на ЕИП не може да допуска правилата в областта на държавната помощ да бъдат заобикаляни със създаването на самостоятелни институции, отговарящи за разпределянето на помощите ⁽⁵²⁾.

⁽⁵⁰⁾ Както е обяснено в точка 207, Органът счита, че публичното финансиране за обичайни съоръжения (като ресторанти, магазини или платени паркинги) на инфраструктури, които се използват почти изключително за нестопанска дейност, обикновено не оказва влияние върху търговията между държавите от ЕИП. Освен това Органът счита, че публичното финансиране на обичайни съоръжения, които са налични в контекста на нестопански дейности и на дейности по опазване на наследството (например магазин, бар или платен гардероб в музей), обикновено не оказва влияние върху търговията между държавите от ЕИП.

⁽⁵¹⁾ Вж. например решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точка 24; решение на Общия съд от 5 април 2006 г. по дело *Deutsche Bahn AG/Комисия*, T-351/02, ECLI:EU:T:2006:104, точка 103.

⁽⁵²⁾ Решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело *Air France/Комисия*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, точка 62.

40. Относителността към държавата обаче не е толкова очевидна, ако предимството е предоставено чрез публични предприятия⁽⁵³⁾. В такива случаи е необходимо да се определи дали публичните органи може да бъдат разглеждани като участващи, по един или друг начин, в приемането на мярката⁽⁵⁴⁾.
41. Самият факт, че мярката е взета от публично предприятие, не е достатъчен *per se*, за да се счита, че тя е относима към държавата⁽⁵⁵⁾. Не е необходимо обаче да се доказва, че в даден конкретен случай публичните органи изрично са подтикнали публичното предприятие да вземе въпросните мерки за помощ⁽⁵⁶⁾. Всъщност, тъй като отношенията между държавата и публичните предприятия неизбежно са близки, съществува реален риск държавна помощ да бъде предоставена чрез посредничеството на тези предприятия по непрозрачен начин и в нарушение на установените в Споразумението за ЕИП разпоредби за държавната помощ⁽⁵⁷⁾. Освен това, именно поради привилегированите отношения между държавата и публичните предприятия, обикновено е много трудно трета страна да докаже, че в даден конкретен случай взетите от публично предприятие мерки всъщност са били приети по указание на публичните органи⁽⁵⁸⁾.
42. Поради тези причини относителността на дадена мярка, взета от публично предприятие, към държавата може да бъде изведена въз основа на набор от показатели, които са резултат от обстоятелствата по случая и контекста, в който мярката е била взета⁽⁵⁹⁾.

3.1.1. Показатели за относимост към държавата

43. Възможните показатели за относимост към държавата включват следното⁽⁶⁰⁾:
- а) факта, че въпросният орган не е можел да вземе оспорваното решение, без да се съобрази с изискванията на публичните органи;
  - б) наличието на елементи на органична връзка, които свързват публичното предприятие с държавата;
  - в) факта, че предприятието, посредством което е била предоставена помощта, е трябвало да се съобразява с издаваните от държавните органи разпореждания⁽⁶¹⁾;
  - г) интегрирането на публичното предприятие в структурите на публичната администрация;
  - д) естеството на дейностите на публичното предприятие⁽⁶²⁾ и упражняването им на пазара при нормални условия на конкуренция с частни оператори;
  - е) правния статут на предприятието (дали се ръководи от публичното право или от общия правен режим на дружествата), въпреки че самият факт, че публично предприятие е било създадено под формата на капиталово дружество по общия ред, не може да се счита за достатъчна причина да се изключи относителността към държавата⁽⁶³⁾, предвид на автономията, която тази правна форма му осигурява:

⁽⁵³⁾ Понятието „публични предприятия“ може да се определи чрез позоваване на Директива 2006/111/ЕО на Комисията от 16 ноември 2006 г. относно прозрачността на финансовите отношения между държавите членки и публичните предприятия, както и относно финансовата прозрачност в рамките на някои предприятия (ОВ L 318, 17.11.2006 г., стр. 17), посочена в точка 1а от приложение XV към Споразумението за ЕИП, вж. Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 55/2007 от 8 юни 2007 г. за изменение на приложение XV (Държавна помощ) към Споразумението за ЕИП (ОВ L 266, 11.10.2007 г., стр. 15 и притурка за ЕИП № 48, 11.10.2007 г., стр. 12). Член 2, буква б) от тази директива гласи: „публични предприятия“ означава всяко едно предприятие, върху което публичните органи могат да упражняват, пряко или косвено, господстващо влияние по силата на собствеността им върху предприятието, на финансовото им участие в него или на норми, регулиращи дейността му“.

⁽⁵⁴⁾ Решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точка 52.

⁽⁵⁵⁾ Решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294. Вж. също решение на Общия съд от 26 юни 2008 г. по дело *SIC/Комисия*, T-442/03, ECLI:EU:T:2008:228, точки 93 — 100.

⁽⁵⁶⁾ Освен това не е необходимо да се доказва, че в конкретен случай поведението на публичното предприятие е шло да е различно, ако то е действало самостоятелно, вж. решение на Общия съд от 25 юни 2015 г. по дело *SACE и Sace BT/Комисия*, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, точка 48.

⁽⁵⁷⁾ Решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точка 53.

⁽⁵⁸⁾ Решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точка 54.

⁽⁵⁹⁾ Решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точка 55.

⁽⁶⁰⁾ Решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точки 55 и 56. Вж. също заключението на генералния адвокат Jacobs от 13 декември 2001 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2001:685, точки 65 — 68.

⁽⁶¹⁾ Решение на Съда от 23 октомври 2014 г. по дело *Commerz Nederland*, C-242/13, ECLI:EU:C:2014:2224, точка 35.

⁽⁶²⁾ Например, когато се предприемат мерки от публични банки за развитие, преследващи цели на публичната политика (решение на Общия съд от 27 февруари 2013 г. по дело *Nitrogenmivek Vegyipari, Zrt./Комисия*, T-387/11, ECLI:EU:T:2013:98, точка 63), или от приватизационни агенции или обществени пенсионни фондове (решение на Общия съд от 28 януари 2016 г. по дело *Словения/Комисия (ELAN)*, T-507/12, ECLI:EU:T:2016:35, точка 86).

⁽⁶³⁾ Решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точка 57.

- ж) степента на упражнявания от публичните органи надзор върху управлението на предприятието;
- з) всеки друг показател, доказващ участието на публичните органи в приемането на въпросната мярка или липсата на вероятност те да са участвали в приемането ѝ предвид на нейния обхват, нейното съдържание или условията, които съдържа.

3.1.2. Относителност към държавата и задължения съгласно правото на ЕИП

44. Мярката не може да бъде отнесена към държава от ЕИП, ако тази държава е задължена съгласно правото на ЕИП да я прилага без никакво право на собствена преценка. В този случай мярката произтича от задължение съгласно правото на ЕИП и не може да бъде отнесена към държавата от ЕИП ⁽⁶⁴⁾.
45. Това обаче не е така в ситуации, при които правото на ЕИП просто предвижда приемането на определени национални мерки и държавата от ЕИП разполага с право на собствена преценка i) дали да приеме въпросните мерки, или ii) да определи характеристиките на конкретната мярка, които са от значение от гледна точка на държавната помощ ⁽⁶⁵⁾.
46. Мерки, които се приемат съвместно от няколко държави от ЕИП, могат да бъдат отнесени към всичките съответни държави от ЕИП в съответствие с член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП ⁽⁶⁶⁾.

3.2. Държавни ресурси

3.2.1. Общи принципи

47. Само предимства, предоставени пряко или косвено чрез държавни ресурси, могат да представляват държавна помощ по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП ⁽⁶⁷⁾.
48. Държавните ресурси включват всички ресурси на публичния сектор ⁽⁶⁸⁾, в това число ресурсите на вътрешнодържавните субекти (децентрализирани, обединени на федеративни начала, регионални или други) ⁽⁶⁹⁾, а при определени обстоятелства — и ресурсите на частни организации (вж. точки 57 и 58). Не е от значение дали дадена институция от публичния сектор е автономна, или не ⁽⁷⁰⁾. Средствата, предоставени от централната банка на държава от ЕИП на определени кредитни институции, обикновено предполагат трансфер на държавни ресурси ⁽⁷¹⁾.

⁽⁶⁴⁾ Вж. решение на Съда от 23 април 2009 г. по дело *Puffer*, C-460/07, ECLI:EU:C:2009:254, точка 70, относно правото на приспадане на данъци съгласно установената в Съюза система за ДДС, и решение на Общия съд от 5 април 2006 г. по дело *Deutsche Bahn AG v Commission*, T-351/02, ECLI:EU:T:2006:104, точка 102, относно изискваните от правото на Съюза освобождавания от данъчно облагане.

⁽⁶⁵⁾ Вж. решение на Съда от 10 декември 2013 г. по дело *Комисия/Ирландия и др.*, C-272/12 P, ECLI:EU:C:2013:812, точки 45 — 53, относно разрешение, дадено на държава членка с решение на Съвета за въвеждане на определени освобождавания от данъчно облагане. В съдебното решение се пояснява също, че фактът, че решение на Съвета в областта на хармонизирането на законодателството е прието въз основа на предложение от Комисията, не е от значение, тъй като понятието за държавна помощ е обективно понятие.

⁽⁶⁶⁾ Решение 2010/606/ЕС на Комисията от 26 февруари 2010 г. относно държавна помощ С 9/2009 (ex NN 45/08, NN 50/08), приведена в действие от Кралство Белгия, Република Франция и Великото херцогство Люксембург в полза на Dexia SA (ОВ L 274, 19.10.2010 г., стр. 54).

⁽⁶⁷⁾ Решение на Съда от 24 януари 1978 г. по дело *Van Tiggele*, 82/77, ECLI:EU:C:1978:10, точки 25 и 26; Решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело *Air France/Комисия*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, точка 63.

⁽⁶⁸⁾ Решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело *Air France/Комисия*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, точка 56.

⁽⁶⁹⁾ Решение на Съда от 14 октомври 1987 г. по дело *Германия/Комисия*, 248/84, ECLI:EU:C:1987:437, точка 17; Решение на Общия съд от 6 март 2002 г. по съединени дела *Territorio Histórico de Álava и др./Комисия*, T-92/00 и 103/00, ECLI:EU:T:2002:61, точка 57.

⁽⁷⁰⁾ Решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело *Air France/Комисия*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, точки 58 — 62.

⁽⁷¹⁾ Насоки относно прилагането от 1 декември 2013 г. на правилата за държавните помощи към мерките за подкрепа на банки в контекста на финансовата криза („Насоки относно банковия сектор от 2013 г.“), приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 464/13/COL от 27 ноември 2013 г. за изменение за деветдесет и първи път на процесуалните и материалноправните норми в областта на държавните помощи чрез въвеждане на нова глава относно прилагането от 1 декември 2013 г. на правилата за държавни помощи към мерките за подкрепа на банки в контекста на финансовата криза („Насоки относно банковия сектор от 2013 г.“) (ОВ L 264, 4.9.2014 г., стр. 6 и притурка за ЕИП № 50, 4.9.2014 г., стр. 1, и по-специално точка 62). Органът обаче е пояснил, че когато централна банка реагира на банкова криза с общи мерки, открити за всички съпоставими участници на пазара (например отпускане на заеми на целия пазар при равни условия), а не с избирателни мерки в полза на отделни банки, такива общи мерки често не попадат в приложното поле на контрола върху държавната помощ.

49. Ресурсите на публичните предприятия също представляват държавни ресурси по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, тъй като държавата може да насочва използването на тези ресурси ⁽⁷²⁾. За целите на правото в областта на държавната помощ трансферите в рамките на публична група също могат да представляват държавна помощ, ако например се прехвърлят ресурси от дружеството майка към нейно дъщерно предприятие (дори и те да представляват едно предприятие от икономическа гледна точка) ⁽⁷³⁾. Въпросът дали трансферът на подобни ресурси може да бъде отнесен към държавата, е разгледан в раздел 3.1. Фактът, че публично предприятие е бенефициер по мярка за помощ, не означава, че то не може да отпусне помощ на друг бенефициер посредством друга мярка за помощ ⁽⁷⁴⁾.
50. Фактът, че дадена мярка, която предоставя предимство, не е финансирана направо от държавата, а от публичен орган или частноправен субект, който е създаден или определен от държавата да администрира помощта, не означава непременно, че мярката не е финансирана чрез държавни ресурси ⁽⁷⁵⁾. Мярка, която е приета от публичен орган и с която определени предприятия или продукти се поставят в по-благоприятно положение, продължава да има характера на безвъзмездно предимство поради факта, че е изцяло или отчасти финансирана от вноски, които са наложени от публичния орган на въпросните предприятия и събирани от тях ⁽⁷⁶⁾.
51. Трансферът на държавни ресурси може да се осъществи под различни форми, като преки безвъзмездни помощи, заеми, гаранции, преки инвестиции в капитала на дружествата и плащания в натура. Твърдият и конкретен ангажимент за предоставяне на държавни ресурси на по-късен етап също се счита за трансфер на държавни ресурси. Не е необходимо да бъде извършван действителен трансфер на средства, тъй като отказът от държавни приходи е достатъчен. Отказът от приходи, които в противен случай биха били платени на държавата, представлява трансфер на държавни ресурси ⁽⁷⁷⁾. Например „недостигът“ в приходите от данъци и социални осигуровки поради освобождавания от или намаляване на данъци или вноски за социално осигуряване, предоставени от държавата от ЕИП, или поради освобождавания от задължението за плащане на глоби или други парични санкции изпълнява изискването за държавни ресурси, предвидено в член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП ⁽⁷⁸⁾. Пораждането на конкретен риск от налагане на допълнителна тежест върху държавата в бъдеще, било то чрез гаранция или в резултат на договорна оферта, е достатъчно за целите на член 61, параграф 1 ⁽⁷⁹⁾.
52. Ако публични органи или публични предприятия предоставят стоки или услуги на цена под пазарните равнища или инвестират в предприятия по начин, който не отговаря на критерия на оператора в условията на пазарна икономика, както е описано от точка 73 нататък, това предполага отказ от държавни ресурси (както и предоставяне на предимство).
53. Предоставянето на достъп до обществена собственост или природни ресурси или предоставянето на специални или изключителни права ⁽⁸⁰⁾ без подходящо възнаграждение, отговарящо на пазарните равнища, може да представлява отказ от държавни приходи (както и предоставяне на предимство) ⁽⁸¹⁾.

⁽⁷²⁾ Решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точка 38. Вж. също решение на Съда от 29 април 2004 г. по дело *Гърция/Комисия*, C-278/00, ECLI:EU:C:2004:239, точки 53 и 54 и решение на Съда от 8 май 2003 г. по съединени дела *Италия и SIM 2 Multimedia SpA/Комисия*, C-328/99 и C-399/00, ECLI:EU:C:2003:252, точки 33 и 34.

⁽⁷³⁾ Решение на Съда от 11 юли 1996 г. по дело *SFEI и др.*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, точка 62.

⁽⁷⁴⁾ Решение на Общия съд от 24 март 2011 г. по съединени дела *Freistaat Sachsen и Land Sachsen-Anhalt и др./Комисия*, T-443/08 и T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117, точка 143.

⁽⁷⁵⁾ Решение на Съда от 22 март 1977 г. по дело *Steinike & Weinlig*, 78/76, ECLI:EU:C:1977:52, точка 21.

⁽⁷⁶⁾ Решение на Съда от 22 март 1977 г. по дело *Steinike & Weinlig*, 78/76, ECLI:EU:C:1977:52, точка 22.

⁽⁷⁷⁾ Решение на Съда от 16 май 2000 г. по дело *Франция/Ladbroke Racing Ltd и Комисия*, C-83/98 P, ECLI:EU:C:2000:248, точки 48 — 51.

⁽⁷⁸⁾ Решение на Съда от 15 март 1994 г. по дело *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, точка 14 относно освобождаванията от данъчно облагане. Освен това дерогациите от нормалните правила за несъстоятелност, които дават възможност на предприятията да продължат да осъществяват своята дейност в обстоятелства, при които това не би им било позволено, ако се приложат обичайните правила за несъстоятелност, могат да представляват допълнителна тежест за държавата, ако публични органи са сред основните кредитори на тези предприятия или когато подобно действие може да се окаже *de facto* като отказ от публични вземания. Вж. решение на Съда от 17 юни 1999 г. по дело *Piaggio*, C-295/97, ECLI:EU:C:1999:313, точки 40 — 43 и решение на Съда от 1 декември 1998 г. по дело *Ecotrade*, C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, точка 45.

⁽⁷⁹⁾ Решение на Съда от 1 декември 1998 г. по дело *Ecotrade*, C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, точка 41 и решение на Съда от 19 март 2013 г. по съединени дела *Voужуес и Voужуес Télécom/Комисия и др.*, C-399/10 P и C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, точки 137, 138 и 139.

⁽⁸⁰⁾ Както е определено в член 2, букви е) и ж) от Директива 2006/111/ЕО, посочена в точка 1а от приложение XV към Споразумението за ЕИП, вж. Решение № 55/2007.

⁽⁸¹⁾ Вж. също насоките относно прилагането на правилата за държавната помощ към компенсацията за предоставяне на услуги от общ икономически интерес, приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 12/12/COI от 25 януари 2012 г. за изменение за осемдесет и четвърти път на процесуалните и материалноправните норми в областта на държавната помощ, с което се въвеждат нови глави относно прилагането на правилата за държавната помощ към компенсацията за предоставяне на услуги от общ икономически интерес, и относно рамката за държавната помощ под формата на компенсации за обществени услуги (ОВ L 161, 13.6.2013 г., стр. 12 и приурка за ЕИП № 34, 13.6.2013 г., стр. 1), параграф 33.

54. В тези случаи е необходимо да се установи дали държавата — освен в ролята си на управител на публични активи — действа като регулатор, който изпълнява цели на политиката, като обвързва процеса на подбор на въпросните предприятия с критерии за качество (определени предварително по прозрачен и недискриминационен начин) ⁽⁸²⁾. Когато държавата действа като регулатор, тя може с пълно основание да реши да не увеличава максимално приходите, които в противен случай би могла да реализира, без да попада в приложното поле на правилата за държавната помощ, при условие че всички съответни оператори са третирани в съответствие с принципа за недискриминация и че има неразривна връзка между постигането на регулаторната цел и отказа от приходи ⁽⁸³⁾.
55. При всички случаи трансфер на държавни ресурси е налице, ако в даден случай публичните органи не начислят нормалната сума според общата им система за достъп до обществена собственост или природни ресурси или за предоставяне на определени специални или изключителни права.
56. Косвеното отрицателно въздействие върху държавните приходи, произтичащо от регулаторни мерки, не представлява трансфер на държавни ресурси, когато това е присъща особеност на мярката ⁽⁸⁴⁾. Например дерогация от разпоредбите на трудовото право, променяща уредбата на договорните отношения между предприятията и служителите, не представлява трансфер на държавни ресурси, независимо от факта, че по този начин могат да се намалят вноските за социално осигуряване или данъците, които са дължими на държавата ⁽⁸⁵⁾. Аналогично национални разпоредби, определящи минимална цена за дадени стоки, не водят до прехвърляне на държавни ресурси ⁽⁸⁶⁾.

3.2.2. Контролиращо влияние върху ресурсите

57. Произходът на ресурсите не е от значение, при условие че, преди да бъдат пряко или косвено прехвърлени на бенефициерите, те подлежат на публичен контрол и следователно са на разположение на националните органи ⁽⁸⁷⁾ дори и да не стават собственост на публичния орган ⁽⁸⁸⁾.
58. Следователно субсидиите, които са финансирани чрез парафискални такси или задължителни вноски, наложени от държавата и управлявани и разпределяни в съответствие с предписанията на публичното право, предполагат

⁽⁸²⁾ Вж. решение на Общия съд от 4 юли 2007 г. по дело *Voüygues SA/Комисия*, T-475/04, ECLI:EU:T:2007:196, точка 104, в което Общият съд отбелязва, че предоставяйки достъп до оскъден публичен ресурс като радиочестотния спектър, националните органи едновременно са изпълнявали функциите на далекосъобщителен регулатор и на управител на въпросните публични ресурси.

⁽⁸³⁾ Във връзка с това вж. Решение на Комисията от 20 юли 2004 г. относно държавна помощ NN 42/2004 — Франция — Изменение на дължимите от Orange и SFR такси за лицензии UMTS (ОВ С 275, 8.11.2005 г., стр. 3), съображения 28, 29 и 30, потвърдено от съдилищата на ЕИП (решение на Общия съд от 4 юли 2007 г. по дело *Voüygues SA/Комисия*, T-475/04, ECLI:EU:T:2007:196, точки 108 — 111 и 123 и решение на Съда от 2 април 2009 г. по дело *Voüygues и Voüygues Télécom/Комисия*, C-431/07 P, ECLI:EU:C:2009:223, точки 94 — 98 и 125). В този случай, що се отнася до предоставянето на лицензии UMTS за радиочестотен спектър, държавата едновременно е изпълнявала функциите на регулатор на далекосъобщенията и на управител на тези публични ресурси, като е преследвала постигането на регулаторните цели, заложили в Директива 97/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 10 април 1997 г. относно обща рамка на генералните разрешителни и индивидуалните лицензии в областта на далекосъобщителните услуги (ОВ L 117, 7.5.1997 г., стр. 15), посочена в точка 5 вв от приложение XI към Споразумението за ЕИП, вж. Решение № 37/1999 на Съвместния комитет на ЕИП от 30 март 1999 г. за изменение на приложение XI (Телекомуникационни услуги) към Споразумението за ЕИП (ОВ L 266, 19.10.2000 г., стр. 25 и притурка за ЕИП № 46, 19.10.2000 г., стр. 147). В такъв случай съдилищата на ЕИП са потвърдили, че предоставянето на лицензи без максимално увеличение на приходите, което е можело да бъде постигнато, не е включвало предоставяне на държавна помощ, като се има предвид, че въпросните мерки са били обосновани от регулаторните цели, заложили в Директива 97/13/ЕО, и са отговаряли на принципа за недискриминация. Обратно, в решение на Съда от 8 септември 2011 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, точка 88 и сл. Съдът не е установил регулаторни причини, които биха могли да оправдаят предоставянето без заплащане на свободно търгуеми квоти за емисии. Вж. също решение на Съда от 14 януари 2015 г. по дело *Eventech/The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, точка 46 и сл.

⁽⁸⁴⁾ Решение на Съда от 13 март 2001 г. по дело *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, точка 62.

⁽⁸⁵⁾ Решение на Съда от 17 март 1993 г. по съединени дела *Sloman Neptun Schiffahrts*, C-72/91 и C-73/91, ECLI:EU:C:1993:97, точки 20 и 21. Вж. също решение на Съда от 7 май 1998 г. по съединени дела *Viscido et al.*, C-52/97, C-53/97 и C-54/97, ECLI:EU:C:1998:209, точки 13 и 14 и решение на Съда от 30 ноември 1993 г. по дело *Kirsammer-Hack*, C-189/91, ECLI:EU:C:1993:907, точки 17 и 18 във връзка с обстоятелството, че неприлагането на определени разпоредби на трудовото право не представлява трансфер на държавни ресурси.

⁽⁸⁶⁾ Решение на Съда от 24 януари 1978 г. по дело *Van Tiggele*, 82/77, ECLI:EU:C:1978:10, точки 25 и 26.

⁽⁸⁷⁾ Вж. например решение на Съда от 17 юли 2008 г. по дело *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, точка 70; решение на Съда от 16 май 2000 г. по дело *Франция/Ladbroke Racing Ltd и Комисия*, C-83/98 P, ECLI:EU:C:2000:248, точка 50.

⁽⁸⁸⁾ Вж. решение на Общия съд от 12 декември 1996 г. по дело *Air France/Комисия*, T-358/94, ECLI:EU:T:1996:194, точки 65, 66 и 67 по отношение на помощ, предоставена от Caisse des Dépôts et Consignations и финансирана с доброволни депозити на граждани, които могат да бъдат изтеглени по всяко време. Това не е засегнало заключението, че въпросните средства са били държавни ресурси, тъй като Caisse des Dépôts et Consignations е можела да ги използва чрез салдото, представляващо разликата между депозитите и тегленията, все едно че е разполагала постоянно с тях. Вж. също решение на Съда от 16 май 2000 г. по дело *Франция/Ladbroke Racing Ltd и Комисия*, C-83/98 P, ECLI:EU:C:2000:248, точка 50.

трансфер на държавни ресурси дори и да не са администрирани от държавните органи⁽⁸⁹⁾. Освен това самият факт, че субсидиите отчасти са финансирани с доброволни частни вноски, не е достатъчен, за да се изключи наличието на държавни ресурси, тъй като факторът, който е от значение в този случай, не е произходът на ресурсите, а степента на намеса на публичния орган в определянето на мярката и начина на финансирането ѝ⁽⁹⁰⁾. Трансферът на държавни ресурси може да се изключи единствено при много специфични обстоятелства, по-специално ако ресурси на членовете на търговска асоциация бъдат заделени за финансирането на конкретна цел в интерес на членовете, като решението е взето от частна организация и с изцяло търговска цел, и ако държавата от ЕИП действа единствено като инструмент, за да направи задължителни въведените от браншовите организации вноски⁽⁹¹⁾.

59. Трансфер на държавни ресурси е налице също така, ако ресурсите са на разположение едновременно на няколко държави от ЕИП, които вземат съвместни решения относно използването на тези ресурси⁽⁹²⁾. Например такъв би бил случаят със средства от Европейския механизъм за стабилност (ЕМС).
60. Ресурсите, получавани от ЕИП (напр. от структурните фондове или от безвъзмездните средства от ЕИП/Норвегия), от Европейската инвестиционна банка, от Европейския инвестиционен фонд или от международни финансови институции като Международния валутен фонд или Европейската банка за възстановяване и развитие, също се считат за държавни ресурси, ако националните органи разполагат с правото на собствена преценка по отношение на използването им (по-специално по отношение на подбора на бенефициерите)⁽⁹³⁾. Обратно, ако такива ресурси бъдат предоставени направо от Европейския съюз, от Европейската инвестиционна банка, от Европейския инвестиционен фонд или от международни финансови институции, а националните органи не разполагат с право на собствена преценка, те не представляват държавни ресурси (например финансиране, предоставено в режим на пряко управление по рамковата програма „Хоризонт 2020“, по Програмата за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия (COSME) или по фондовете за трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T).

3.2.3. Участие на държавата в преразпределение между частни субекти

61. Уредба, която води до финансово преразпределение от един частноправен субект към друг без допълнително участие на държавата, по принцип не води до трансфер на държавни ресурси, ако парите отиват от единия частноправен субект направо към другия, без да преминават през публичноправен или частноправен субект, определен от държавата да администрира трансфера⁽⁹⁴⁾.
62. Например задължението, наложено от държава от ЕИП на частни доставчици на електроенергия да закупуват електроенергията, произведена от възобновяеми енергийни източници, при фиксирани минимални цени, не включва пряк или косвен трансфер на държавни ресурси към предприятията, които произвеждат този вид електроенергия⁽⁹⁵⁾. В такъв случай съответните предприятия (т.е. частните доставчици на електроенергия) не са определени от държавата да управляват схема за помощ, а единствено са задължени да закупуват със свои собствени финансови ресурси определен вид електроенергия.
63. Трансфер на държавни ресурси обаче е налице, когато таксите, които заплащат частни лица, преминават през публичен орган или частноправен субект, определен да ги насочва към бенефициерите.

⁽⁸⁹⁾ Решение на Съда от 2 юли 1974 г. по дело *Италия/Комисия*, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, точка 16; решение на Съда от 11 март 1992 г. по съединени дела *Compagnie Commerciale de l'Ouest*, C-78/90 — C-83/90, ECLI:EU:C:1992:118, точка 35; Решение на Съда от 17 юли 2008 г. по дело *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, точки 58 — 74.

⁽⁹⁰⁾ Решение на Общия съд от 27 септември 2012 г. по съединени дела *Франция и др./Комисия*, T-139/09, T-243/09 и T-328/09, ECLI:EU:T:2012:496, точки 63 и 64.

⁽⁹¹⁾ Вж. решение на Съда от 15 юли 2004 г. по дело *Pearle*, C-345/02, ECLI:EU:C:2004:448, точка 41 и решение на Съда от 30 май 2013 г. *Doux élevages SNC и др.*, C-677/11, ECLI:EU:C:2013:348.

⁽⁹²⁾ Решение 2010/606/ЕС.

⁽⁹³⁾ Във връзка със структурните фондове вж. например Решение на Комисията от 22 ноември 2006 г. относно държавна помощ N 157/06 — Обединено кралство — Проект за широкоплатно покритие South Yorkshire Digital Region, съображения 21 и 29 относно мярката, която отчасти е финансирана от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) (ОВ С 80, 13.4.2007 г., стр. 2). Що се отнася до финансирането за производството и търговията със селскостопански продукти, приложното поле на правилата за държавната помощ е ограничено от член 42 от Договора.

⁽⁹⁴⁾ Решение на Съда от 24 януари 1978 г. по дело *Van Tiggele*, 82/77, ECLI:EU:C:1978:10, точки 25 и 26.

⁽⁹⁵⁾ Решение на Съда от 13 март 2001 г. по дело *PreussenElektra*, C-379/98, ECLI:EU:C:2001:160, точки 59 — 62. Съдът е определил, че налагането върху частни предприятия на задължение за закупуване не представлява пряк или непряк трансфер на държавни ресурси и че тази квалификация не се променя поради по-ниските приходи на предприятията, субекти на това задължение, което може да предизвика понижаване на приходите от данъци, тъй като това е присъща особеност на мярката. Вж. също решение на Съда от 5 март 2009 г. по дело *UTECA*, C-222/07, ECLI:EU:C:2009:124, точки 43 — 47 относно наложеното на телевизионните оператори задължително финансиране на създаването на филми, при което няма трансфер на държавни ресурси.

64. Такъв е случаят например дори когато по закон е определен частноправен субект, който да събира тези такси от името на държавата и да ги препраща на бенефициерите, но не му е разрешено да използва постъпленията от таксите за други цели освен предвидените в закона. В този случай въпросните суми остават под публичен контрол и следователно са на разположение на националните органи, което е достатъчно основание за определянето им като държавни ресурси ⁽⁹⁶⁾. Тъй като този принцип важи както за публичните органи, така и за частноправните субекти, определени за събиране на таксите и извършване на плащанията, промяната на статута на посредника от публичноправен в частноправен субект не е от значение за критерия за държавните ресурси, ако държавата продължава да контролира стриктно въпросния субект ⁽⁹⁷⁾.
65. Освен това механизъм за пълно компенсиране на допълнителните разходи, наложени на предприятия поради задължението да купуват определен продукт от някои доставчици на цена, по-висока от пазарната, финансирана от всички крайни потребители на посочения продукт, също представлява намеса чрез държавни ресурси дори когато този механизъм се основава отчасти на пряко прехвърляне на средства между частноправни субекти ⁽⁹⁸⁾.

4. ПРЕДИМСТВО

4.1. Понятието за предимство в общ план

66. По смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП предимство е всяка икономическа полза, която едно предприятие не би могло да получи при обичайни условия на пазара, т.е. при липсата на държавна намеса ⁽⁹⁹⁾. В раздел 4.2 от настоящите насоки са представени подробни насоки по въпроса дали дадена полза може да се счита за получена при обичайни условия на пазара.
67. От значение е единствено въздействието на мярката върху предприятието, а не причината или целта на държавната намеса ⁽¹⁰⁰⁾. Когато финансовото положение на дадено предприятие се е подобрило вследствие на държавната намеса ⁽¹⁰¹⁾, предоставена при различни от обичайните условия на пазара, тогава е налице предимство. Това може да се оцени, като финансовото положение на предприятието след прилагане на мярката се сравни с финансовото положение, в което предприятието е щяло да се намира, ако мярката не е била взета ⁽¹⁰²⁾. Тъй като от значение е единствено ефектът на мярката върху предприятието, не е важно дали предимството е задължително за предприятието, в смисъл, че то не е могло да го избегне или откаже ⁽¹⁰³⁾.
68. Точната форма на мярката също не е от значение, за да се определи дали с нея се предоставя икономическо предимство на предприятието ⁽¹⁰⁴⁾. Не само предоставянето на положителни икономически предимства е от значение за понятието за държавна помощ, но и освобождаването от икономически тежести ⁽¹⁰⁵⁾ може също да представлява предимство. Последното представлява широка категория, обхващаща всяко облекчаване на разходите, които обикновено са включени в бюджета на дадено предприятие ⁽¹⁰⁶⁾. Това понятие включва всички ситуации, при които икономическите оператори се освобождават от разходи, присъщи за техните стопански дейности ⁽¹⁰⁷⁾. Например, ако държава от ЕИП заплаща част от разходите на служителите на определено предприятие, тя

⁽⁹⁶⁾ Решение на Съда от 17 юли 2008 г. по дело *Essent Netwerk Noord*, C-206/06, ECLI:EU:C:2008:413, точки 69 — 75.

⁽⁹⁷⁾ Решение 2011/528/ЕС на Комисията от 8 март 2011 г. относно мярката за държавна помощ С 24/09 (ex NN 446/08) — Държавна помощ за енергоемките предприятия съгласно Закона за екологичната електроенергия в Австрия (ОВ L 235, 10.9.2011 г., стр. 42), съображение 76.

⁽⁹⁸⁾ Решение на Съда от 19 декември 2013 г. по дело *Vent de Colère и др.*, C-262/12, ECLI:EU:C:2013:851, точки 25 и 26.

⁽⁹⁹⁾ Решение на Съда от 11 юли 1996 г. по дело *SFEI и др.*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, точка 60; решение на Съда от 29 април 1999 г. по дело *Испания/Колушия*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, точка 41.

⁽¹⁰⁰⁾ Решение на Съда от 2 юли 1974 г. по дело *Италия/Колушия*, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, точка 13.

⁽¹⁰¹⁾ Терминът „намеси на държавата“ не се отнася само до положителни действия от страна на държавата, но обхваща също така факта, че органите не предприемат мерки при определени обстоятелства, напр. не изискват принудително изплащане на дългове. Вж. например решение на Съда от 12 октомври 2000 г. по дело *Magefesa*, C-480/98, ECLI:EU:C:2000:559, точки 19 и 20.

⁽¹⁰²⁾ Решение на Съда от 2 юли 1974 г. по дело *Италия/Колушия*, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, точка 13.

⁽¹⁰³⁾ Решение 2004/339/ЕО на Комисията от 15 октомври 2003 г. относно мерките, приложени от Италия за RAI SpA (ОВ L 119, 23.4.2004 г., стр. 1), съображение 69; заключение на генералния адвокат Fennelly от 26 ноември 1998 г. по дело *Франция/Колушия*, ECLI:EU:C:1998:572, точка 26.

⁽¹⁰⁴⁾ Решение на Съда от 24 юли 2003 г. по дело *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, точка 84.

⁽¹⁰⁵⁾ Като например данъчни облекчения или намаления на социалноосигурителни вноски.

⁽¹⁰⁶⁾ Решение на Съда от 15 март 1994 г. по дело *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, точка 13; Решение на Съда от 19 септември 2000 г. по дело *Германия/Колушия*, C-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, точка 25; решение на Съда от 19 май 1999 г. по дело *Италия/Колушия*, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, точка 15; Решение на Съда от 3 март 2005 г. по дело *Heiser*, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, точка 36.

⁽¹⁰⁷⁾ Решение на Съда от 20 ноември 2003 г. по дело *GEMO SA*, C-126/01, ECLI:EU:C:2003:622, точки 28 — 31 относно безплатното събиране и изхвърляне на отпадъци.

облекчава това предприятие с разходите, които са присъщи за неговите стопански дейности. Предимство е налице също, когато публичните органи плащат добавка към заплатата на работниците на дадено предприятие дори ако предприятието няма правно задължение да плаща такава добавка ⁽¹⁰⁸⁾. То обхваща също ситуации, при които някои оператори не трябва да понесат разходите, които други сравними оператори обикновено поемат съгласно определен правен ред, независимо от нестопанското естество на дейността, с която са свързани разходите ⁽¹⁰⁹⁾.

69. По принцип може да се счита, че разходите, произтичащи от наложени от държавата регулаторни задължения, са свързани с присъщите разходи на стопанската дейност, поради което всяко компенсирание на тези разходи предоставя предимство на предприятието ⁽¹¹¹⁾. Това означава, че наличието на предимство по принцип не се изключва поради факта, че ползата не надхвърля компенсирането на разходите, произтичащи от налагането на регулаторно задължение. Същото важи за облекчаването на разходи, които предприятието не би направило, ако не е било стимулирано от държавната мярка, тъй като без въпросния стимул то би структурирало дейностите си по различен начин ⁽¹¹²⁾. Наличието на предимство не се изключва също така, ако дадена мярка компенсира такси от различно естество, които не са свързани с въпросната мярка ⁽¹¹³⁾.
70. Що се отнася до компенсирането на разходи, направени при предоставяне на услуга от общ икономически интерес, в решението по дело *Altmark* Съдът пояснява, че предоставянето на предимство може да се изключи, ако са изпълнени четири кумулативни условия ⁽¹¹⁴⁾. Първо, за получаващото предприятие трябва в действителност да съществуват задължения за извършване на обществена услуга и задълженията трябва да са ясно определени. Второ, параметрите, въз основа на които се изчислява компенсацията, трябва да са установени предварително по обективен и прозрачен начин. Трето, компенсацията не може да надвишава сумата, необходима за пълно или частично покриване на разходите, възникнали при изпълнение на задълженията за извършване на обществена услуга, като се отчитат съответните постъпления плюс разумна печалба. Четвърто, когато предприятието, натоварено със задълженията за извършване на обществена услуга, не е избрано чрез процедура по възлагане на обществена поръчка за избирането на оферент, способен да предостави тези услуги при най-ниски разходи за съответната общност, размерът на необходимата компенсация трябва да бъде определен въз основа на анализ на разходите, които едно типично предприятие, добре управлявано и разполагащо с необходимите средства за изпълнение на изискванията на обществената услуга, би направило при изпълнението на тези задължения, като се отчитат съответните постъпления плюс разумна печалба за изпълнение на задълженията. В насоките си относно прилагането на правилата за държавната помощ към компенсацията за предоставяне на услуги от общ икономически интерес Органът поясни допълнително разбирането си за тези условия ⁽¹¹⁵⁾.
71. Наличието на предимство се изключва при възстановяването на неправомерно наложени данъци ⁽¹¹⁶⁾, при задължение за националните органи да компенсират щетите, които са причинили на определени предприятия ⁽¹¹⁷⁾, или при плащането на компенсация за отчуждаване ⁽¹¹⁸⁾.

⁽¹⁰⁸⁾ Решение на Съда от 26 септември 1996 г. по дело *Франция/Комисия*, C-241/94, ECLI:EU:C:1996:353, точка 40; Решение на Съда от 12 декември 2002 г. по дело *Белгия/Комисия*, C-5/01, ECLI:EU:C:2002:754, точки 38 и 39; Решение на Общия съд от 11 септември 2012 г. по дело *Corsica Ferries France SAS/Комисия*, T-565/08, ECLI:EU:T:2012:415, точки 137 и 138, потвърдено след обжалване, вж. решение на Съда от 4 септември 2014 г. по съединени дела *SNCM и Франция/Комисия*, C-533/12 P и C-536/12 P, ECLI:EU:C:2014:2142.

⁽¹⁰⁹⁾ Вж. Насоките относно държавните помощи за летища и авиокомпани, приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 216/14/COL от 28 май 2014 година за изменение за деветдесет и шести път на процесуалните и материалноправните норми в областта на държавната помощ чрез приемането на нови насоки относно държавните помощи за летища и авиокомпани [2016/2051] (ОВ L 318, 24.11.2016 г., стр. 17 и притурка за ЕИП № 66, 24.11.2016 г., стр. 1, съображение 37).

⁽¹¹¹⁾ Решение на Общия съд от 25 март 2015 г. по дело *Белгия/Комисия*, T-538/11, ECLI:EU:T:2015:188, точки 74 — 78.

⁽¹¹²⁾ Ако например дружество получи субсидия, за да направи инвестиция в подпомаган регион, не може да се твърди, че това не намалява разходите, които обикновено са включени в бюджета на предприятието, като се има предвид, че без субсидията дружеството не би направило инвестицията.

⁽¹¹³⁾ Решение на Съда от 8 декември 2011 г. по дело *France Télécom SA/Комисия*, C-81/10 P, ECLI:EU:C:2011:811, точки 43 — 50. Логично това се прилага за облекчаването на разходите, направени от предприятието за смяна на статута на длъжностни лица със статута на служители, съпоставим с този на неговите конкуренти, което предоставя предимство на съответното предприятие (по този въпрос по-рано имаше известна несигурност след решението на Общия съд от 16 март 2004 г. по дело *Danske Busvognmænd/Комисия*, T-157/01, ECLI:EU:T:2004:76, точка 57). Що се отнася до компенсирането на невъзвръщаеми разходи, вж. също решение на Общия съд от 11 февруари 2009 г. по дело *Iride SpA и Iride Energia SpA/Комисия*, T-25/07, ECLI:EU:T:2009:33, точки 46 — 56.

⁽¹¹⁴⁾ Решение на Съда от 24 юли 2003 г. по дело *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, точки 87 — 95.

⁽¹¹⁵⁾ Решение № 12/12/COL и притурка за ЕИП № 34, 13.6.2013 г., стр. 1.

⁽¹¹⁶⁾ Решение на Съда от 27 март 1980 г. по дело *Amministrazione delle finanze dello Stato*, 61/79, ECLI:EU:C:1980:100, точки 29 — 32.

⁽¹¹⁷⁾ Решение на Съда от 27 септември 1988 г. по съединени дела *Asteris AE и др./Гърция*, 106/87 — 120/87, ECLI:EU:C:1988:457, точки 23 и 24.

⁽¹¹⁸⁾ Решение на Общия съд от 1 юли 2010 г. по дело *Nuova Terni Industrie Chimiche SpA/Комисия*, T-64/08, ECLI:EU:T:2010:270, точки 59 — 63 и 140 — 141, където е пояснено, че макар плащането на компенсация за отчуждаване да не предоставя предимство, последващото удължаване на срока на действие на въпросната компенсация може да представлява държавна помощ.

72. Наличието на предимство не се изключва просто поради факта, че конкурентните предприятия в други държави от ЕИП са в по-благоприятно положение ⁽¹¹⁹⁾, тъй като понятието за предимство се основава на анализа на финансовото положение на даденото предприятие в неговата собствена правна и фактическа обстановка при наличието и липсата на конкретната мярка.

4.2. Критерий на оператора в условията на пазарна икономика (ОУПИ)

4.2.1. Въведение

73. Правният ред на ЕИП се характеризира с неутралност по отношение на режима на собственост върху имуществото ⁽¹²⁰⁾ и по никакъв начин не засяга правото на държавите от ЕИП да действат като икономически оператори. Когато обаче публични органи, било то пряко или косвено, извършват икономически сделки под каквато и да било форма ⁽¹²¹⁾, спрямо тях се прилагат правилата на ЕИП в областта на държавната помощ.
74. Икономическите сделки, извършвани от публични органи (включително публични предприятия), не предоставят предимство на съответния контрагент и следователно не представляват помощ, ако се извършват в съответствие с обичайните условия на пазара ⁽¹²²⁾. Този принцип е разработен във връзка с различни икономически сделки. Съдилищата на ЕИП са разработили принципа на инвеститора в условията на пазарна икономика с цел да се установява наличието на държавна помощ в случаи на публични инвестиции (по-специално вливане на капитал): за да се определи дали инвестицията на публичен орган представлява държавна помощ, е необходимо да се оцени дали в сходни обстоятелства един частен инвеститор, съпоставим по големина, който осъществява дейност при нормални условия в пазарна икономика, би бил склонен да направи въпросната инвестиция ⁽¹²³⁾. Аналогично съдилищата на ЕИП са формулирали критерия на частния кредитор с цел да се проверява дали преговарянето на дългове от страна на публични кредитори включва държавна помощ, като поведението на публичен кредитор се съпоставя с това на хипотетични частни кредитори, които се оказват в сходна ситуация ⁽¹²⁴⁾. Накрая, съдилищата на ЕИП са формулирали критерия на частния продавач с цел да се преценява дали продажба, извършена от публичен орган, включва държавна помощ, като се разглежда дали частен продавач при обичайни условия на пазара би получил същата или по-добра цена ⁽¹²⁵⁾.
75. Тези критерии представляват разновидности на една и съща основна концепция, че поведението на публичните органи следва да се съпоставя с това на сходни частни икономически оператори при обичайни условия на пазара, за да се определи дали извършените от тези органи икономически сделки предоставят предимство на техните контрагенти. Следователно в настоящите насоки Органът ще използва най-общо критерия на оператора в условията на пазарна икономика (ОУПИ) като съответния метод за преценка дали набор от икономически сделки, извършени от публични органи, се осъществяват при обичайни условия на пазара и съответно дали тези сделки включват предоставяне на предимство на техните контрагенти (което не би станало при обичайни условия на пазара). Общите принципи и критериите от значение за прилагането на критерия на ОУПИ са изложени в раздели 4.2.2 и 4.2.3.

4.2.2. Общи принципи

76. Предназначението на критерия на ОУПИ е да се прецени дали държавата е предоставила предимство на дадено предприятие, като по отношение на определена сделка не е действала като оператор в условията на пазарна икономика. В това отношение не е важно дали намесата представлява разумно средство, чрез което публичните

⁽¹¹⁹⁾ Решение на Съда от 2 юли 1974 г. по дело *Италия/Комисия*, 173/73, ECLI:EU:C:1974:71, точка 17. Вж. също решение на Общия съд от 29 септември 2000 г. по дело *Confederación Española de Transporte de Mercancías/Комисия*, T-55/99, ECLI:EU:T:2000:223, точка 85.

⁽¹²⁰⁾ Член 125 от Споразумението за ЕИП гласи: Настоящото споразумение не засяга по никакъв начин режима на собственост на договарящите се страни.

⁽¹²¹⁾ Вж. например решение на Съда от 10 юли 1986 г. по дело *Белгия/Комисия*, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, точка 12.

⁽¹²²⁾ Решение на Съда от 11 юли 1996 г. по дело *SFEI и др.*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, точки 60 и 61.

⁽¹²³⁾ Вж. например решение на Съда от 21 март 1990 г. по дело *Белгия/Комисия (Tubemeuse)*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, точка 29; решение на Съда от 21 март 1991 г. по дело *Италия/Комисия (Alfa Romeo)*, C-305/89, ECLI:EU:C:1991:142, точки 18 и 19; решение на Общия съд от 30 април 1998 г. по дело *Cityflyer Express/Комисия*, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, точка 51; решение на Общия съд от 21 януари 1999 г. по съединени дела *Neue Maxhütte Stahlwerke u Lech-Stahlwerke/Комисия*, T-129/95, T-2/96 и T-97/96, ECLI:EU:T:1999:7, точка 104; решение на Общия съд от 6 март 2003 г. по съединени дела *Westdeutsche Landesbank Girozentrale u Land Nordrhein-Westfalen/Комисия*, T-228/99 и T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57.

⁽¹²⁴⁾ Решение на Съда от 22 ноември 2007 г. по дело *Испания/Комисия*, C-525/04 P, ECLI:EU:C:2007:698; решение на Съда от 24 януари 2013 г. по дело *Friscon/Комисия*, C-73/11 P, ECLI:EU:C:2013:32; решение на Съда от 29 юни 1999 г. по дело *DMTransport*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332.

⁽¹²⁵⁾ Решение на Общия съд от 28 февруари 2012 г. по съединени дела *Land Burgenland u Австрия/Комисия*, T-268/08 и T-281/08, ECLI:EU:T:2012:90.

органи преследват цели на публичната политика (например за заетостта). Аналогично рентабилността или нерентабилността на бенефициера сама по себе си не е решаваща, за да се установи дали въпросната икономическа сделка съответства на пазарните условия, или не. Решаващият елемент е дали публичните органи са действали така, както в аналогична ситуация би постъпил оператор в условията на пазарна икономика. Ако случаят не е такъв, предприятието бенефициер е получило икономическо предимство, което не би получило при обичайни условия на пазара ⁽¹²⁶⁾, и това го е поставило в по-благоприятно положение от това на неговите конкуренти ⁽¹²⁷⁾.

77. За целите на критерия на ОУПИ следва да се вземат предвид единствено ползите и задълженията, свързани с ролята на държавата като икономически оператор, като се изключат тези, които са свързани с нейния статут на публичен орган ⁽¹²⁸⁾. В действителност критерият на ОУПИ обикновено не се прилага, ако държавата действа като публичен орган, а не като икономически оператор. Например, ако държавата се намеси по съображения, свързани с публичната политика (например за целите на социалното или регионалното развитие), нейното поведение, макар и да е рационално от гледна точка на публичната политика, може в същото време да се ръководи от съображения, които операторите в условията на пазарна икономика обикновено не вземат предвид. Съответно критерият на ОУПИ следва да се прилага, като се оставят настрана всички съображения, които се отнасят изключително до ролята на държавата от ЕИП в качеството ѝ на публичен орган (например социални, регионални и секторни съображения) ⁽¹²⁹⁾.
78. Дали държавната намеса съответства на пазарните условия, трябва да се проверява предварително, като се вземе предвид информацията, която е била налична към момента на вземане на решението за намесата ⁽¹³⁰⁾. Нормално е всеки разумен оператор в условията на пазарна икономика да направи своя собствена предварителна оценка на стратегията и на финансовите изгледи за даден проект ⁽¹³¹⁾, например чрез бизнес план. Не е достатъчно да се разчита на последващи икономическите оценки, водещи до ретроспективна констатация, че инвестицията, направена от съответната държава от ЕИП, действително е била рентабилна ⁽¹³²⁾.
79. Ако държава от ЕИП твърди, че е действала като оператор в условията на пазарна икономика, при наличието на съмнения тя трябва да предостави доказателства, които ясно да показват, че решението за осъществяване на сделката е било взето въз основа на икономически оценки, съпоставими с тези, които при сходни обстоятелства би извършил един разумен оператор в условията на пазарна икономика (с характеристики, сходни с тези на съответния публичен орган), за да определи доходността или икономическите предимства на сделката ⁽¹³³⁾.

⁽¹²⁶⁾ Решение на Общия съд от 6 март 2003 г. по съединени дела *Westdeutsche Landesbank Girozentrale u Land Nordrhein-Westfalen/Комисия*, T-228/99 и T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, точка 208.

⁽¹²⁷⁾ Във връзка с това вж. решение на Съда от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, точка 90; Решение на Съда от 15 март 1994 г. по дело *Banco Exterior de España*, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, точка 14; решение на Съда от 19 май 1999 г. по дело *Италия/Комисия*, C-6/97, ECLI:EU:C:1999:251, точка 16.

⁽¹²⁸⁾ Решение на Съда от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, точки 79 — 81; решение на Съда от 10 юли 1986 г. по дело *Белгия/Комисия*, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, точка 14; решение на Съда от 10 юли 1986 г. по дело *Белгия/Комисия*, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, точка 13; решение на Съда от 14 септември 1994 г. по съединени дела *Испания/Комисия*, C-278/92 — C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, точка 22; решение на Съда от 28 януари 2003 г. по дело *Германия/Комисия*, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, точка 134.

⁽¹²⁹⁾ Решение на Съда от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, точки 79, 80 и 81; решение на Съда от 10 юли 1986 г. по дело *Белгия/Комисия*, 234/84, ECLI:EU:C:1986:302, точка 14; решение на Съда от 10 юли 1986 г. по дело *Белгия/Комисия*, 40/85, ECLI:EU:C:1986:305, точка 13; решение на Съда от 14 септември 1994 г. по съединени дела *Испания/Комисия*, C-278/92 — C-280/92, ECLI:EU:C:1994:325, точка 22; решение на Съда от 28 януари 2003 г. по дело *Германия/Комисия*, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, точка 134; решение на Общия съд от 6 март 2003 г. по съединени дела *Westdeutsche Landesbank Girozentrale u Land Nordrhein-Westfalen/Комисия*, T-228/99 и T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57; решение на Общия съд от 24 септември 2008 г. по дело *Kahla Thüringen Porzellan/Комисия*, T-20/03, ECLI:EU:T:2008:395; решение на Общия съд от 17 октомври 2002 г. по дело *Linde/Комисия*, T-98/00, ECLI:EU:T:2002:248.

⁽¹³⁰⁾ Решение на Съда от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, точки 83 — 85 и 105; решение на Съда от 16 май 2002 г. по дело *Франция/Комисия (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, точки 71 и 72; решение на Общия съд от 30 април 1998 г. по дело *Cityflyer Express/Комисия*, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, точка 76.

⁽¹³¹⁾ Решение на Съда от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, точки 82 — 85 и 105.

⁽¹³²⁾ Решение на Съда от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, точка 85.

⁽¹³³⁾ Решение на Съда от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, точки 82 — 85. Вж. също решение на Съда от 24 октомври 2013 г. по съединени дела *Land Burgenland/Комисия*, C-214/12 P, C-215/12 P и C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, точка 61. Степента на задълбоченост на тази предварителна оценка може да се различава в зависимост от сложността на съответната сделка и от стойността на въпросните активи, стоки или услуги. Обикновено тези предварителни оценки следва да се извършват с помощта на експерти с подходящи умения и опит. Тези оценки винаги трябва да се основават на обективни критерии и да не са повлияни от съображения, свързани с политиките. Оценка, извършена от независими експерти, могат да осигурят допълнително потвърждение за достоверността на оценката.

80. Дали дадена сделка е в съответствие с пазарните условия, трябва да бъде установено чрез цялостна оценка на въздействията на сделката върху съответното предприятие, без да се взема под внимание дали конкретните средства, използвани за осъществяване на въпросната сделка, биха били достъпни за пазарните оператори. Например не може да се изключи приложимостта на критерия на ОУПИ само защото използваните от държавата средства са фискални ⁽¹³⁴⁾.
81. В някои случаи — за целите на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП — няколко последователни мерки, свързани с държавна намеса, трябва да се разглеждат като единна намеса. Такъв може да е по-конкретно случаят, когато последователните мерки на държавна намеса са така тясно свързани предвид хронологията им, целта им и положението на предприятието към момента на предприемането им, че е невъзможно да бъдат отделени една от друга ⁽¹³⁵⁾. Например поредица държавни намеси, които са извършени по отношение на едно и също предприятие през относително кратък период от време, свързани са една с друга или всички те са били планирани или предвидими в момента на първата намеса, могат да се оценяват като една намеса. От друга страна, когато по-късната намеса е резултат от непредвидими в момента на по-ранната намеса ⁽¹³⁶⁾ събития, двете мерки обикновено следва да се оценяват поотделно.
82. За да се оцени дали определени сделки са в съответствие с пазарните условия, трябва да бъдат взети предвид всички обстоятелства от значение за конкретния случай. Например може да има изключителни обстоятелства, при които закупуването на стоки или услуги от публичен орган — дори ако се извършва по пазарни цени — може да не бъде счетоно за съответстващо на пазарните условия ⁽¹³⁷⁾.

4.2.3. Установяване на съответствие с пазарните условия

83. Когато се прилага критерият на ОУПИ, полезно е да се прави разграничение между ситуации, при които съответствието на сделката с пазарните условия може да бъде пряко установено чрез пазарни данни, специфични за сделката, и ситуации, при които, поради липсата на такива данни, съответствието на сделката с пазарните условия трябва да бъде оценявано въз основа на други налични методи.

4.2.3.1. Случаи, при които съответствието на една сделка с пазарните условия може да бъде установено пряко

84. Съответствието на една сделка с пазарните условия може да бъде пряко установено чрез пазарни данни, специфични за сделката, в следните случаи:
- когато сделката се извършва *pari passu* от публичноправни субекти и частни оператори; или
  - когато тя се отнася до продажбата и закупуването на активи, стоки и услуги (или други съпоставими сделки), извършени чрез открити, прозрачни, недискриминационни и безусловни тръжни процедури.
85. В такива случаи, ако специфичната пазарна информация, касаеща сделката, покаже, че тя не съответства на пазарните условия, обикновено не би било подходящо да се използват други методи за оценка, за да се стигне до различно заключение ⁽¹³⁸⁾.

⁽¹³⁴⁾ Решение на Съда от 5 юни 2012 г. по дело *Комисия/EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, точка 88.

⁽¹³⁵⁾ Решение на Съда от 19 март 2013 г. по съединени дела *Voüygués и Voüygués Télécom/Комисия и др.*, C-399/10 P и C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, точка 104; решение на Общия съд от 13 септември 2010 г. по съединени дела *Гърция и др./Комисия*, T-415/05, T-416/05 и T-423/05, ECLI:EU:T:2010:386, точка 177; решение на Общия съд от 15 септември 1998 г. по дело *BP Chemicals/Комисия*, T-11/95, ECLI:EU:T:1998:199, точки 170 и 171.

⁽¹³⁶⁾ Решение на Комисията от 19 декември 2012 г. по дело SA.35378 — Финансиране на летище Берлин Бранденбург, Германия (ОВ С 36, 8.2.2013 г., стр. 10), съображения 14 — 33.

⁽¹³⁷⁾ В своето решение от 28 януари 1999 г. по дело *VAI/Комисия*, T-14/96, ECLI:EU:T:1999:12, точки 74 — 79, Общият съд потвърждава, че с оглед на специфичните обстоятелства по делото би могло да се заключи, че със закупуването на ваучери за пътуване от страна на националните органи от P&O Ferries не е задоволена реална нужда и следователно националните органи не са действали подобно на частен оператор, действащ при обичайни условия на пазарна икономика. Следователно тази покупка е предоставила на P&O Ferries предимство, което предприятието не би получило при обичайни условия на пазара, и всички суми, които са платени в изпълнение на договора за покупка, представляват държавна помощ.

⁽¹³⁸⁾ Във връзка с това вж. решение на Съда от 24 октомври 2013 г. по съединени дела *Land Burgenland/Комисия*, C-214/12 P, C-215/12 P и C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, точки 94 и 95. В това дело Съдът по-специално е приел, че когато публичен орган продава предприятие чрез подходяща тръжна процедура, може да се предположи, че пазарната цена съответства на най-високата (обвързваща и надеждна) оферта, без да е необходимо да се прибегва до други методи за оценка, като например независими проучвания.

i) Сделки *pari passu*

86. Когато дадена сделка се извършва при едни и същи условия (и следователно при едно и също равнище на риск и възвръщаемост) от публични органи и частни оператори, които са в съпоставимо положение (сделка *pari passu*)⁽¹³⁹⁾, както се случва при публично-частните партньорства, обикновено може да се заключи, че тази сделка съответства на пазарните условия⁽¹⁴⁰⁾. Обратно, ако публичен орган и частни оператори, които са в съпоставимо положение, едновременно участват в една и съща сделка, но при различни условия, това обикновено означава, че намесата на публичния орган не съответства на пазарните условия⁽¹⁴¹⁾.
87. По-специално, една сделка може да бъде счетена за *pari passu*, след като бъде оценена по следните критерии:
- а) дали намесата на публичните органи и на частните оператори е решена и осъществена по едно и също време или между тези намеси има промеждутък от време, през който е настъпила промяна в икономическата ситуация;
  - б) дали условията на сделката са едни и същи за публичните органи и за всички участващи частни оператори, като се вземе предвид също така възможността с течение на времето равнището на риска да се повиши или понижи;
  - в) дали намесата на частните оператори има действително икономическо значение и дали не е просто символична или незначителна⁽¹⁴²⁾; както и
  - г) дали началната позиция на публичните органи и на участващите частни оператори е съпоставима по отношение на сделката, като се вземат предвид например тяхната предишна икономическа експозиция към въпросните предприятия (вж. раздел 4.2.3.3)^(142a), синергиите, които могат да бъдат постигнати⁽¹⁴³⁾, степента, в която различните инвеститори поемат сходни разходи по сделката⁽¹⁴⁴⁾, или всяко друго специфично за публичния орган или частния оператор обстоятелство, което би могло да наруши съпоставянето.
88. Условието *pari passu* може да не е приложимо в някои случаи, при които публичното участие (с оглед на неговите уникални естество или мащаб) е такова, че на практика то не би могло да бъде възпроизведено от оператор в условията на пазарна икономика.

⁽¹³⁹⁾ Не може да се счита, че условията са еднакви, ако публичните органи и частните оператори участват при еднакви условия, но в различни моменти, през които е настъпила промяна в икономическата ситуация от значение за сделката.

⁽¹⁴⁰⁾ Във връзка с това вж. решение на Общия съд от 12 декември 2000 г. по дело *Alitalia/Комисия*, T-296/97, ECLI:EU:T:2000:289, точка 81.

⁽¹⁴¹⁾ Ако обаче сделките са различни и не се извършват едновременно, фактът, че условията са различни, само по себе си не е решаващ показател (положителен или отрицателен) за това дали извършваната от публичния орган сделка съответства на пазарните условия.

⁽¹⁴²⁾ Например по дело *Citynet Amsterdam* Комисията е определила, че двамата частни оператори, които са поели една трета от общите инвестиции в собствения капитал на дружество (като се имат предвид също така цялостната структура на дяловото участие и фактът, че дяловете им са достатъчни за образуването на блокиращо малцинство при вземането на всяко стратегическо решение на дружеството), биха могли да се считат за икономически значими (вж. Решение 2008/729/ЕО на Комисията от 11 декември 2007 г. относно държавна помощ С 53/06 (ex N 262/05, ex CP 127/04) за инвестиция на община Амстердам в мрежа „оптичен кабел до дома“ (FtH) (ОВ L 247, 16.9.2008 г., стр. 27), съображения 96 — 100. Обратно, по дело N 429/2010 Земеделска банка на Гърция (АТЕ) (ОВ С 317, 29.10.2011 г., стр. 5), частното участие е било в размер на едва 10 % от инвестицията в сравнение с 90 % от държавата, затова Комисията е стигнала до заключението, че не са изпълнени условията за *pari passu*, тъй като влетият от държавата капитал нито е бил последван от съпоставимо участие на частен акционер, нито е бил пропорционален на броя акции, притежавани от държавата. Вж. също решение на Общия съд от 12 декември 2000 г. по дело *Alitalia/Комисия*, T-296/97, ECLI:EU:T:2000:289, точка 81.

^(142a) Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 273/14/COL от 9 юли 2014 г. относно финансирането на Scandinavian Airlines чрез новия инструмент за револвиращ кредит (Норвегия) [2015/2023] (ОВ L 295, 12.11.2015 г., стр. 47 и притурка за ЕИП № 68, 12.11.2015 г., стр. 3).

⁽¹⁴³⁾ Те трябва да имат също така една и съща промишлена обосновка, вж. Решение 2005/137/ЕО на Европейската комисия от 15 октомври 2003 г. относно финансовото участие на регион Валония в предприятието Carsid SA (ОВ L 47, 18.2.2005 г., стр. 28), съображения 67 — 70.

⁽¹⁴⁴⁾ Разходите по сделката могат да се отнасят до разходите, които съответните инвеститори понасят за разглеждането и подбора на инвестиционния проект, уреждането на условията на договора или наблюдението на изпълнението през срока на договора. Например, когато банки, които са публична собственост, постоянно поемат разходите за разглеждането на инвестиционни проекти за целите на финансирането чрез заеми, фактът, че и частните инвеститори инвестират при същия лихвен процент, не е достатъчен, за да се изключи съществуването на помощ.

- ii) Продажбата и закупуването на активи, стоки и услуги (или други съпоставими сделки) чрез състезателни, прозрачни, недискриминационни и безусловни търгове
89. Ако продажбата и закупуването на активи, стоки и услуги (или други съпоставими сделки ⁽¹⁴⁵⁾) се извършват чрез състезателна ⁽¹⁴⁶⁾, прозрачна, недискриминационна и безусловна тръжна процедура в съответствие с принципите на Споразумението за ЕИП относно обществените поръчки ⁽¹⁴⁷⁾ (вж. точки 90 — 94), може да се допусне, че тези сделки съответстват на пазарните условия, ако за подбора на купувача или продавача са използвани подходящите критерии, посочени в точки 95 и 96. За разлика от това, ако държава от ЕИП реши да предостави подкрепа, по съображения, свързани с публичната политика, за дадена дейност и организира търг, например за размера на предоставеното финансиране, както това става при подпомагане на производството на енергия от възобновяеми източници или просто за наличието на капацитет за производство на електроенергия, това няма да попадне в приложното поле на настоящия подраздел ii). В такава ситуация търгът може само да сведе до минимум отпуснатата сума, но не може да изключи предимство.
90. Тръжната процедура трябва да бъде състезателна, за да могат всички заинтересовани и отговарящи на условията кандидати да участват в процеса.
91. Процедурата трябва да бъде прозрачна, за да могат всички заинтересовани участници да бъдат еднакво и надлежно информирани на всеки етап от тръжната процедура. Достъпността на информацията, достатъчното време за заинтересованите участници и яснотата на критериите за подбор и възлагане са сред най-важните елементи на една прозрачна процедура за подбор. Търгът трябва да бъде достатъчно добре разгласен, така че всички потенциални оференти да го вземат предвид. Степента на разгласяване, която е необходима, за да се осигури достатъчна реклама в даден случай, зависи от характеристиките на активите, стоките и услугите, които ще бъдат продавани. Активите, стоките и услугите, които могат да привлекат оференти, осъществяващи дейност в цяла Европа или в международен план, поради високата си стойност или поради други характеристики, следва да бъдат разгласявани по такъв начин, че да могат да привлекат потенциални оференти, осъществяващи дейност в цяла Европа или в международен план ^(147a).
92. Недискриминационното третиране на всички оференти на всички етапи от процедурата и обективните критерии за подбор и възлагане, определени преди започването на процеса, представляват задължителни условия, за да се гарантира, че произтичащата от търга сделка отговаря на пазарните условия. За да се гарантира равнопоставеното третиране, критериите за възлагане на договора трябва да позволяват участниците в търга да бъдат оценявани и сравнявани обективно.
93. Използването и спазването на процедурите, предвидени в директивите за възлагане на обществени поръчки ⁽¹⁴⁸⁾, може да се считат за достатъчни за удовлетворяването на горните изисквания, ако са изпълнени всички условия за използване на съответната процедура. Това не важи при особени обстоятелства, при които е невъзможно да бъде установена пазарната цена, например използването на процедура на договаряне без публикуване на обявление за поръчка. Ако е подадена само една оферта, процедурата по принцип не е достатъчна, за да гарантира пазарна цена, освен ако i) при подготвянето на процедурата са заложили особено строги предпазни мерки, осигуряващи действителна и ефективна конкуренция, и не е очевидно, че само един оператор действително е способен да представи надеждна оферта, или ii) публичните органи проверяват чрез допълнителни средства, че резултатът съответства на пазарната цена.

⁽¹⁴⁵⁾ Например отдаването под наем на определени стоки или предоставянето на концесии за търговската експлоатация на природни ресурси.

⁽¹⁴⁶⁾ В областта на държавната помощ съдилищата на ЕИП често се позовават на „отворена“ тръжна процедура (вж. например решение на Общия съд от 5 август 2003 г. по съединени дела *P & O European Ferries (Vizcaya)/Комисия*, T-116/01 и T-118/01, ECLI:EU:T:2003:217, точки 117 — 118; решение на Съда от 24 октомври 2013 г. по съединени дела *Land Burgenland/Комисия*, C-214/12 P, C-215/12 P и C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, точка 94). Употребата на думата „отворена“ не се отнася обаче до конкретна процедура по Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65) и по Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги, и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243), посочени в точки 2 и 4 от приложение XVI към Споразумението за ЕИП, вж. Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 97/2016 (все още непубликувано). По тази причина думата „състезателна“ изглежда по-подходяща. Това не цели отклонение от материалноправните условия, посочени в съдебната практика.

⁽¹⁴⁷⁾ Решение на Съда от 7 декември 2000 г. по дело *Telaustria*, C-324/98, ECLI:EU:C:2000:669, точка 62; решение на Съда от 3 декември 2001 г. по дело *Bent Moustén Vestergaard*, C-59/00, ECLI:EU:C:2001:654, точка 20. Вж. също Тълкувателното съобщение на Комисията относно приложимото общностно право при възлагането на обществените поръчки, за които директивите за обществените поръчки се прилагат частично или не се прилагат (ОВ C 179, 1.8.2006 г., стр. 2).

^(147a) Решение на Съда на ЕАСТ от 22 юли 2013 г. по дело *E-9/12, Исландия/Надзорен орган на ЕАСТ*, Доклад на Съда на ЕАСТ, 2013 г., стр. 454, точки 66 — 70.

⁽¹⁴⁸⁾ Директива 2014/24/ЕС; Директива 2014/25/ЕС, посочени в точки 2 и 4 от приложение XVI към Споразумението за ЕИП, вж. Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 97/2016 (все още непубликувано).

94. Търг за продажбата на активи, стоки или услуги се счита за безусловен, когато потенциален купувач обикновено е свободен да придобива обявените за продажба активи, стоки или услуги и да ги използва за своите собствени цели, независимо от това дали упражнява някои дейности. При наличието на условие купувачът да поеме специални задължения в полза на публичните органи или от общ обществен интерес, различни от произтичащите от общото национално право или от решение на планиращите органи, които задължения частен продавач не би поставил, търгът не може да се счита за безусловен.
95. Когато публични органи продават активи, стоки и услуги, единственият значим критерий за подбора на купувача следва да бъде най-високата цена ⁽¹⁴⁹⁾, като се вземат предвид също така поисканите договорни условия (например търговската гаранция на продавача или други ангажименти след продажбата). Следва да се разглеждат единствено надеждни ⁽¹⁵⁰⁾ и обвързващи оферти ⁽¹⁵¹⁾.
96. Когато публични органи купуват активи, стоки и услуги, всички конкретни условия, които се отнасят до търга, трябва да бъдат недискриминационни и тясно и обективно свързани с предмета на договора и с неговите конкретни икономически цели. Те следва да позволяват най-изгодната в икономическо отношение оферта да съответства на пазарната стойност. По тази причина критериите следва да бъдат определени по такъв начин, че да се дава възможност за действителна състезателна тръжна процедура, вследствие на която на спечелилия оферент да се осигури нормална възвръщаемост, но не повече. На практика това предполага използването на търгове, при които „ценовият“ компонент от офертата е със значителна тежест или при които е вероятно да се постигне конкурентен резултат по друг начин (например някои търгове с обратни операции с достатъчно ясно определени критерии за възлагане).

4.2.3.2. Определяне на съответствието на сделка с пазарните условия въз основа на целеви показатели или други методи за оценка

97. Ако сделката е реализирана чрез тръжна процедура или по условия *pari passu*, това означава, че са налице преки и конкретни доказателства за съответствие с пазарните условия. Ако обаче сделката не е реализирана чрез търг или ако намесата на публичните органи не е *pari passu* с тази на частните оператори, това не означава автоматично, че сделката не съответства на пазарните условия ⁽¹⁵²⁾. В такива случаи съответствието с пазарните условия може да бъде преценено посредством i) целеви показатели или ii) други методи за оценка ⁽¹⁵³⁾.

i) Целеви показатели

98. Дали дадена сделка съответства на пазарните условия, може да се установи, като се вземат предвид условията, при които сравними сделки са осъществени от сравними частни оператори в сравними ситуации (целеви показатели).
99. За откриването на подходящ целеви показател е необходимо да се обърне специално внимание на вида на съответния оператор (например холдинг, спекулативен фонд или дългосрочен инвеститор, който се стреми към обезпечаването на печалби в по-дългосрочен план), типа на разглежданата сделка (например дялово участие или дългова сделка) и съответния(те) пазар(и) (например финансови пазари, пазари на бързоразвиващи се технологии, комунални и инфраструктурни пазари). Моментът на извършване на сделките също е от особено значение, когато са настъпили значителни икономически промени. По целесъобразност може да е необходимо наличните пазарни целеви показатели да бъдат коригирани в съответствие с конкретните характеристики на държавната сделка

⁽¹⁴⁹⁾ Решение на Общия съд от 28 февруари 2012 г. по съединени дела *Land Burgenland u Австрия/Комисия*, T-268/08 и T-281/08, ECLI:EU:T:2012:90, точка 87. Във връзка с лизинга на актив Съдът на ЕАСТ възприе подобен подход в решението си от 27 януари 2014 г. по дело E-1/13, *Mila/Надзорен орган на ЕАСТ*, Доклад на Съда на ЕАСТ, 2014 г., стр. 4, точка 81.

⁽¹⁵⁰⁾ Една спонтанна оферта също може да е надеждна в зависимост от обстоятелствата по конкретния случай, и по-специално ако офертата е обвързваща (вж. решение на Общия съд от 13 декември 2011 г. по дело *Konsum Nord /Комисия*, T-244/08, ECLI:EU:T:2011:732, точки 73, 74 и 75).

⁽¹⁵¹⁾ Например в тръжната процедура не могат да се разглеждат обикновени декларации без правнообвързващи изисквания; вж. решение на Общия съд от 28 февруари 2012 г. по съединени дела *Land Burgenland u Австрия/Комисия*, T-268/08 и T-281/08, ECLI:EU:T:2012:90, точка 87 и решение на Общия съд от 13 декември 2011 г. по дело *Konsum Nord/Комисия*, T-244/08, ECLI:EU:T:2011:732, точки 67 и 75.

⁽¹⁵²⁾ Вж. решение на Общия съд от 12 юни 2014 г. по дело *Sarc/Комисия*, T-488/11, ECLI:EU:T:2014:497, точка 98.

⁽¹⁵³⁾ Когато пазарната цена е определена чрез *pari passu* или тръжни сделки, получените резултати не могат да се оспорват посредством други средства за оценка, като например независими проучвания (вж. решението на Съда от 24 октомври 2013 г. по съединени дела *Land Burgenland/Комисия*, C-214/12 P, C-215/12 P и C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, точки 94 и 95).

(например положението на предприятието бенефициер и на съответния пазар) ⁽¹⁵⁴⁾. Целевите показатели могат да не са подходящ метод за установяване на пазарни цени, ако наличните целеви показатели не са били определени с оглед на пазарните съображения или ако практикуваните цени са значително променени от публични намеси.

100. При целевите показатели често не се получава една „точна“ референтна стойност, а по-скоро диапазон от възможни стойности, като се оценява набор от съпоставими сделки. Когато целта на оценката е да се прецени дали държавната намеса съответства на пазарните условия, обикновено е подходящо да се разглеждат мерки с централна тенденция, като например средната стойност или среднотатистическата стойност за набор от съпоставими сделки.

ii) Други методи за оценка

101. Съответствието на сделка с пазарните условия може да бъде определено също въз основа на общоприета стандартна методика за оценка ⁽¹⁵⁵⁾. Тази методика трябва да се основава на наличните обективни, проверими и надеждни данни ⁽¹⁵⁶⁾, които следва да бъдат достатъчно подробни и да отразяват икономическата ситуация към момента, в който е било взето решението за сделката, като се вземат предвид равнището на риска и бъдещите очаквания ⁽¹⁵⁷⁾. В зависимост от стойността на сделката обикновено надеждността на оценката трябва да бъде потвърдена чрез извършването на анализ на чувствителността, при който се оценяват различни стопански сценарии, изготвят се планове за действие при извънредни ситуации и резултатите се съпоставят с алтернативни методики за оценка. В случай че сделката бъде забавена и е необходимо да се вземат предвид нови промени в пазарните условия, може да се наложи извършването на нова (предварителна) оценка.

102. Широко използвана стандартна методика за определяне на (годишната) възвръщаемост на инвестициите е изчисляването на вътрешната норма на възвръщаемост (ВНВ) ⁽¹⁵⁸⁾. Инвестиционното решение може да бъде оценено също така от гледна точка на нетната настояща стойност (ННС) ⁽¹⁵⁹⁾, при което в повечето случаи получените резултати са равни на ВНВ ⁽¹⁶⁰⁾. С цел да се оцени дали инвестицията е направена при пазарни условия, трябва да се съпостави възвръщаемостта на инвестицията с нормалната очаквана пазарна възвръщаемост. Нормалната очаквана възвръщаемост (или цена на капитала на инвестицията) може да се определи като средната стойност на очакваната възвръщаемост, която пазарът изисква от инвестицията въз основа на общоприети критерии, по-специално риска на инвестицията, като се вземат предвид финансовото положение на дружеството и особеностите на сектора, региона или държавата. Ако няма достатъчно основания тази нормална възвръщаемост да бъде очаквана, тогава инвестицията най-вероятно не би била направена при пазарни условия. Като цяло колкото по-рисков е един проект, толкова по-висок процент на възвръщаемост биха изискали лицата, които предоставят средствата, т.е. толкова по-висока е цената на капитала.

103. Подходящата методика за оценка може да зависи от пазарната ситуация ⁽¹⁶¹⁾, наличието на данни или вида на сделката. Например, докато инвеститорът се стреми да реализира печалба, като инвестира в предприятията (в който случай ВНВ или ННС вероятно представляват най-подходящият метод), кредиторът се стреми да получи

⁽¹⁵⁴⁾ Вж. решение на Общия съд от 6 март 2003 г. по съединени дела *Westdeutsche Landesbank Girozentrale u Land Nordrhein-Westfalen/Колмисия*, T-228/99 и T-233/99, ECLI:EU:T:2003:57, точка 251.

⁽¹⁵⁵⁾ Вж. решение на Общия съд от 29 март 2007 г. по дело *Scott/Колмисия*, T-366/00, ECLI:EU:T:2007:99, точка 134 и решение на Съда от 16 декември 2010 г. по дело *Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe*, C-239/09, ECLI:EU:C:2010:778, точка 39.

⁽¹⁵⁶⁾ Вж. решение на Общия съд от 16 септември 2004 г. по дело *Valmont Nederland BV/Колмисия*, T-274/01, ECLI:EU:T:2004:266, точка 71.

⁽¹⁵⁷⁾ Вж. решение на Общия съд от 29 март 2007 г. по дело *Scott/Колмисия*, T-366/00, ECLI:EU:T:2007:99, точка 158.

⁽¹⁵⁸⁾ ВНВ не се основава на счетоводните приходи през дадена година, а се вземат предвид бъдещите парични потоци, които инвеститорът очаква да получи през целия жизнен цикъл на инвестицията. Тя се определя като сконтовия процент, за който ННС на паричните потоци е равна на нула.

⁽¹⁵⁹⁾ ННС представлява разликата между положителните и отрицателните парични потоци през срока на инвестицията, сконтирана с подходящата възвръщаемост (цената на капитала).

⁽¹⁶⁰⁾ Между ННС и ВНВ съществува пълна корелация, когато ВНВ е равна на алтернативния разход на инвеститора. Когато ННС на дадена инвестиция е положителна, това предполага, че ВНВ на проекта надвишава изисквания процент на възвръщаемост (алтернативния разход на инвеститора). В такъв случай си заслужава да се направи инвестицията. Ако ННС на проекта е равна на нула, ВНВ на проекта е равна на изисквания процент на възвръщаемост. В този случай за инвеститора е безразлично дали да направи инвестицията, или да инвестира другаде. Когато ННС е отрицателна, ВНВ е под цената на капитала. Инвестицията не е достатъчно печеливша, тъй като другаде съществуват по-добри възможности. Когато ВНВ и ННС водят до различни инвестиционни решения (такава разлика в резултатите би могла да се появи по-специално при взаимно изключващи се проекти), по принцип следва да се предпочита методът на ННС в съответствие с пазарната практика, освен ако има значителна несигурност относно подходящия сконтов процент.

⁽¹⁶¹⁾ Например в случай на ликвидация на дружество най-подходящият метод за остойностяване може да е оценка, базирана на ликвидационната стойност или на стойността на актива.

дължимите му плащания (главницата и евентуални лихви) от длъжника в рамките на договорно и правно определения период ⁽¹⁶²⁾ (като в този случай по-важна може да е оценката на обезпечението, например стойността на актива). В случай на продажба на земя по принцип е достатъчна независима експертна оценка, извършена преди преговорите по продажбата, за да бъде определена пазарната цена въз основа на общоприети пазарни показатели и стандарти за оценка ⁽¹⁶³⁾.

104. Методите за определяне на ВНВ или ННС на дадена инвестиция обикновено не водят до една точна стойност, която да може да се приеме, а по-скоро до диапазон от възможни стойности (в зависимост от икономическите, правните и другите конкретни обстоятелства по сделката, на които се основава методът за оценка). Когато целта на оценката е да се прецени дали държавната намеса съответства на пазарните условия, обикновено е подходящо да се разглеждат мерки с централна тенденция, като например средната стойност или средностатистическата стойност на набор от съпоставими сделки.
105. Разумните оператори в условията на пазарна икономика обикновено оценяват своите намеси, като използват няколко различни методики за потвърждения на разчетите (например изчисленията на ННС биват потвърждавани чрез методи, основаващи се на целеви показатели). Допълнителен признак за установяване на истинската пазарна стойност се наблюдава, когато резултатите от различните методики клонят към една и съща стойност. Следователно наличието на допълнителни методики за оценка, които взаимно потвърждават констатациите си, ще се счита за положителен признак, когато се оценява дали дадена сделка отговаря на пазарните условия, или не.

4.2.3.3. Съпоставителен анализ в случай на предишна икономическа експозиция към въпросното предприятие

106. Фактът, че съответният публичен орган е имал предишна икономическа експозиция към дадено предприятие, следва да бъде взет под внимание, когато се проверява дали сделката отговаря на пазарните условия, при условие че подобен частен оператор би могъл да има такава предишна експозиция (напр. в качеството си на акционер в предприятието) ⁽¹⁶⁴⁾.
107. За целите на критерия на ОУПИ в рамките на съпоставителните сценарии следва да се вземе предвид предишната експозиция. Например в случай на капиталова или дългова намеса в публично предприятие в затруднено положение, очакваната възвръщаемост на тази инвестиция следва да се съпостави с очакваната възвръщаемост в съпоставителния сценарий, предвиждащ ликвидация на дружеството. Ако ликвидацията би осигурила по-голяма печалба или по-малки загуби, тогава благоразумният оператор в условията на пазарна икономика би избрал този вариант ⁽¹⁶⁵⁾. За тази цел разходите по ликвидацията, които трябва да се вземат предвид, не следва да включват разходи, свързани с отговорностите на публичните органи, а само разходи, които би направил един разумен оператор в условията на пазарна икономика ⁽¹⁶⁶⁾, като се вземат предвид също така промените в социалния и икономическия контекст и в средата, в които той функционира ⁽¹⁶⁷⁾.

⁽¹⁶²⁾ Вж. например решение на Съда от 29 април 1999 г. по дело *Испания/Комисия*, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, точка 46 и решение на Съда от 29 юни 1999 г. по дело *DMTransport*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, точка 24.

⁽¹⁶³⁾ Ако сравнителният метод (целевите показатели) е неподходящ, а други общоприети методи явно не успяват да определят точно стойността на земята, тогава би могло да се използва алтернативен метод, като предложения от Германия метод за оценка *Vergleichspreis-system* (одобрен за земеделски и горски земи в Решение на Комисията относно държавна помощ SA.33167 — Предложен алтернативен метод за оценка на земеделски и горски земи в Германия при продажбата им от публични органи (ОВ С 43, 15.2.2013 г., стр. 7). Относно ограниченията на другите методи вж. решение на Съда от 16 декември 2010 г. по дело *Seydaland Vereinigte Agrarbetriebe*, C-239/09, ECLI:EU:C:2010:778, точка 52.

⁽¹⁶⁴⁾ Вж. решение на Съда от 3 април 2014 г. по дело *ING Groep NV*, C-224/12 P, ECLI:EU:C:2014:213, точки 29 — 37. Предишната експозиция не следва обаче да се взема предвид, ако тя произтича от мярка, която при цялостна оценка на всички нейни аспекти не би могла да бъде преприета от частен инвеститор, целящ реализиране на печалба (решение на Съда от 24 октомври 2013 г. по съединени дела *Land Württemberg/Комисия* C-214/12 P, C-215/12 P и C-223/12 P, ECLI:EU:C:2013:682, точки 52 — 61).

⁽¹⁶⁵⁾ Вж. решение на Общия съд от 12 декември 2000 г. по дело *Alitalia/Комисия*, T-296/97, ECLI:EU:T:2000:289 или решение на Съда от 24 януари 2013 г. по дело *Frissona/Комисия*, ECLI:EU:C:2013:32, точки 79 и 80.

⁽¹⁶⁶⁾ Решение на Съда от 28 януари 2003 г. по дело *Германия/Комисия*, C-334/99, ECLI:EU:C:2003:55, точка 140.

⁽¹⁶⁷⁾ Решение на Общия съд от 11 септември 2012 г. по дело *Corsica Ferries France SAS/Комисия*, T-565/08, ECLI:EU:T:2012:415, точки 79 — 84, потвърдено след обжалване, вж. решение на Съда от 4 септември 2014 г. по съединени дела *SNCM и Франция/Комисия*, C-533/12 P и C-536/12 P, ECLI:EU:C:2014:2142, точки 40 и 41. По това дело Съдът потвърди, че по принцип в дългосрочен план би могло да бъде целесъобразно от икономическа гледна точка за частните инвеститори, по-специално по-големи групи от дружества, да плащат допълнителни компенсации (например за защита на имиджа на марката на групата). Необходимостта от плащане на такива допълнителни компенсации обаче следва да бъде подробно доказана в конкретния случай, когато имиджът трябва да бъде защитен, както и трябва да бъде доказано, че тези плащания са установена практика сред частните дружества при аналогични обстоятелства (само примери не са достатъчни).

4.2.3.4. Специфични съображения, за да се установи, че условията по заеми и гаранции съответстват на пазарните

108. Както при всяка друга сделка, заемите и гаранциите, които са предоставени от публични органи (включително публични предприятия), могат да съдържат държавна помощ, ако не отговарят на пазарните условия.
109. При гаранциите обикновено трябва да се анализира ситуация с трима участници — публичноправен субект като гарант, заемополучател и заемотател⁽¹⁶⁸⁾. В повечето случаи помощ може да е налице само на равнище заемополучател, тъй като публичната гаранция може да му осигури предимство с това, че му е дала възможност да вземе заем при лихвен процент, който без гаранцията не би бил постижим на пазара⁽¹⁶⁹⁾ (или да вземе заем в ситуация, в която по изключение не би бил получен заем на пазара при какъвто и да било лихвен процент). При някои специфични обстоятелства обаче предоставянето на публична гаранция би могло да включва помощ и за заемотателя, по-специално когато гаранцията е предоставена впоследствие по силата на съществуващо задължение между заемотател и заемополучател, когато не е гарантирано пълно прехвърляне на предимствата към заемополучателя⁽¹⁷⁰⁾ или когато гарантиран заем е използван за погасяването на негарантиран заем⁽¹⁷¹⁾.
110. Всяка гаранция, отпусната при по-благоприятни от пазарните условия, предвид на икономическото положение на заемополучателя, предоставя предимство на този заемополучател (който плаща такса, която не отразява напълно поетия от гаранта риск)⁽¹⁷²⁾. Като цяло неограничените гаранции не отговарят на обичайните условия на пазара. Това важи също така за косвените гаранции, произтичащи от отговорността на държавата за дълговете на неплатежоспособни предприятия, които са предпазени от обичайните разпоредби за несъстоятелност⁽¹⁷³⁾.
111. При липса на конкретна пазарна информация относно дадена дългова сделка съответствието на дълговия инструмент с пазарните условия може да бъде установено въз основа на съпоставка със сравними пазарни сделки (т.е. чрез целеви показатели). В случай на заеми и гаранции информацията относно разходите за финансиране на предприятието може да бъде получена например от други (скорошни) заеми, които въпросното предприятие е взело, от доходността по емитирани от предприятието облигации или от спредове по суапове за кредитно изпълнение на същото предприятие. Сравними пазарни сделки също могат да представляват аналогични сделки по заеми или гаранции, сключени от извадка от съпоставими дружества, емитирани облигации от съпоставими дружества или спредове по суапове за кредитно изпълнение от извадка от съпоставими дружества. В случай на гаранции, ако на финансовите пазари не може да бъде намерена съответната целева цена, общите разходи за финансиране по гарантирания заем, включително лихвеният процент и премията по гаранцията, следва да бъдат съпоставени с пазарната цена на сходен негарантиран заем. Методите на целевите показатели могат да бъдат допълнени с методи за оценка, основаващи се на възвръщаемостта на капитала⁽¹⁷⁴⁾.
112. За улесняване на оценката на това дали мярката отговаря на критерия на ОУПИ Органът е разработил ориентири, за да определи дали заемите и гаранциите съдържат характеристики на помощ.

⁽¹⁶⁸⁾ За информация за оценката, която следва да бъде извършвана по отношение на евентуалното предоставяне на държавна помощ под формата на гаранция, вж. също Насоките относно държавните гаранции, приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 788/08/COL от 17 декември 2008 г. относно шестдесет и седмо поред изменение на процесуалните и материалноправни правила в областта на държавната помощ чрез изменение на съществуващите глави относно референтни и сконтони лихвени проценти и относно държавна помощ, предоставена под формата на гаранции, и чрез въвеждане на нова глава относно възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ, относно държавна помощ за кинематографичните и други аудио-визуални произведения и държавна помощ за железопътни предприятия (ОВ L 105, 21.4.2011 г., стр. 32 и притурка за ЕИП № 23, 21.4.2011 г., стр. 1). Тези насоки не се заменят с настоящите насоки.

⁽¹⁶⁹⁾ Вж. решение на Съда от 8 декември 2011 г. по дело *Residex Capital/Gemeente Rotterdam*, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, точка 39.

⁽¹⁷⁰⁾ Вж. решение на Съда от 19 март 2015 г. по дело *OTP Bank Nyrt/Magyar Állam и др.*, C-672/13, ECLI:EU:C:2015:185.

⁽¹⁷¹⁾ Вж. решение на Съда от 8 декември 2011 г. по дело *Residex Capital/Gemeente Rotterdam*, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, точка 42.

⁽¹⁷²⁾ Вж. решение на Съда от 3 април 2014 г. по дело *Франция/Колтисия*, C-559/12 P, ECLI:EU:C:2014:217, точка 96.

⁽¹⁷³⁾ Вж. решение на Съда от 3 април 2014 г. по дело *Франция/Колтисия*, C-559/12 P, ECLI:EU:C:2014:217, точка 98.

⁽¹⁷⁴⁾ Например чрез RAROC (рисково коригирана възвръщаемост на капитала), която заемотателите и инвеститорите изискват, за да отпуснат на предприятието, осъществяващо дейност в същия сектор, финансиране с аналогични на целевия показател риск и падеж.

113. Що се отнася до заемите, в Насоките относно референтните и сконтовите лихвени проценти⁽¹⁷⁵⁾ е предвидена методика за изчисляване на референтен лихвен процент, която да служи за ориентир на пазарната цена в ситуации, когато не може лесно да се намерят съпоставими пазарни сделки (по-вероятно да се прилага при сделки с ограничени суми и/или с участието на малки и средни предприятия (МСП). Следва да се напомни, че този референтен лихвен процент е само ориентир⁽¹⁷⁶⁾. Ако съпоставимите сделки са сключвани най-често при по-ниска цена от указаната за ориентир от референтния лихвен процент, държавата от ЕИП може да счита тази по-ниска цена за пазарната цена. От друга страна, ако същото дружество наскоро е извършило аналогични сделки при по-висока от референтния лихвен процент цена и финансовото му положение и пазарната среда са останали по същество непроменени, референтният лихвен процент може да не е валиден ориентир за пазарните лихвени проценти в този конкретен случай.
114. Що се отнася до гаранциите, в Насоките относно гаранциите⁽¹⁷⁷⁾ Органът е разработил подробни насоки относно ориентирите (и необорими презумпции („защитени области“) за МСП). Според тези насоки, за да се изключи наличието на помощ, обикновено е достатъчно заемополучателят да не изпитва финансови затруднения, гаранцията да е свързана с конкретна сделка, заемодателят да поема част от риска и заемополучателят да плаща за гаранцията цена, съобразена с пазара.

4.3. Непряко предимство

115. На предприятията може да бъде предоставено предимство, различно от прякото превеждане на държавни ресурси (непряко предимство)⁽¹⁷⁸⁾. Една и съща мярка може да представлява както пряко предимство за предприятието получател, така и непряко предимство за други предприятия, например функциониращите на следващите равнища от осъществяването на съответната дейност⁽¹⁷⁹⁾. Прекият получател на предимството може да е или предприятие, или субект (физическо или юридическо лице), който не упражнява стопанска дейност⁽¹⁸⁰⁾.
116. Следва да се прави разграничение между тези непреки предимства и чисто вторичните икономически въздействия, които са присъщи за почти всички мерки за държавна помощ (например чрез увеличаване на продукцията). За тази цел е необходимо да бъдат проучени предвидимите ефекти на мярката, разглеждани от предварителна перспектива. Непряко предимство е налице, ако мярката е замислена по такъв начин, че вторичните въздействия от нея да са насочени към предприятия или групи от предприятия, които могат да бъдат идентифицирани. Това е така например, когато пряката помощ *de facto* или *de jure* поставя условието да бъдат закупувани стоки или услуги, които се произвеждат единствено от определени предприятия (например само предприятия, установени в определени региони)⁽¹⁸¹⁾.

5. ИЗБИРАТЕЛНОСТ

5.1. Общи принципи

117. Държавна мярка попада в обхвата на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, ако поставя в по-благоприятно положение „определени предприятия или производството на някои стоки“. Следователно не всички мерки, които поставят в по-благоприятно положение икономическите оператори, съответстват на понятието за помощ, а само онези, които предоставят предимство по избиращия начин на определени предприятия или категории от предприятия или на някои икономически сектори.

⁽¹⁷⁵⁾ Вж. Насоките относно референтните и сконтовите лихвени проценти, приети с Решение № 788/08/COL. За подчинени заеми, които не са включени в Съобщението относно референтните лихвени проценти, може да се използва методиката, която е посочена в Решение на Комисията от 11 декември 2008 г. относно държавна помощ N55/2008, GA/EFRE Nachrangdarlehen (ОВ С 9, 14.1.2009 г.).

⁽¹⁷⁶⁾ Когато обаче в регламенти на Комисията или решения на Органа относно схеми за помощ се посочва референтният лихвен процент за определяне на размера на помощта, Органът ще го счита за фиксиран целеви показател, несъдържащ помощ (защитена област).

⁽¹⁷⁷⁾ Насоки относно държавните гаранции, приети с Решение № 788/08/COL.

⁽¹⁷⁸⁾ Решение на Съда от 19 септември 2000 г. по дело *Германия/Комисия*, С-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, точки 26 и 27; решение на Съда от 28 юли 2011 г. по дело *Mediaset SpA/Комисия*, С-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, точки 73 — 77; решение на Съда от 13 юни 2002 г. по дело *Нидерландия/Комисия*, С-382/99, ECLI:EU:C:2002:363, точки 60 — 66. решение на Общия съд от 4 март 2009 г. по дело *Италия/Комисия*, Т-424/05, ECLI:EU:T:2009:49, точки 136 — 147. Вж. също член 61, параграф 2, буква а) от Споразумението за ЕИП.

⁽¹⁷⁹⁾ В случай че предприятието посредник представлява само средство за прехвърляне на предимството към бенефициера и не задържа за себе си никакво предимство, обикновено то не следва да се счита за получател на държавна помощ.

⁽¹⁸⁰⁾ Решение на Съда от 19 септември 2000 г. по дело *Германия/Комисия*, С-156/98, ECLI:EU:C:2000:467, точки 26 и 27; решение на Съда от 28 юли 2011 г. по дело *Mediaset SpA/Комисия*, С-403/10 P, ECLI:EU:C:2011:533, точка 81.

⁽¹⁸¹⁾ Обратно, чисто вторичният икономически ефект под формата на увеличена продукция (което не се равнява на непряка помощ) е налице, когато помощта просто се насочва посредством предприятие (например финансов посредник), което от своя страна я прехвърля изцяло към бенефициера.

118. Мерките от чисто общ характер, които не облагодетелстват само определени предприятия или производството само на някои стоки, не попадат в приложното поле на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП. В съдебната практика обаче вече е уточнено, че дори намеси, които на пръв поглед се прилагат по принцип за предприятията, до известна степен могат да бъдат избирателни и съответно да се разглеждат като мерки, предназначени да поставят в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на някои стоки ⁽¹⁸²⁾. За това дали една държавна мярка представлява обща мярка на икономическата политика не може да се заключи нито по големия брой отговарящи на условията предприятия (който брой може да включва дори всички предприятия от определен сектор), нито по разнообразието и големината на секторите, към които те се числят, ако не всички икономически сектори могат да се ползват от нея ⁽¹⁸³⁾. Фактът, че помощта не е предназначена за един или повече конкретни предварително определени получатели, а е обект на редица обективни критерии, по които да бъде отпусната, в границите на предварително определено цялостно бюджетно разпределение за неограничен брой бенефициери, които първоначално не са установени индивидуално, е недостатъчен, за да се постави под въпрос избирателният характер на мярката ⁽¹⁸⁴⁾.
119. За да се изясни понятието за избирателност съгласно правото в областта на държавната помощ, е полезно да се направи разграничение между избирателност по същество и регионална избирателност. Освен това е целесъобразно да бъдат предоставени допълнителни насоки относно някои въпроси, характерни за данъчни (или аналогични) мерки.

5.2. Избирателност по същество

120. Избирателността по същество на една мярка предполага, че тя се прилага само за някои (групи от) предприятия или определени сектори от икономиката в дадена държава от ЕИП. Избирателността по същество може да бъде установена *de jure* или *de facto*.

5.2.1. Избирателност *de jure* и *de facto*

121. Избирателността *de jure* е пряк резултат от правните критерии за предоставяне на дадена мярка, която формално е запазена само за някои предприятия (например с определена големина, с дейност в определени сектори ^(184a) или с определена правна форма ⁽¹⁸⁵⁾; вече учредени или наскоро регистрирани за търговия на фондова борса дружества с акции през определен период ⁽¹⁸⁶⁾; дружества, които се числят към група, притежаваща определени характеристики, или на които са поверени конкретни функции в рамките на група ⁽¹⁸⁷⁾; дружества в затруднено положение ⁽¹⁸⁸⁾; предприятия износители или предприятия, извършващи дейности, свързани с износ ⁽¹⁸⁹⁾). Избирателността *de facto* може да бъде установена в случаи, когато, макар официалните критерии за прилагане на мярката

⁽¹⁸²⁾ Решение на Съда от 29 юни 1999 г. по дело *DMTransport*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, точка 27; решение на Общия съд от 6 март 2002 г. по съединени дела *Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava и др./Комисия*, T-127/99, T-129/99 и T-148/99, ECLI:EU:T:2002:59, точка 149. Решение на Съда на ЕАСТ от 10 май 2011 г. по съединени дела *Княжество Лихтенщайн и други/Надзорен орган на ЕАСТ*, E-04/10, E-06/10 и E-07/10, Доклад на Съда на ЕАСТ, 2011 г., стр. 16, точка 78.

⁽¹⁸³⁾ Вж. например решение на Съда от 17 юни 1999 г. по дело *Белгия/Комисия*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, точка 32; решение на Съда от 8 ноември 2001 г. *Adria-Wien Pipeline*, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, точка 48.

⁽¹⁸⁴⁾ Решение на Общия съд от 29 септември 2000 г. по дело *Confederación Española de Transporte de Mercancías/Комисия*, T-55/99, ECLI:EU:T:2000:223, точка 40. Вж. също решение на Общия съд от 13 септември 2012 г. по дело *Италия/Комисия*, T-379/09, ECLI:EU:T:2012:422, точка 47. Въпросната мярка в това дело представлява частично освобождаване от акциз върху дизела, използван за отопление на парници. Общият съд е посочил, че фактът, че от освобождаването са могли да се ползват всички предприятия, които се занимават с парниково производство, не е достатъчен, за да се установи общият характер на мярката.

^(184a) Вж. също решение на Съда на ЕАСТ от 21 юли 2005 г. по съединени дела *Fesil и други/Надзорен орган на ЕАСТ*, E-05/04 — E-07/04, Доклад на Съда на ЕАСТ, 2005 г., стр. 117, точки 78 и 79.

⁽¹⁸⁵⁾ Решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точка 52.

⁽¹⁸⁶⁾ Решение на Общия съд от 4 септември 2009 г. по дело *Италия/Комисия*, T-211/05, ECLI:EU:T:2009:304, точка 120 и решение на Съда от 24 ноември 2011 г. по дело *Италия/Комисия*, C-458/09 P, ECLI:EU:C:2011:769, точки 59 и 60.

⁽¹⁸⁷⁾ Решение на Съда от 22 юни 2006 г. по съединени дела *Белгия и Forum 187/Комисия*, C-182/03 и C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, точка 122.

⁽¹⁸⁸⁾ Решение на Общия съд от 4 февруари 2016 г. по дело *Heitkamp Bauholding/Комисия*, T-287/11, ECLI:EU:T:2016:60, точки 129 и сл.

⁽¹⁸⁹⁾ Решение на Съда от 10 декември 1969 г. по съединени дела *Комисия/Франция*, 6/69 и 11/69, ECLI:EU:C:1969:68, точка 3; решение на Съда от 7 юни 1988 г. по дело *Гърция/Комисия*, 57/86, ECLI:EU:C:1988:284, точка 8; решение на Съда от 15 юли 2004 г. по дело *Испания/Комисия*, C-501/00, ECLI:EU:C:2004:438, точка 92.

да са формулирани по общ и обективен начин, мярката е структурирана така, че ефектите от нея поставят определена група от предприятия в значително по-благоприятно положение (както в примерите от предходното изречение) ⁽¹⁹⁰⁾.

122. Избирателността *de facto* може да е резултат от условия или пречки, наложени от държавите от ЕИП и непозволяващи на определени предприятия да се ползват от мярката. Примерно прилагането на данъчна мярка (напр. данъчен кредит) само за инвестиции над определен праг (различен от минимален праг, определен за административно улеснение) може да означава, че мярката *de facto* е запазена само за предприятия със значителни финансови ресурси ⁽¹⁹¹⁾. Мярка, предоставяща определени предимства само за кратък период, също може да бъде *de facto* избирателна ⁽¹⁹²⁾.

5.2.2. Избирателност вследствие на административни практики по собствена преценка

123. Избирателни са общите мерки, които се прилагат *prima facie* за всички предприятия, но са ограничени поради правомощията на публичната администрация да взема решения по собствена преценка ⁽¹⁹³⁾. Такъв е случаят, когато изпълнението на определените критерии не дава автоматично право да се ползва мярката.
124. Публичните администрации разполагат с правомощието да прилагат дадена мярка по собствена преценка, по-специално когато критериите за предоставяне на помощта са формулирани по много общ или неясен начин, което неизбежно оставя свобода за преценка при оценяването. Пример за това е, когато данъчната администрация може да променя условията за предоставяне на данъчно облекчение в съответствие с характеристиките на инвестиционния проект, който ѝ е представен за оценка. Аналогично, ако данъчната администрация разполага с голяма свобода да определя по собствена преценка бенефициерите или условията, при които се отпуска данъчно предимство, въз основа на критерии, които не са свързани с данъчната система, като запазване на заетостта, упражняването на правото на собствена преценка трябва да се счита, че поставя в по-благоприятно положение „определени предприятия или производството на някои стоки“ ⁽¹⁹⁴⁾.
125. Фактът, че за данъчно облекчение е необходимо предварително административно разрешение, не означава автоматично, че то съставлява избирателна мярка. Случаят не е такъв, когато предварителното административно разрешение се основава на обективни, недискриминационни и предварително известни критерии, така че да бъде регламентирано упражняването на правото на публичните администрации да преценяват сами. Такъв режим на предварително административно разрешение трябва също да се основава на лесно достъпна процедура, способна да гарантира, че заявлението за разрешение ще бъде разгледано обективно и безпристрастно в разумен срок, както и че трябва да е възможно отказът за издаване на разрешение да бъде оспорван в съдебни или квазисъдебни производства ⁽¹⁹⁵⁾.

5.2.3. Оценка на избирателността по същество за мерки, които намаляват обичайните такси за предприятията

126. Когато държавите от ЕИП приемат *ad hoc* положителни мерки, облагодетелстващи едно или повече ясно определени предприятия (например предоставяне на парични средства или активи на някои предприятия), обикновено лесно може да се заключи, че тези мерки са избирателни по своя характер, тъй като осигуряват на едно или няколко предприятия по-благоприятно третиране ⁽¹⁹⁶⁾.

⁽¹⁹⁰⁾ Такъв е бил случаят в решението на Съда от 15 ноември 2011 г. по съединени дела *Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство*, C-106/09 P и C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, отнасящи се до данъчната реформа в Гибралтар, която *de facto* е облагодетелствала офшорните дружества. Вж. точки 101 и сл. от това решение. С реформата е въведена система, включваща три данъка, с които се облагат всички гибралтарски дружества, а именно данък върху броя работници и служители (payroll tax), данък върху ползването на служебни помещения (business property occupation tax — ВРОТ) и такса за регистрация (registration fee). Максималният размер на данъка върху броя работници и служители и ВРОТ е бил ограничен до 15 % от печалбите. Съдът е установил, че тази комбинация от данъци от самото начало е изключвала всякакво данъчно облагане на офшорните дружества, тъй като те нямат облагаема основа поради липсата на служители и липсата на служебни помещения в Гибралтар.

⁽¹⁹¹⁾ Вж. например решение на Общия съд от 6 март 2002 г. по съединени дела *Ramondin SA и Ramondin Cápsulas SA/Комисия*, T-92/00 и T-103/00, ECLI:EU:T:2002:61, точка 39.

⁽¹⁹²⁾ Решение на Общия съд от 12 септември 2007 г. по съединени дела *Италия и Brandt Italia/Комисия*, T-239/04 и T-323/04, ECLI:EU:T:2007:260, точка 66; решение на Общия съд от 4 септември 2009 г. по дело *Италия/Комисия*, T-211/05, ECLI:EU:T:2009:304, точка 120; решение на Съда от 24 ноември 2011 г. по дело *Италия/Комисия*, C-458/09 P, ECLI:EU:C:2011:769, точки 59 и 60.

⁽¹⁹³⁾ Вж. решение на Съда от 29 юни 1999 г. по дело *DMTransport*, C-256/97, ECLI:EU:C:1999:332, точка 27.

⁽¹⁹⁴⁾ Вж. решение на Съда от 18 юли 2013 г. по дело *P Oy*, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, точка 27.

⁽¹⁹⁵⁾ Вж. решение на Съда от 12 юли 2001 г. по дело *Smits и Peerbooms*, C-157/99, ECLI:EU:C:2001:404, точка 90; решение на Съда от 3 юни 2010 г. по дело *Sporting Exchange Ltd, trading „Betfair“/Minister van Justitie*, C-203/08, ECLI:EU:C:2010:307, точка 50.

⁽¹⁹⁶⁾ Вж. решение на Съда от 4 юни 2015 г. по дело *Комисия/MOL*, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, точки 60 и сл.; Заключение на генералния адвокат Mengozzi от 27 юни 2013 г. по дело *Deutsche Lufthansa*, C-284/12, ECLI:EU:C:2013:442, точка 52.

127. Положението обикновено е по-неясно, когато държавите от ЕИП приемат по-широки мерки, които са приложими за всички предприятия, отговарящи на определени критерии, и водят до облекчаване на таксите, които въпросните предприятия обикновено трябва да понесат (например освобождаване от данъци или социални осигуровки за предприятия, които отговарят на определени критерии).
128. В такива случаи избирателността на мерките обикновено се оценява въз основа на триетапен анализ. Първо, трябва да се определи референтната система. Второ, следва да се прецени дали дадена мярка представлява дерогация от въпросната система, доколкото при нея се прави разграничаване между икономически оператори, които — предвид присъщите за системата цели — се намират в сравнимо фактическо и правно положение. Преценката дали е налице дерогация представлява основен елемент от тази част на проверката и позволява да се заключи дали мярката е *prima facie* избирателна. Ако въпросната мярка не представлява дерогация от референтната система, тя не е избирателна. Ако обаче представлява дерогация (и следователно е *prima facie* избирателна), на третия етап от проверката трябва да бъде установено дали дерогацията е оправдана от естеството или от общата схема на (референтната) система⁽¹⁹⁷⁾. Ако дадена *prima facie* избирателна мярка е оправдана от естеството или от общата схема на системата, тя няма да се счита за избирателна и следователно няма да попадне в приложното поле на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП⁽¹⁹⁸⁾.
129. Триетапният анализ обаче не може да се прилага в някои случаи предвид практическите ефекти от съответните мерки. Трябва да се подчертае, че в член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП не се прави разграничение между мерките, включващи държавна намеса, от гледна точка на техните причини или цели, а въпросните мерки се определят по отношение на техните ефекти, независимо от използваните техники⁽¹⁹⁹⁾. Това означава, че в някои изключителни случаи не е достатъчно да се провери дали дадена мярка представлява дерогация от правилата на референтната система, определени от съответната държава от ЕИП. Необходимо е също така да се прецени дали границите на референтната система са замислени по последователен начин или, обратно, по очевидно произволен или тенденциозен начин, така че да облагодетелстват някои предприятия, които са в съпоставимо положение по отношение на логиката, залегнала в съответната система.
130. Така например в съединени дела С-106/09 Р и С-107/09 Р⁽²⁰⁰⁾, касаещи данъчната реформа в Гибралтар, Съдът е установил, че определената от съответната държава от ЕИП референтна система, макар да е основана на критерии от общ характер, на практика дискриминира дружествата, които се намират в съпоставимо положение от гледна точка на целта на данъчната реформа, което води до предоставянето на избирателно предимство на офшорните дружества⁽²⁰¹⁾. Във връзка с това Съдът е установил, че необлагането на офшорните дружества не е случайна последица от режима, а е неизбежно следствие от това, че базата за определяне на данъка изрично е приета по такъв начин, че офшорните дружества да нямат данъчна основа⁽²⁰²⁾.
131. Подобно потвърждение може да е нужно също така в някои случаи, касаещи налози със специално предназначение, при които има признаци, че граничните стойности на налога са замислени по очевидно произволен или тенденциозен начин, за да бъдат облагодетелствани някои продукти или определени дейности, които се намират в съпоставимо положение по отношение на логиката, залегнала във въпросните налози. Например в делото *Ferring*⁽²⁰³⁾ Съдът е счел за избирателен налога, с който се облага пряката продажба на лекарствени продукти от фармацевтични лаборатории, но не и продажбата на едро. С оглед на конкретните фактически обстоятелства, като ялната цел на мярката и нейните последици, Съдът не само е разгледал дали въпросната мярка би довела до дерогация от референтната система, каквато дерогация е представлявал налогът. Той е сравнил също ситуацията, в които са се намирали фармацевтичните лаборатории (облагани с налога) и търговците на едро (изключени от налога), като е заключил, че необлагането с данък на преките продажби от търговци на едро се е равнявало на предоставяне на въпросните търговци на едно избирателно *prima facie* освобождаване от данък⁽²⁰⁴⁾.

⁽¹⁹⁷⁾ Вж. например решение на Съда от 8 септември 2011 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, С-279/08 Р, ECLI:EU:C:2011:551, точка 62; Решение на Съда от 8 ноември 2001 г. *Adria-Wien Pipeline*, С-143/99, ECLI:EU:C:2001:598.

⁽¹⁹⁸⁾ Вж. например решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, С-78/08 — С-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точки 49 и сл. Решение на Съда от 29 април 2004 г. по дело *GIL Insurance*, С-308/01, ECLI:EU:C:2004:252.

⁽¹⁹⁹⁾ Вж. решение на Съда от 22 декември 2008 г. по дело *British Aggregates/Комисия*, С-487/06 Р, ECLI:EU:C:2008:757, точки 85 и 89 и цитираната съдебна практика; решение на Съда от 8 септември 2011 г. по дело *Комисия/Нидерландия*, С-279/08 Р, ECLI:EU:C:2011:551, точка 51; решение на Съда от 15 ноември 2011 г. по съединени дела *Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство*, С-106/09 Р и С-107/09 Р, ECLI:EU:C:2011:732, точка 87.

⁽²⁰⁰⁾ Решение на Съда от 15 ноември 2011 г. по съединени дела *Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство*, С-106/09 Р и С-107/09 Р, ECLI:EU:C:2011:732.

⁽²⁰¹⁾ Решение на Съда от 15 ноември 2011 г. по съединени дела *Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство*, С-106/09 Р и С-107/09 Р, ECLI:EU:C:2011:732, точки 101 и сл.

⁽²⁰²⁾ Решение на Съда от 15 ноември 2011 г. по съединени дела *Комисия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство*, С-106/09 Р и С-107/09 Р, ECLI:EU:C:2011:732, точка 106.

⁽²⁰³⁾ Решение на Съда от 22 ноември 2001 г. по дело *Ferring*, С-53/00, ECLI:EU:C:2001:627, точка 20.

⁽²⁰⁴⁾ Решение на Съда от 22 ноември 2001 г. по дело *Ferring*, С-53/00, ECLI:EU:C:2001:627, точки 19 и 20.

5.2.3.1. Идентифициране на референтната система

132. Референтната система представлява целевият показател, спрямо който се оценява избирателността на дадена мярка.
133. Референтната система е съставена от последователен набор от правила, които по принцип се прилагат — въз основа на обективни критерии — за всички предприятия, които попадат в обхвата, определен от целта на системата. Най-често тези правила определят не само обхвата на дадената система, но също така условията, при които системата се прилага, правата и задълженията на предприятията, които подлежат на нейните правила, както и техническите аспекти, свързани с функционирането на системата.
134. Що се касае до данъците, референтната система се основава на такива елементи като данъчната основа, данъчнозадължените лица, данъчното събитие и данъчните ставки. Например референтната система може да се определи по отношение на системата за корпоративен данък ⁽²⁰⁵⁾, системата за ДДС ⁽²⁰⁶⁾ или общата система за данъчно облагане на застраховането ⁽²⁰⁷⁾. Същото важи за (самостоятелните) налози със специално предназначение, като налозите върху определени продукти или дейности, оказващи отрицателно въздействие върху околната среда или здравето, които в действителност не са част от по-общата данъчна система. В резултат на това и с изключение на специалните случаи, които са илюстрирани в точки 129 — 131 по-горе, референтната система по принцип е самият налог ⁽²⁰⁸⁾.

5.2.3.2. Дерогация от референтната система

135. След очертаването на референтната система следващата стъпка от анализа е разглеждането на въпроса дали с дадена мярка се прави разграничение между предприятията, което представлява дерогация от тази система. За тази цел е необходимо да се определи дали мярката облагодетелства определени предприятия или производството на определени стоки в сравнение с други предприятия, които се намират в подобно фактическо и правно положение, от гледна точка на присъщата на референтната система цел ⁽²⁰⁹⁾. Държавите от ЕИП не могат да се позовават на странични за системата цели на политиката — като цели на регионалната, екологичната или промишлената политика — за да оправдават различното третиране на предприятията ⁽²¹⁰⁾.
136. Преследваните цели на политиката обикновено се включват в структурата на определени налози със специално предназначение (и по-специално техните данъчни основи), като екологични и здравни данъци, налагани с цел възпиране от определени дейности или продукти, които оказват неблагоприятно въздействие върху околната среда или човешкото здраве. В такива случаи различното третиране на дейности или продукти, чието положение е различно от положението на дейностите или продуктите, които подлежат на облагане с данък по отношение на преследваната присъща цел, не представлява дерогация ⁽²¹¹⁾.
137. Ако дадена мярка поставя в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на някои стоки, които се намират в съпоставимо правно и фактическо положение, въпросната мярка е *prima facie* избирателна.

⁽²⁰⁵⁾ Решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точка 50. В този контекст понякога Съдът използва термина „обичайната данъчна система“ (вж. решение на Съда от 22 юни 2006 г. по съединени дела *Белгия и Fogit 187/Комисия*, C-182/03 и C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, точка 95) или „общата данъчна система“ (вж. решение на Съда от 15 декември 2005 г. по дело *Италия/Комисия*, C-66/02, ECLI:EU:C:2005:768, точка 100).

⁽²⁰⁶⁾ Вж. мотивите на Съда относно избирателността в решението му от 3 март 2005 г. по дело *Heiser*, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, точки 40 и сл.

⁽²⁰⁷⁾ Вж. решение на Съда от 29 април 2004 г. по дело *GIL Insurance*, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252, точки 75 и 78.

⁽²⁰⁸⁾ Вж. решение на Общия съд от 7 март 2012 г. по дело *British Aggregates Association/Комисия*, T-210/02 RENV, ECLI:EU:T:2012:110, точки 49 и 50. Дори ако даден налог е въведен в националната правна система с цел транспониране на директива на Съюза, включена в Споразумението за ЕИП, въпросният налог продължава да представлява референтната система.

⁽²⁰⁹⁾ В решението си по дело *Paint Graphos* Съдът обаче е посочил, че с оглед на особеностите на кооперациите, които трябва да спазват определени оперативни принципи, тези предприятия не могат да бъдат считани за намиращи се във фактическо и правно положение, съпоставимо с това на търговските дружества, при условие че те действат в икономическия интерес на своите членове и отношенията им с тях не са чисто търговски, а лични и индивидуални, тъй като членовете участват активно в осъществяването на дейността и имат право на справедливо разпределение на икономическите резултати от дейността (вж. решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точка 61).

⁽²¹⁰⁾ Решение на Съда от 18 юли 2013 г. по дело *Р Оу*, C-6/12 P, ECLI:EU:C:2013:525, точки 27 и сл.

⁽²¹¹⁾ Налог, въведен в националната правна система с цел транспониране на включена в Споразумението за ЕИП директива на ЕС, в чийто обхват е предвидено различно третиране на определени дейности/продукти, може да показва, че въпросните дейности/продукти се намират в различно положение по отношение на преследваната присъща цел.

5.2.3.3. Обосновка въз основа на естеството или общата схема на референтната система

138. Мярка, представляваща дерогация от референтната система (избирателност *prima facie*), е неизбирателна, ако се оправдава от естеството или общата схема на тази система. Такъв е случаят, когато мярката произтича пряко от присъщите основни или ръководни принципи на референтната система или когато е резултат от присъщите механизми, които са необходими за функционирането и ефективността на системата ⁽²¹²⁾. За разлика от това, не е възможно да се изтъкват странични за системата цели на политиката, които не са присъщи за системата ⁽²¹³⁾.
139. Базата за евентуална обосновка би могла да бъде например необходимостта да се противодейства на измамите или на отклоненията от данъчно облагане, необходимостта да се вземат предвид конкретни счетоводни изисквания, административната управляемост ^(213a), принципът на данъчна неутралност ⁽²¹⁴⁾, прогресивното естество на подоходния данък и преразпределителната му цел, необходимостта да се избягва двойното данъчно облагане ⁽²¹⁵⁾, както и целта да се оптимизира събирането на данъчните задължения.
140. Държавите от ЕИП обаче следва да въвеждат и прилагат подходящи процедури за контрол и наблюдение, за да гарантират, че дерогациите са съобразени с логиката и общата схема на данъчната система ⁽²¹⁶⁾. За да бъдат дерогациите обосновани въз основа на естеството и общата схема на системата, е необходимо също да се гарантира, че тези мерки са пропорционални и не надхвърлят необходимото за постигането на преследваната легитимна цел, доколкото целта не би могла да бъде постигната с по-малко мащабни мерки ⁽²¹⁷⁾.
141. Държавата от ЕИП, която въвежда разграничение между предприятията, трябва да е в състояние да докаже, че това разграничение действително е обосновано въз основа на естеството и общата схема на въпросната система ⁽²¹⁸⁾.

5.3. Регионална избирателност

142. По принцип единствено мерките, които се прилагат на цялата територия на държавата от ЕИП, не попадат в обхвата на критерия за регионална избирателност, определен в член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП. Както обаче е посочено по-долу, референтната система не трябва непременно да бъде определена като цялата територия на държавата от ЕИП ⁽²¹⁹⁾. От това следва, че не всички мерки, които се прилагат само за определени части от територията на държава от ЕИП, автоматично са избирателни.
143. Както е установено в съдебната практика ⁽²²⁰⁾, мерките с регионален или местен обхват на приложение може да не са избирателни, ако са изпълнени някои изисквания. В тази съдебна практика досега са разглеждани единствено данъчни мерки. Въпреки това, тъй като регионалната избирателност е общо понятие, принципите, определени от съдилищата на ЕИП във връзка с данъчните мерки, се прилагат и за други видове мерки.

⁽²¹²⁾ Вж. например решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точка 69.

⁽²¹³⁾ Вж. решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точки 69 и 70; решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Колушия*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, точка 81; решение на Съда от 8 септември 2011 г. по дело *Колушия/Нидерландия*, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551; решение на Съда от 22 декември 2008 г. по дело *British Aggregates/Колушия*, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757; решение на Съда от 18 юли 2013 г. по дело *P Оу*, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, точки 27 и сл.

^(213a) Вж. Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 155/16/COL относно предполагаема държавна помощ, произтичаща от освобождаването от вносно мито в Норвегия за стоки с ниска стойност, внасяни от крайните потребители (все още непубликувано, точка 98).

⁽²¹⁴⁾ За предприятията за колективно инвестиране вж. раздел 5.4.2.

⁽²¹⁵⁾ В своето решение от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550 Съдът се позовава на възможността да се изхожда от естеството или общата схема на националната данъчна система за обосноваването на факта, че кооперациите, които разпределят цялата си печалба между своите членове, не се облагат като кооперации, при условие че с данък се облагат отделните членове (точка 71).

⁽²¹⁶⁾ Решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точка 74.

⁽²¹⁷⁾ Решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точка 75.

⁽²¹⁸⁾ Вж. решение на Съда от 15 ноември 2011 г. по съединени дела *Колушия и Испания/Government of Gibraltar и Обединено кралство*, C-106/09 P и C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, точка 146; решение на Съда от 29 април 2004 г. по дело *Нидерландия/Колушия*, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, точка 43; решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Колушия*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511.

⁽²¹⁹⁾ Решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Колушия*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, точка 57; решение на Съда от 11 септември 2008 г. по съединени дела *Unión General de Trabajadores de La Rioja*, C-428/06 — C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, точка 47.

⁽²²⁰⁾ Решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Колушия*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, точки 57 и сл.; решение на Съда от 11 септември 2008 г. по съединени дела *Unión General de Trabajadores de La Rioja*, C-428/06 — C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, точки 47 и сл.

144. За оценяването на регионалната избирателност трябва да се направи разграничение между три сценария ⁽²²¹⁾:

- (1) В първия сценарий, който води до регионална избирателност на мярката, правителството на държавата от ЕИП едностранно решава да прилага по-ниско равнище на данъчно облагане в пределите на определена географска зона ^(221a).
- (2) Вторият сценарий съответства на симетрично делегиране на данъчни правомощия ⁽²²²⁾ — модел на разпределение на данъчните компетентности, при който всички вътрешнодържавни органи на определено равнище (региони, области или други) в дадена държава от ЕИП разполагат с едни и същи автономни правомощия по закон, за да определят, независимо от правителството, приложимата данъчна ставка в територията, за която са компетентни. В такъв случай приетите от вътрешнодържавните органи мерки определено не са избирателни, тъй като не е възможно да се определи нормална данъчна ставка, която да може да се използва за референтна рамка.
- (3) В третия сценарий — несиметрично делегиране на данъчни правомощия ⁽²²³⁾ — само някои регионални или местни органи могат да приемат данъчни мерки, които да се прилагат на тяхната територия. В такъв случай оценката на избирателния характер на разглежданата мярка зависи от това дали въпросният орган е достатъчно автономен спрямо централното правителство на държавата от ЕИП ⁽²²⁴⁾. Такъв е случаят, когато са изпълнени трите кумулативни критерия за автономия: институционална, процедурна и икономическа и финансова автономия ⁽²²⁵⁾. Ако всички посочени критерии за автономия са налице, когато даден регионален или местен орган решава да приеме определена данъчна мярка, която да се прилага само на неговата територия, тогава въпросният регион, а не държавата от ЕИП, представлява географската референтна рамка.

5.3.1. Институционална автономия

145. Наличието на институционална автономия може да бъде установено, когато регионален или местен орган е взел решение за данъчна мярка въз основа на своя собствен конституционен, политически и административен статут, който е отделен от този на правителството. По делото *Azores* Съдът е отбелязал, че Португалската конституция признава Азорските острови като автономен регион със свой собствен политически и административен статут и самоуправляващи се институции, разполагащи също така със свои собствени данъчни компетентности и с правомощия да приспособяват националните данъчни разпоредби към регионалните особености ⁽²²⁶⁾.
146. В оценката на това дали този критерий е изпълнен във всеки отделен случай следва да бъде включен по-специално преглед на конституцията и други закони от значение в дадената държава от ЕИП, за да се провери дали съответният регион действително притежава собствен отделен политически и административен статут и дали има свои собствени самоуправляващи се институции, които разполагат с правомощия да упражняват своите собствени данъчни компетентности.

5.3.2. Процедурна автономия

147. Наличието на процедурна автономия може да бъде установено, когато решение за данъчна мярка се взема, без правителството да може пряко да се намесва при определянето на нейното съдържание.
148. Основният критерий, за да се установи наличието на процедурна автономия, не е степента на компетентност, призната на вътрешнодържавния орган, а способността на този орган — с оглед на неговата компетентност — да взема независимо решение за дадена данъчна мярка, т.е. без централното правителство да може пряко да се намесва в определянето на нейното съдържание.

⁽²²¹⁾ Решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Колтисия*, С-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, точки 63 — 66.

^(221a) Решение на Съда на ЕАСТ от 20 май 1999 г. по дело Е-6/98, *Кралство Норвегия/Надзорен орган на ЕАСТ*, Доклад на Съда на ЕАСТ, 1999 г., стр. 74, точка 38.

⁽²²²⁾ Вж. заключение на генералния адвокат Geelhoed от 20 октомври 2005 г. по дело *Португалия/Колтисия*, С-88/03, ECLI:EU:C:2005:618, точка 60.

⁽²²³⁾ Заключение на генералния адвокат Geelhoed от 20 октомври 2005 г. по дело *Португалия/Колтисия*, С-88/03, ECLI:EU:C:2005:618, точка 60.

⁽²²⁴⁾ Решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Колтисия*, С-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, точка 58: „Възможно е вътрешнодържавен орган да има правен и фактически статут, който да му осигурява достатъчна автономия от правителството на дадена държава членка, като в резултат на това — посредством мерките, които приема — именно този орган, а не правителството, изпълнява основната роля при определянето на политическата и икономическата среда, в която функционира предприятието“.

⁽²²⁵⁾ Решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Колтисия*, С-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, точка 67.

⁽²²⁶⁾ Решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Колтисия*, С-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, точка 70.

149. Фактът, че съществува процедура за консултации или помирителна процедура между централните и регионалните (или местните) органи с цел избягване на конфликти, не означава автоматично, че даден вътрешнодържавен субект не разполага с процедурна автономия, при условие че този орган, а не правителството, има последната дума относно приемането на разглежданата мярка ⁽²²⁷⁾.
150. Простият факт, че приеманите от вътрешнодържавния орган актове подлежат на съдебен контрол, сам по себе си не означава, че въпросният орган не разполага с процедурна автономия, тъй като наличието на съдебен контрол е присъщо за върховенството на закона ⁽²²⁸⁾.
151. Не е задължително регионална (или местна) данъчна мярка да е напълно отделена от по-общата данъчна система, за да не представлява държавна помощ. По-специално не е задължително въпросната данъчна система (основи за изчисление, данъчни ставки, правила за събиране на данъци и за освобождаване от данъци) да е напълно делегирана на вътрешнодържавния орган ⁽²²⁹⁾. Например делегирането на правомощия за промяна в определени граници на ставките на корпоративния данък, без да е делегирано правомощие да се променят основите за неговото изчисление (данъчни облекчения и освобождавания и т.н.), може да се счита за изпълняващо условието за процедурна автономия, ако предварително определеният диапазон на ставките позволява на въпросния регион да упражнява съществени автономни правомощия за данъчно облагане, без правителството да може пряко да се намесва в съдържанието.

5.3.3. Икономическа и финансова автономия

152. Наличието на икономическа и финансова автономия може да бъде установено, когато вътрешнодържавен орган отговаря за политическите и финансовите последици от мярка за намаляване на данъците. Случаят не може да е такъв, ако вътрешнодържавният орган не отговаря за управлението на бюджет, т.е. когато няма контрол както върху приходите, така и върху разходите.
153. Следователно, когато се установява наличието на икономическа и финансова автономия, финансовите последици от данъчната мярка в региона не трябва да бъдат компенсирани с помощ или субсидии от други региони или от правителството. По тази причина наличието на пряка причинно-следствена връзка между приетата от вътрешнодържавния орган данъчна мярка и финансовото подпомагане от други региони или от правителството на въпросната държава от ЕИП изключва наличието на такава автономия ⁽²³⁰⁾.
154. Наличието на икономическа и финансова автономия не се опровергава от факта, че недостигът на данъчни приходи в резултат на изпълнението на делегираните данъчни правомощия (например по-ниска данъчна ставка) е компенсиран от едновременното увеличение на същите приходи благодарение на навлизането на нови предприятия, които са били привлечени от по-ниските ставки.
155. Критериите за автономия не изискват нито делегиране на разпоредбите, уреждащи събирането на данъци, на регионалните/местните органи, нито действително събиране на приходите от данъци от тези органи. Централното правителство може да продължи да отговаря за събирането на делегираните данъци, ако разходите по събирането се поемат от вътрешнодържавния орган.

5.4. Специфични въпроси, свързани с данъчните мерки

156. Държавите от ЕИП разполагат със свободата да определят икономическата политика, която считат за най-подходяща, и по-специално да разпределят данъчната тежест между различните производствени фактори, както смятат за целесъобразно. Въпреки това държавите от ЕИП трябва да упражняват тези компетентности в съответствие с правото на ЕИП ⁽²³¹⁾.

⁽²²⁷⁾ Решение на Съда от 11 септември 2008 г. по съединени дела *Unión General de Trabajadores de La Rioja*, C-428/06 — C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, точки 96 — 100.

⁽²²⁸⁾ Решение на Съда от 11 септември 2008 г. по съединени дела *Unión General de Trabajadores de La Rioja*, C-428/06 — C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, точки 80 — 83.

⁽²²⁹⁾ Решение на Съда от 6 септември 2006 г. по дело *Португалия/Комисия*, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511.

⁽²³⁰⁾ Решение на Съда от 11 септември 2008 г. по съединени дела *Unión General de Trabajadores de La Rioja*, C-428/06 — C-434/06, ECLI:EU:C:2008:488, точки 129 и сл.

⁽²³¹⁾ По-специално държавите от ЕИП не трябва да въвеждат или запазват в сила законодателство, което предвижда несъвместима държавна помощ или дискриминация в разрез с основните свободи. Вж. например решение на Съда от 17 септември 2009 г. по дело *Glaxo Wellcome*, C-182/08, ECLI:EU:C:2009:559, точка 34 и цитираната съдебна практика.

5.4.1. Кооперации

157. По принцип истинските кооперации се придържат към оперативни принципи, които ги разграничават от другите икономически оператори ⁽²³²⁾. По-специално те подлежат на специфични изисквания за членуване и дейностите им се провеждат в взаимна полза на техните членове ⁽²³³⁾, а не в интерес на външни инвеститори. Освен това резервите и активите им не се разпределят, а трябва да бъдат предназначени за общия интерес на членовете. Накрая, достъпът на кооперациите до капиталовите пазари обикновено е ограничен и те реализират малка печалба.
158. С оглед на тези особености може да се счита, че кооперациите не се намират във фактическо и правно положение, съпоставимо с това на търговските дружества, поради което преференциалното данъчно третиране на кооперациите може да попадне извън приложното поле на правилата за държавните помощи, при условие че ⁽²³⁴⁾:
- те осъществяват дейност в икономически интерес на членовете си,
  - отношенията с членовете им не са чисто търговски, а лични и индивидуални,
  - членовете им участват активно в осъществяването на дейността,
  - те имат право на справедливо разпределение на икономическите резултати.
159. Ако обаче се установи, че разглежданата кооперация е съпоставима с търговските дружества, тя следва да бъде включена в същата референтна рамка като търговските дружества и да бъде подложена на триетапния анализ, изложен в точки 128 — 141. За третата стъпка от този анализ е необходим анализ на това дали съответният данъчен режим е оправдан от логиката на данъчната система ⁽²³⁵⁾.
160. За тази цел следва да се отбележи, че мярката трябва да отговаря на основните или ръководните принципи на данъчната система на съответната държава от ЕИП (в съответствие с присъщите на тази система механизми). Дерогация за кооперациите, в смисъл че те не се облагат като кооперации, може например да бъде обоснована от факта, че те разпределят цялата си печалба между своите членове, които на свой ред се облагат с данък. При всички положения намаленото облагане трябва да е пропорционално и да не надхвърля необходимото. Освен това съответните държави от ЕИП трябва да прилагат подходящи процедури за контрол и наблюдение ⁽²³⁶⁾.

5.4.2. Предприятия за колективно инвестиране ⁽²³⁷⁾

161. Общоприето е, че инвестиционните схеми — като предприятията за колективно инвестиране ⁽²³⁸⁾ — следва да бъдат подложени на подходящо равнище на данъчно облагане, тъй като те функционират главно като посредници между инвеститорите (трети страни) и целевите дружества, в които се инвестира. Липсата на специални данъчни

⁽²³²⁾ Вж. преамбюла на Регламент (ЕО) № 1435/2003 на Съвета от 22 юли 2003 г. относно устава на Европейското кооперативно дружество (SCE) (ОВ L 207, 18.8.2003 г., стр. 1), посочено в точка 10в от приложение XXII към Споразумението за ЕИП, вж. Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 15/2004 от 6 февруари 2004 г. за изменение на приложение XXII (Дружествено право) към Споразумението за ЕИП (ОВ L 116, 22.4.2004 г., стр. 68 и притурка за ЕИП № 20, 22.4.2004 г., стр. 21).

⁽²³³⁾ Контролът върху кооперациите е разпределен поравно между техните членове, както е отразено в правилото „едно лице — един глас“.

⁽²³⁴⁾ Вж. решения на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точки 55 и 61.

⁽²³⁵⁾ Вж. решение на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точки 69 — 75.

⁽²³⁶⁾ Вж. решения на Съда от 8 септември 2011 г. по съединени дела *Paint Graphos и др.*, C-78/08 — C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, точки 74 и 75.

⁽²³⁷⁾ Настоящият раздел не е ограничен до предприятията за колективно инвестиране, за които се прилага Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно координирането на законите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК), посочена в точка 30 от приложение IX към Споразумението за ЕИП, вж. Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 120/2010 от 10 ноември 2010 г. за изменение на приложение IX (Финансови услуги) към Споразумението за ЕИП (ОВ L 58, 3.3.2011 г., стр. 77 и притурка за ЕИП № 12, 3.3.2011 г., стр. 20). Той обхваща също така и други видове предприятия за колективно инвестиране, които не са предмет на тази директива, като например, наред с други, алтернативните инвестиционни фондове съгласно определението им в Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 1), посочена в точка 316б от приложение IX към Споразумението за ЕИП, вж. Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 202/2016 (все още непубликувано).

⁽²³⁸⁾ Тези предприятия могат да бъдат създадени въз основа на учредителен договор (като договорни фондове, стопанисвани от управляващи дружества), под формата на доверителното управление (като дялови тръстове) или по устав (като инвестиционни дружества). Вж. член 1, параграф 3 от Директивата относно ПКИПЦК.

разпоредби, които да уреждат инвестиционните фондове или дружества, би могла да доведе до третирането на инвестиционен фонд като отделно данъчнозадължено лице — с налагането на допълнителен данък върху всеки приход или печалби от предприятието посредник. В тази връзка държавите от ЕИП обикновено се опитват да намалят неблагоприятните последици от данъчното облагане върху инвестициите, извършени чрез инвестиционни фондове или дружества, в сравнение с преките инвестиции от индивидуални инвеститори, и да гарантират, доколкото е възможно, че общата окончателна данъчна тежест върху кошницата от различни видове инвестиции е приблизително една и съща, независимо от инструмента, използван за извършване на инвестицията.

162. Данъчните мерки, предназначени за гарантирането на данъчна неутралност за инвестициите във фондове или дружества за колективно инвестиране, не следва да се считат за избирателни, когато въпросните мерки не облагодетелстват определени предприятия за колективно инвестиране или някои видове инвестиции⁽²³⁹⁾, а по-скоро намаляват или премахват двойното икономическо данъчно облагане в съответствие с общите принципи, присъщи на дадената данъчна система. За целите на този раздел данъчна неутралност означава, че данъчнозадължените лица се третират по един и същ начин, независимо дали инвестират в активи като държавни ценни книжа и акции на акционерни дружества, пряко или непряко чрез инвестиционни фондове. Следователно данъчен режим за предприятията за колективно инвестиране, спазващ целта за данъчна прозрачност на равнище предприятие посредник, може да бъде оправдан от логиката на въпросната данъчна система, при условие че предотвратяването на двойното икономическо данъчно облагане е заложено като принцип, присъщ за въпросната данъчна система. Обратно, преференциалното данъчно третиране, ограничено до ясно определени инвестиционни схеми, които отговарят на конкретни условия⁽²⁴⁰⁾ в ущърб на други инвестиционни схеми, намиращи се в съпоставимо правно и фактическо положение, следва да се разглежда като избирателно⁽²⁴¹⁾, например когато данъчните правила предвиждат благоприятно третиране на националните предприятия, фондовете за социално въздействие или фондовете за дългосрочни инвестиции и пропускат хармонизираните в ЕС европейски фондове за рисков капитал⁽²⁴²⁾, европейски фондове за социално предприемачество⁽²⁴³⁾ или европейски фондове за дългосрочни инвестиции⁽²⁴⁴⁾.
163. Данъчната неутралност обаче не означава, че тези инвестиционни схеми следва да бъдат изцяло освободени от всякакви данъци или че управителите на фондове следва да бъдат освободени от данък върху таксите, които те начисляват за управлението на базовите активи, инвестирани от фондовете⁽²⁴⁵⁾. Тя не оправдава и по-благоприятното данъчно третиране на колективна инвестиция, отколкото на индивидуална инвестиция за въпросните данъчни режими⁽²⁴⁶⁾. В такива случаи данъчният режим ще е непропорционален и ще надхвърли необходимото за постигането на целта за предотвратяване на двойното данъчно облагане и следователно ще представлява избирателна мярка.

5.4.3. Данъчни амнистии

164. Данъчните амнистии обикновено включват имунитет по отношение на наказателноправни санкции, глоби и (някои или всички) лихвени плащания. Макар че при някои амнистии се изисква плащане на пълния размер на дължимия данък⁽²⁴⁷⁾, при други е налице освобождаване от част от размера на дължимия данък⁽²⁴⁸⁾.

⁽²³⁹⁾ Вж. решение на Общия съд от 4 март 2009 г. по дело *Associazione italiana del risparmio gestito и Fineco Asset Management/Комисия*, T-445/05, ECLI:EU:T:2009:50, точки 78 и сл., в което Общият съд потвърждава Решение 2006/638/ЕО на Комисията от 6 септември 2005 г. относно схемата за държавни помощи, която Италия възнамерява да приведе в изпълнение в полза на някои предприятия за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа, специализирани в притежаването на акции на дружества с ниска или средна капитализация, които се котират на регламентирани пазари (ОВ L 268, 27.9.2006 г., стр. 1), като обявява за несъвместима с общия пазар схема за помощ, осигуряваща на определени предприятия данъчни стимули за колективни инвестиции в прехвърлими ценни книжа със специализация в дялове от дружества с малка и средна пазарна капитализация, които могат да се търгуват на регулиран европейски пазар.

⁽²⁴⁰⁾ Например, ако преференциалното данъчно третиране на равнище инвестиционна схема е обвързано с инвестирането на три четвърти от активите на фонда в МСП.

⁽²⁴¹⁾ Вж. решение на Общия съд от 4 март 2009 г. по дело *Associazione italiana del risparmio gestito и Fineco Asset Management/Комисия*, T-445/05, ECLI:EU:T:2009:50, точка 150.

⁽²⁴²⁾ Регламент (ЕС) № 345/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно европейските фондове за рисков капитал (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 1). Към момента на приемане на настоящите насоки Регламент № 345/2013 е в процес на разглеждане от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ.

⁽²⁴³⁾ Регламент (ЕС) № 346/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно европейски фондове за социално предприемачество (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 18). Към момента на приемане на настоящите насоки Регламент № 346/2013 е в процес на разглеждане от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ.

⁽²⁴⁴⁾ Регламент (ЕС) 2015/760 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно Европейски фондове за дългосрочни инвестиции (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 98). Към момента на приемане на настоящите насоки Регламент № 2015/760 е в процес на разглеждане от членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ.

⁽²⁴⁵⁾ Логиката за неутралност, залегнала в основата на специалното данъчно облагане на инвестиционните предприятия, важи за капитала на фонда, но не и за собствените приходи и капитала на дружествата за управление. Вж. решението, отнасящо се до държавна помощ, на Надзорния орган на ЕАСТ от 18 март 2009 г. във връзка с данъчното облагане на инвестиционните предприятия в Лихтенщайн.

⁽²⁴⁶⁾ Вж. Решение на Комисията от 12 май 2010 г. относно държавна помощ N 131/2009, Финландия, Схема за инвестиционен тръст за жилищни имоти (REIT) (ОВ C 178, 3.7.2010 г., стр. 1), съображение 33.

⁽²⁴⁷⁾ Данъчните амнистии могат също да дадат възможност за докладване на недекларирани активи или приходи.

⁽²⁴⁸⁾ Вж. решение на Съда от 29 март 2012 г. по дело *Ministero dell'Economia e delle Finanze*, C-417/10, ECLI:EU:C:2012:184, точка 12.

- (165) Като цяло мярката за данъчна амнистия, която се прилага за предприятия, може да се счита за обща мярка, ако са изпълнени долупосочените условия ⁽²⁴⁹⁾.
166. Първо, мярката действително е отворена за всяко предприятие от всеки сектор и с всякаква големина, имащо неуредени данъчни задължения, които са дължими към предвидената в мярката дата, без да поставя в благоприятно положение никоя предварително определена група от предприятия. Второ, мярката не трябва да включва никаква *de facto* избирателност в полза на определени предприятия или сектори. Трето, действието на данъчната администрация е ограничено до администриране на изпълнението на данъчната амнистия без правомощия за намесване по собствена преценка в предоставянето или интензитета на мярката. Накрая, мярката не включва отказ от извършването на проверка.
167. Ограничената във времето валидност на данъчните амнистии, които се прилагат само за кратък период от време ⁽²⁵⁰⁾ за данъчни задължения, които са били дължими преди предварително определена дата и които все още са дължими към момента на въвеждане на данъчната амнистия, е тясно свързана с понятието за данъчна амнистия, с което се цели подобряване както на събирането на данъци, така и на спазването на данъчното законодателство от страна на данъчнозадължените лица.
168. Мерките за данъчна амнистия също могат да се считат за общи мерки, ако преследват целта на националното законодателство да се осигури спазването на един общ принцип на правото, какъвто е например принципът, че съдебните решения трябва да се вземат в рамките на разумен срок ⁽²⁵¹⁾.

5.4.4. Данъчни становища и споразумения

5.4.4.1. Административни данъчни становища

169. Функцията на данъчното становище е предварително да установи прилагането на обичайната данъчна система към конкретен случай с оглед на конкретните факти и обстоятелства. По съображения за правна сигурност много национални данъчни органи предоставят предварителни административни становища за това как конкретни сделки ще бъдат третиране от данъчна гледна точка ⁽²⁵²⁾. Това може да бъде направено, за да се установи предварително как разпоредбите на двустранна данъчна спогодба или националните фискални разпоредби ще бъдат приложени към конкретен случай или как ще бъдат определени условията за равнопоставеност на печалбите в сделки между свързани лица, когато несигурността налага предварително становище, за да се потвърди, че определени сделки в рамките на група се сключват по цени, договорени между несвързани лица при справедливи пазарни условия ⁽²⁵³⁾. Държавите от ЕИП могат да осигурят на своите данъкоплатци правна сигурност и предсказуемост относно прилагането на общите данъчни разпоредби, което се постига най-добре, ако тяхната практика на административни становища е прозрачна и ако тези решения се публикуват.
170. Издаването на данъчно становище трябва обаче спазва правилата за държавната помощ. Когато в данъчно становище се стига до резултат, който не отразява по надежден начин резултата от нормалното прилагане на обичайната данъчна система, това становище може да предоставя избирателно предимство на адресата, доколкото това избирателно третиране понижава данъчните задължения на този адресат в държавата от ЕИП в сравнение с предприятия, намиращи се в сходно фактическо и правно положение.
171. Съдът е постановил, че намаляването на облагаемата основа на предприятие, което се дължи на данъчна мярка, позволяваща на данъчнозадължено лице да използва трансферни цени при сделки в рамките на група, които цени не приличат на цени, които биха били платени в условията на свободна конкуренция между независими и несвързани предприятия, договарящи се при сходни обстоятелства, предоставя избирателно предимство на

⁽²⁴⁹⁾ Вж. Решение на Комисията от 11 юли 2012 г. относно мярката за данъчна амнистия, нотифицирана от Латвия, SA.33183, (ОВ С 1, 4.1.2013 г., стр. 6).

⁽²⁵⁰⁾ Периодът на прилагане следва да бъде достатъчно продължителен, за да могат всички данъчнозадължени лица, за които се прилага мярката, да се опитат да се възползват от нея.

⁽²⁵¹⁾ Вж. решение на Съда от 29 март 2012 г. по дело *Ministero dell'Economia e delle Finanze*, C-417/10, ECLI:EU:C:2012:184, точки 40, 41 и 42.

⁽²⁵²⁾ Някои държави членки издават циркулярни писма, уреждащи приложното поле и обхвата на техните практики за издаване на становища. Някои от тях публикуват също своите становища.

⁽²⁵³⁾ Вж. Решение на Комисията от 21 октомври 2015 г. по дело SA.38374 (все още непубликувано), Starbucks, Решение на Комисията от 21 октомври 2015 г. по дело SA.38375, Fiat (все още непубликувано), Решение на Комисията от 11 януари 2016 г. по дело SA.37667, схема за държавна помощ за освобождаване от облагането на свърхпечалбите (все още непубликувано), всички случаи са в процес обжалване.

данъчнозадълженото предприятие поради обстоятелството, че неговите данъчни задължения по обичайната данъчна система са намалени в сравнение с независими предприятия, чиято данъчна основа се определя от действително регистрираната им печалба⁽²⁵⁴⁾. Следователно данъчно становище, одобряващо методика, основана на трансферни цени, използвана за определяне на облагаемата печалба на предприятие, част от корпоративна група, която методика не води до надеждно приближение на пазарния резултат в съответствие с принципа на сделката между несвързани лица, дава изборително предимство на нейния получател. Търсенето на „надеждно приближение на пазарния резултат“ означава, че всяко отклонение от най-добрата прогнозна оценка на пазарните резултати трябва да бъде ограничена и пропорционална на несигурността, присъща за избрания метод, основан на трансферни цени, или за статистическите инструменти, използвани за определянето на приблизителната стойност.

172. Този принцип на сделката между несвързани лица задължително е част от оценката на Органа на данъчните мерки, предоставени на дружества в група, съгласно член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, независимо от това дали държавите от ЕИП са включили този принцип в своите национални правни системи и под каква форма. Той се използва, за да се установи дали облагаемата печалба на дружество от група за целите на корпоративното подоходно облагане е определена въз основа на методика, която осигурява надеждно приближение на пазарните резултати. Данъчно становище, одобряващо такава методика гарантира, че това дружество не е третирано с предимство по общия режим на корпоративното данъчно облагане на печалбите в съответната държава от ЕИП в сравнение със самостоятелните дружества, които се облагат с данък върху тяхната счетоводна печалба, която отразява определените от пазара цени, договорени при пълна равнопоставеност. Принципът на сделката между несвързани лица, който Органът прилага при оценката на становищата относно трансферни цени в изпълнение на правилата за държавната помощ, следователно представлява прилагане на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, който забранява неравното третиране в областта на данъчното облагане на предприятията, които се намират в подобно фактическо и правно положение. Този принцип обвързва държавите от ЕИП и националните данъчни разпоредби не са изключени от приложното му поле⁽²⁵⁵⁾.
173. Когато проверява дали становище относно трансферни цени отговаря на принципа на сделката между несвързани лица, залегнал в член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП, Органът може да вземе предвид насоките, предоставени от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР), и по-конкретно Насоките за трансферно ценообразуване на ОИСР за многонационални предприятия и данъчни администрации. Тези насоки не разглеждат въпроси в областта на държавната помощ като такава, но отразяват международния консенсус относно трансферните цени и предоставят полезни насоки за многонационалните предприятия и данъчните администрации във връзка с начина, по който да се гарантира, че методиката, основаваща се на трансферни цени, води до резултати, съответстващи на пазарните условия. Следователно, ако споразумение за трансферна цена е в съответствие с Насоките на ОИСР относно трансферните цени, включително насоките за избор на най-подходящия метод, и води до надеждно приближение на пазарния резултат, данъчно становище, одобряващо това споразумение, е малко вероятно да съдържа държавна помощ.
174. В обобщение данъчните становища предоставят изборително предимство за техните адресати, по-специално когато:
- решението прилага неправилно националното данъчно право и това води до по-нисък размер на данъка⁽²⁵⁶⁾;
  - становището не важи за предприятия в сходно правно и фактическо положение⁽²⁵⁷⁾; или

⁽²⁵⁴⁾ Решение на Съда от 22 юни 2006 г. по съединени дела *Белгия и Forum 187/Комисия*, C-182/03 и C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416. В това решение относно белгийския данъчен режим, приложим към координационните центрове, Съдът е разгледал жалба срещу решение на Комисията (Решение 2003/757/ЕО на Комисията от 17 февруари 2003 г. година относно схемата на помощ, въведена от Белгия, в полза на установените в Белгия координационни центрове (ОВ L 282, 30.10.2003 г., стр. 25), в което се заключава по-специално, че методът за определяне на облагаемия доход при този режим предоставя изборително предимство на тези центрове. Съгласно този режим облагаемата печалба е била установена въз основа на фиксирана сума, която представлява процент от пълния размер на оперативните разходи и разноски, от които са били изключени разходите за персонала и финансовите разходи. Според Съда, „за да бъде решено дали метод за оценка на облагаемия доход, като определения в режима за координационните центрове, им предоставя предимство, е необходимо [...] този режим да бъде сравнен с обичайната данъчна система въз основа на разликата между печалбата и разходите на предприятията, упражняващо своята дейност в условията на свободна конкуренция“. По-нататък Съдът приема, че „поради изключването [на разходите за персонал и финансовите разходи] от разходите, служещи за определянето на облагаемия доход на центрове, трансферните цени не приличат на цените, които са шели да бъдат начислени в условията на свободна конкуренция“, за което Съдът счита, че „[предоставя] предимство на координационните центрове“ (точки 96 и 97).

⁽²⁵⁵⁾ Решение на Съда от 22 юни 2006 г. по съединени дела *Белгия и Forum 187/Комисия*, C-182/03 и C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, точка 81. Вж. също решение на Общия съд от 25 март 2015 г. по дело *Белгия/Комисия*, T-538/11, ECLI:EU:T:2015:188, точки 65 и 66 и цитираната съдебна практика.

⁽²⁵⁶⁾ Вж. Решение 2003/601/ЕО на Комисията от 17 февруари 2003 г. относно схема C 54/2001 (ex NN 55/2000) Ирландия — доходи от чужбина (ОВ L 204, 13.8.2003 г., стр. 51), съображения 33 — 35.

⁽²⁵⁷⁾ Например такъв е случаят, ако някои предприятия, които участват в сделки с контролирани субекти, не могат да поискат такива становища, в разрез с предварително определената категория предприятия. В това отношение вж. Решение 2004/77/ЕО на Комисията от 24 юни 2003 г. относно схема за помощ, приведена в действие от Белгия под формата на привилегирован данъчен режим „*ruling*“, приложим за US Foreign Sales Corporations, (ОВ L 23, 28.1.2004 г., стр. 14), съображения 56 — 62.

- в) администрацията прилага „по-благоприятно“ данъчно третиране, отколкото към други данъчнозадължени лица в сходно фактическо и правно положение. Такъв например може да бъде случаят, когато данъчният орган приема споразумение за трансферни цени, което не спазва принципа на сделката между несвързани лица, тъй като методиката, одобрена от това становище води до резултат, който се отклонява от надеждното приближение на пазарния резултат ⁽²⁵⁸⁾. Същото важи, ако становището позволява на своя адресат да използва алтернативни, по-непреки методи за изчисляване на облагаемата печалба, например използването на фиксирани маржове при метода „разход +“ или „препродажба –“ за определянето на подходящата трансферна цена, въпреки че са на разположение по-непреки методи ⁽²⁵⁹⁾.

5.4.4.2. Данъчни споразумения

175. Данъчните споразумения обикновено са необходими в контекста на спорове между данъчнозадължено лице и данъчните органи относно размера на дължимия данък. Те са обща практика в редица държави от ЕИП. Сключването на такива данъчни споразумения дава възможност на данъчните органи да избягват продължителни правни спорове пред националните правораздавателни органи и да си осигурят бързо събиране на дължимия данък. Макар че компетентността на държавите от ЕИП в това отношение не се оспорва, държавна помощ може да е налице при сключването на данъчно споразумение, по-специално когато изглежда, че размерът на дължимия данък е бил значително намален без ясна обосновка (като оптимизиране на събирането на задължение) или по непропорционален начин в полза на данъчнозадълженото лице ⁽²⁶⁰⁾.
176. В този контекст сключеното между данъчната администрация и данъчнозадълженото лице споразумение може по-специално да съдържа избирателно предимство, когато ⁽²⁶¹⁾:
- а) като дава непропорционални отстъпки на данъчнозадължено лице, администрацията прилага „по-благоприятно“ данъчно третиране по собствена преценка в сравнение с другите данъчнозадължени лица, които се намират в сходно фактическо и правно положение;
- б) споразумението е в разрез с приложимите данъчни разпоредби и е довело до по-нисък размер на данъка под разумните граници. Например случаят може да е такъв, когато констатираните факти е трябвало, въз основа на приложимите разпоредби, да доведат до различно изчисление на данъка (но размерът на дължимия данък е бил намален неправомерно).

5.4.5. Разпоредби за амортизация

177. По принцип данъчните мерки от чисто техническо естество, като правилата за амортизация, не представляват държавна помощ. Методът за изчисляване на амортизацията на активите се различава между отделните държави от ЕИП, но тези методи може да са присъщи за данъчните системи, към които принадлежат.
178. Трудността при оценяването на евентуалната избирателност по отношение на процента на амортизация на някои активи е свързана с необходимостта да бъде определен целеви показател (от който евентуално се отклонява конкретната ставка или метод на амортизация). Докато целта на тази дейност от счетоводна гледна точка обикновено е да бъде отразена икономическата амортизация на активите с цел да се даде вярна представа за финансовото положение на дружеството, то данъчният процес преследва различни цели, например даването на възможност на дружествата да разпределят във времето подлежащите на приспадане разходи.

⁽²⁵⁸⁾ Вж. Решение на Комисията от 21 октомври 2015 г. по дело SA.38374 (все още непубликувано), Starbucks, Решение на Комисията от 21 октомври 2015 г. по дело SA.38375, Fiat (все още непубликувано), Решение на Комисията от 11 януари 2016 г. по дело SA.37667, схема за държавна помощ за освобождаване от облагането на свързани печалби (все още непубликувано), всички случаи са в процес обжалване.

⁽²⁵⁹⁾ Вж. Решение 2003/438/ЕО на Комисията от 16 октомври 2002 г. относно държавна помощ С 50/2001, Финансови дружества, Люксембург (ОВ L 153, 20.6.2003 г., стр. 40), съображения 43 и 44; Решение 2003/501/ЕО на Комисията от 16 октомври 2002 г. относно държавна помощ С 49/2001, Координационни центрове, Люксембург (ОВ L 170, 9.7.2003 г., стр. 20), съображения 46, 47 и 50; Решение 2003/757/ЕО на Комисията от 17 февруари 2003 г., Белгийски координационни центрове (ОВ L 282, 30.10.2003 г., стр. 25), съображения 89 — 95 и свързаното с него решение на Съда от 22 юни 2006 г. по съединени дела *Белгия и Fortit 187/Комисия*, С-182/03 и С-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, точки 96 и 97; Решение 2004/76/ЕО на Комисията от 13 май 2003 г., Френски централни управления и логистични центрове (ОВ L 23, 28.1.2004 г., стр. 1), съображения 50 и 53; Решение на Комисията от 21 октомври 2015 г. по дело SA.38374, Starbucks (все още непубликувано), съображения 282 — 285; Решение на Комисията от 21 октомври 2015 г. по дело SA.38375, Fiat (все още непубликувано), в процес на обжалване, съображение 245.

⁽²⁶⁰⁾ Вж. Решение 2011/276/ЕС на Комисията от 26 май 2010 г. относно държавна помощ под формата на данъчно споразумение, приведена в действие от Белгия в полза на дружество Umicore S.A. (предишно „Union Minière S.A.“) (Държавна помощ С 76/03 (ex NN 69/03) (ОВ L 122, 11.5.2011 г., стр. 76).

⁽²⁶¹⁾ Вж. Решение 2011/276/ЕС на Комисията, съображение 155.

179. Признаци за наличието на държавна помощ могат да бъдат някои стимули за амортизация (като по-кратки срокове за амортизация, по-благоприятен метод за амортизация ⁽²⁶²⁾, предсрочна амортизация и т.н.) в полза на някои видове активи или предприятия, които стимули не се основават на водещите принципи на въпросните правила за амортизация. Обратно, разпоредбите за ускорена и предсрочна амортизация, приложими за взети под наем активи, могат да се считат за общи мерки, ако въпросните договори за наем наистина са достъпни за дружества от всички сектори и с всякаква големина ⁽²⁶³⁾.
180. Ако данъчният орган разполага с правомощието да определя по собствена преценка различни периоди за амортизация или различни методи за остойностяване по фирми или по сектори, очевидно е налице презумпция за избиращелност. Аналогично, предварително разрешение от данъчната администрация като условие за прилагане на схема за амортизация предполага избиращелност, ако разрешението не е ограничено до предварителната проверка на правните изисквания ⁽²⁶⁴⁾.

5.4.6. Режим с фиксирана данъчна основа за определени дейности

181. Специфични разпоредби, несъдържащи дискреционни елементи на преценка и разрешаващи например подоходният данък да бъде определен по фиксирана основа, могат да бъдат оправдани от естеството на общата схема на системата, когато например при тях се вземат предвид специфични счетоводни изисквания или значимостта на земята при активи, които са специфични за определени сектори.
182. Поради това тези разпоредби не са избиращелни, ако са изпълнени следните условия:
- режимът с фиксирана основа е обосноваван от стремежа да се избегне непропорционална административна тежест за някои видове предприятия, поради тяхната малка големина и/или сектор на дейност;
  - като цяло режимът с фиксирана основа не намалява данъчната тежест за тях в сравнение с други предприятия, които не са включени в неговото приложно поле, и не води до предимства за определена подкатегория бенефициери при този режим.

5.4.7. Разпоредби за борба със злоупотребите

183. Разпоредбите за борба със злоупотребите може да са оправдани в качеството си на мерки, възпрепятстващи избягването на данъци от страна на данъчнозадължените лица ⁽²⁶⁵⁾. Тези разпоредби обаче може да са избиращелни, ако предвиждат дерогация (неприлагане на разпоредбите за борба със злоупотребите) за определени предприятия или сделки, която дерогация не съответства на логиката, върху която почиват въпросните разпоредби за борба със злоупотребите ⁽²⁶⁶⁾.

5.4.8. Акцизи

184. Намаленият акциз може да предостави избиращелно предимство на предприятията, които използват въпросния продукт като суровина или го продават на пазара ⁽²⁶⁸⁾.

6. ЗАСЯГАНЕ НА ТЪРГОВИЯТА И КОНКУРЕНЦИЯТА

6.1. Общи принципи

185. Публичното подпомагане за предприятията представлява държавна помощ съгласно член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП само ако „нарушава или застрашава да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки“ и само доколкото „засяга търговията“ между държавите от ЕИП.

⁽²⁶²⁾ Дегресивният метод или методът на цифровия сбор на годините за сметка на най-често използвания линеен метод.

⁽²⁶³⁾ Вж. Решение на Комисията от 20 ноември 2012 г. по SA.34736 относно предсрочното отчитане на амортизации на определени активи, придобити посредством финансов лизинг (ОВ С 384, 13.12.2012 г., стр. 1).

⁽²⁶⁴⁾ Вж. Решение 2007/256/ЕО на Комисията от 20 декември 2006 г. относно режима за помощи, който се прилага във Франция съгласно член 39 СА от Общия данъчен кодекс — Държавна помощ С 46/2004 (ex NN 65/2004) (ОВ L 112, 30.4.2007 г., стр. 41), съображение 122.

⁽²⁶⁵⁾ Решение на Съда от 29 април 2004 г. по дело *GIL Insurance*, C-308/01, ECLI:EU:C:2004:252, точки 65 и сл.

⁽²⁶⁶⁾ Вж. Решение 2007/256/ЕО, съображения 81 и сл.

⁽²⁶⁸⁾ Вж. например Решение 1999/779/ЕО на Комисията от 3 февруари 1999 г. относно австрийска помощ, предоставена под формата на освобождаване от данък върху продажбата на напитки за вино и други ферментиращи напитки, които се продават на потребители направо от мястото на производство (ОВ L 305, 30.11.1999 г., стр. 27).

186. Това са два отделни и необходими елемента на понятието за помощ. На практика обаче тези критерии често се разглеждат заедно при оценяването на държавната помощ, тъй като по правило те се считат за неразривно свързани ⁽²⁶⁹⁾.

6.2. Нарушаване на конкуренцията

187. Предоставена от държавата мярка се счита, че нарушава или заплашва да наруши конкуренцията, когато е в състояние да подобри конкурентните позиции на получателя в сравнение с други предприятия, с които той се конкурира ⁽²⁷⁰⁾. По практически съображения обикновено се счита, че е налице нарушение на конкуренцията по смисъла на член 61, член 1 от Споразумението за ЕИП, когато държавата предоставя финансово предимство на предприятие в либерализиран сектор, на който има или би могло да има конкуренция ⁽²⁷¹⁾.
188. Фактът, че органите възлагат предоставянето на обществена услуга на вътрешен доставчик (дори да са разполагали със свободата да възложат услугата на трети страни), сам по себе си не изключва евентуално нарушаване на конкуренцията. Евентуалното нарушаване на конкуренцията обаче се изключва, ако са изпълнени следните кумулативни условия:
- а) услугата е обект на законен монопол (установен в съответствие с правото на ЕИП) ⁽²⁷²⁾;
  - б) законният монопол не само изключва конкуренцията на пазара, но и за пазара, с което се изключва всякаква евентуална конкуренция за функцията на изключителен доставчик на въпросната услуга ⁽²⁷³⁾;
  - в) услугата не се конкурира с други услуги; и
  - г) ако доставчикът на услуги осъществява своята дейност на друг (географски или продуктов) пазар, който е отворен за конкуренция, трябва да бъде изключено кръстосаното субсидиране. За това е необходимо да се водят отделни счетоводни сметки, разходите и приходите да се разпределят по подходящ начин и от публичното финансиране, предоставено за услугата, предмет на законен монопол, да не може да се възползват други дейности.
189. Публичното подпомагане може да наруши конкуренцията дори ако не помага на предприятието получател да се разраства и да печели нови пазарни дялове. Достатъчно е помощта да му позволява да запази по-силна конкурентна позиция, отколкото би имало без помощта. Във връзка с това, за да се определи, че помощта нарушава конкуренцията, обикновено се счита за достатъчно помощта да предоставя предимство на бенефициера, като го облекчава от разходи, които иначе би понесъл в хода на ежедневните си стопански операции ⁽²⁷⁴⁾. Според определението за държавна помощ не е задължително нарушаването на конкуренцията или засягането на търговията да е значително или съществено. Фактът, че размерът на помощта не е голям или че предприятието получател е малко, сам по себе си не изключва нарушаване на конкуренцията или заплаха за това ⁽²⁷⁵⁾, при условие обаче, че вероятността за такова нарушаване не е чисто хипотетична ⁽²⁷⁶⁾.

⁽²⁶⁹⁾ Решение на Общия съд от 15 юни 2000 г. по съединени дела *Alzetta*, T-298/97, T-312/97 и т.н., ECLI:EU:T:2000:151, точка 81.

⁽²⁷⁰⁾ Решение на Съда от 17 септември 1980 г. по дело *Philip Morris*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, точка 11; решение на Общия съд от 15 юни 2000 г. по съединени дела *Alzetta*, T-298/97, T-312/97 и т.н., ECLI:EU:T:2000:151, точка 80.

⁽²⁷¹⁾ Решение на Общия съд от 15 юни 2000 г. по съединени дела *Alzetta*, T-298/97, T-312/97 и т.н., ECLI:EU:T:2000:151, точки 141 — 147; Решение на Съда от 24 юли 2003 г. по дело *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

⁽²⁷²⁾ Законен монопол е налице, когато услуга, било то по закон или чрез регулаторни мерки, е запазена само за един доставчик с ясна забрана други оператори да предоставят тази услуга (дори за удовлетворяване на евентуално остатъчно търсене от определени клиентски групи). При все това, фактът, че предоставянето на обществена услуга е възложена на конкретно предприятие, сам по себе си не означава, че това предприятие разполага със законен монопол.

⁽²⁷³⁾ Решение на Общия съд от 16 юли 2014 г. по дело *Германия/Комисия*, T-295/12, ECLI:EU:T:2014:675, точка 158; Решение на Комисията от 7 юли 2002 г. относно държавна помощ N 356/2002 — Обединено кралство — *Network Rail* (ОВ С 232, 28.9.2002 г., стр. 2), точки 75, 76 и 77. Например, ако концесия е възложена посредством състезателна процедура, на пазара има конкуренция.

⁽²⁷⁴⁾ Решение на Съда от 3 март 2005 г. по дело *Heiser*, C-172/03, ECLI:EU:C:2005:130, точка 55.

⁽²⁷⁵⁾ Решение на Общия съд от 29 септември 2000 г. по дело *Confederación Española de Transporte de Mercancías/Комисия*, T-55/99, ECLI:EU:T:2000:223, точка 89; решение на Съда от 24 юли 2003 г. по дело *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, точка 81.

⁽²⁷⁶⁾ Решение на Съда от 24 юли 2003 г. по дело *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, точка 79.

6.3. Въздействие върху търговията

190. Публичното подпомагане за предприятията представлява държавна помощ по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП само доколкото „засяга търговията“ между държавите от ЕИП. В това отношение не е необходимо да се установи дали помощта оказва действително въздействие върху търговията между държавите от ЕИП, а само дали помощта би могла да засегне тази търговия⁽²⁷⁷⁾. По-специално, съдилищата на ЕИП са постановили, че „когато предоставена от държавата помощ укрепва позицията на определени предприятия спрямо тази на други конкурентни предприятия в рамките на вътрешната за [ЕИП] търговия, същата трябва да се счита за повлияна от помощта“⁽²⁷⁸⁾.
191. Може да се счита, че публичното подпомагане е в състояние да засегне търговията между държавите от ЕИП, дори ако получателят не участва пряко в трансгранична търговия. Например субсидия може да затрудни навлизането на пазара на оператори от други държави от ЕИП, като поддържа или увеличава местното предлагане⁽²⁷⁹⁾.
192. Относително малкият размер на помощта или относително малката големина на предприятието, което я получава, не изключват възможността търговията между държавите от ЕИП да бъде засегната⁽²⁸⁰⁾. Публична субсидия, предоставена на предприятие, което извършва само местни или регионални услуги и не предоставя услуги извън своята държава на произход, все пак може да засегне търговията между държавите от ЕИП, ако предприятията от други държави от ЕИП биха могли да предоставят такива услуги (както и посредством правото на установяване) и тази възможност не е чисто хипотетична. Например, когато държава от ЕИП предоставя публична субсидия на предприятие за извършването на транспортни услуги, благодарение на субсидията предоставянето на тези услуги може да бъде запазено или увеличено, което може да ограничи възможността за предприятия, установени в други държави от ЕИП, да предоставят техните транспортни услуги на пазара във въпросната държава от ЕИП⁽²⁸¹⁾. Вероятността за такова засягане обаче е по-малка, когато обхватът на стопанска дейност е много ограничен, което може например да бъде доказано с много малкия оборот.
193. По принцип търговията може също да бъде засегната дори ако получателят изнася цялата или по-голямата част от продукцията си извън ЕИП, но в такива случаи засягането не е толкова непосредствено и не може да се допусне само от факта, че пазарът е отворен за конкуренцията⁽²⁸²⁾.
194. Когато се установява засягане на търговията, не е необходимо да се определя пазарът или да се разследва задълбочено въздействието на мярката върху конкурентната позиция на бенефициера и неговите конкуренти⁽²⁸³⁾.
195. Въздействието върху търговията между държавите от ЕИП не може обаче да бъде само хипотетично или предполагаемо. Трябва да се установи причината, поради която мярката нарушава или заплашва да наруши конкуренцията и е в състояние да окаже въздействие върху търговията между държавите от ЕИП, въз основа на предвидимите последици на мярката⁽²⁸⁴⁾.
196. В редица свои решения Органът и Комисията са счели, с оглед на конкретните обстоятелства по случаите, че мярката е имала чисто местно въздействие и следователно не е оказала въздействие върху търговията между държавите от ЕИП. В тези случаи Органът и Комисията са проверили по-специално, че бенефициерът е доставял стоки или услуги в ограничен район на дадена държава от ЕИП и че е било малко вероятно да привлече клиенти от други държави от ЕИП, както и че не би могло да се предвиди, че мярката ще има повече от незначително влияние върху условията за трансграничните инвестиции или установяване.

⁽²⁷⁷⁾ Решение на Съда от 14 януари 2015 г. по дело *Eventech/The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, точка 65; решение на Съда от 8 май 2013 г. по съединени дела *Libert и др.*, C-197/11 и C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, точка 76.

⁽²⁷⁸⁾ Решение на Съда от 14 януари 2015 г. по дело *Eventech/The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, точка 66; решение на Съда от 8 май 2013 г. по съединени дела *Libert и др.*, C-197/11 и C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, точка 77; Решение на Общия съд от 4 април 2001 г. по дело *Friulia Venezia Giulia*, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, точка 41.

⁽²⁷⁹⁾ Решение на Съда от 14 януари 2015 г. по дело *Eventech/The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, точка 67; решение на Съда от 8 май 2013 г. по съединени дела *Libert и др.*, C-197/11 и C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, точка 78; решение на Съда от 24 юли 2003 г. по дело *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, точка 78.

⁽²⁸⁰⁾ Решение на Съда от 14 януари 2015 г. по дело *Eventech/The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, точка 68.

⁽²⁸¹⁾ Решение на Съда от 24 юли 2003 г. по дело *Altmark Trans*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415, точки 77 и 78.

⁽²⁸²⁾ Решение на Съда от 21 март 1990 г. по дело *Белгия/Комисия („Tubemeuse“)*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, точка 35; Решение на Съда от 30 април 2009 г. по дело *Комисия/Италианска република и Wam SpA*, C-494/06 P, ECLI:EU:C:2009:272, точка 62.

⁽²⁸³⁾ Решение на Съда от 17 септември 1980 г. по дело *Philip Morris*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209; решение на Общия съд от 4 септември 2009 г. по дело *Италия/Комисия*, T-211/05, ECLI:EU:T:2009:304, точки 157 — 160; решение на Общия съд от 15 юни 2000 г. по съединени дела *Alzetta*, T-298/97, T-312/97 и т.н., ECLI:EU:T:2000:151, точка 95.

⁽²⁸⁴⁾ Решение на Общия съд от 6 юли 1995 г. по дело *АПЕС и др./Комисия*, съединени дела T-447/93, T-448/93 и T-449/93, ECLI:EU:T:1995:130, точка 141

197. Макар да не е възможно да бъдат определени общи категории мерки, които обикновено отговарят на тези критерии, взетите в миналото решения предоставят примери за ситуации, в които Органът и Комисията са констатирани, с оглед на конкретните обстоятелства по случая, че публичната подкрепа не е била в състояние да засегне търговията между държавите от ЕИП. Някои примери за такива случаи са:
- а) спортни и развлекателни съоръжения, обслужващи предимно местна публика с малка вероятност да се привлекат клиенти или инвестиции от други държави от ЕИП ⁽²⁸⁵⁾;
  - б) културни прояви и субекти, извършващи стопански дейности ⁽²⁸⁶⁾, които обаче е малко вероятно да привлекат ползватели или посетители от сходни оферти в други държави от ЕИП ⁽²⁸⁷⁾; Органът счита, че само финансиране, предоставено на големи и известни културни институции и мероприятия в държава от ЕИП, които са широко рекламирани извън техния „домашен“ регион, има потенциала да засегне търговията между държавите от ЕИП;
  - в) болници и други заведения за здравни грижи, осигуряващи обичайния набор от медицински услуги, предназначени за местното население, с малка вероятност да се привлекат клиенти или инвестиции от други държави от ЕИП ⁽²⁸⁸⁾;
  - г) новинарски, медийни и/или културни продукти, чиято аудитория — поради езикови и географски съображения — е ограничена на местно равнище ⁽²⁸⁹⁾;
  - д) конферентен център, когато неговото местоположение и евентуалното въздействие на помощта върху цените е наистина слабо вероятно да отклонят ползватели от други центрове в други държави от ЕИП ⁽²⁹⁰⁾;
  - е) информационна и мрежова платформа за пряко справяне с проблемите, свързани с безработицата и социалните конфликти в предварително определени и много малък местен район ⁽²⁹¹⁾;
  - ж) малки летища ⁽²⁹²⁾ или пристанища ⁽²⁹³⁾, които предимно обслужват местни ползватели, като по този начин се ограничава конкуренцията за услугите, предлагани на местно равнище, и за които въздействието върху трансграничните инвестиции е действително само пренебрежимо;
  - з) финансирането на определени въжени линии (и по-специално ски лифтове) в области с малко съоръжения и ограничен туристически капацитет. Комисията е пояснила, че следните фактори обикновено се вземат предвид,

⁽²⁸⁵⁾ Вж. например решения на Комисията относно държавна помощ по дела N 258/2000 — Плувен басейн в Dorsten (ОВ С 172, 16.6.2001 г., стр. 16); Решение 2004/114/ЕО на Комисията от 29 октомври 2003 г. относно мерки в полза на пристанища с нестопанска цел за развлекателни плавателни съдове, Нидерландия (ОВ L 34, 6.2.2004 г., стр. 63); SA.37963 — Обединено кралство — предполагаема държавна помощ за Glenmore Lodge (ОВ С 277, 21.8.2015 г., стр. 3); SA.38208 — Обединено кралство — предполагаема държавна помощ за клубове за голф, притежавани от своите членове (ОВ С 277, 21.8.2015 г., стр. 4); Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 459/12/COL от 5 декември 2012 г. относно помощта за Vömlabadet Bygg AS за изграждането на водния парк Vömlabadet в община Vömtlo (ОВ С 193, 4.7.2013 г., стр. 9 и притурка за ЕИП № 39, 4.7.2013 г., стр. 1).

⁽²⁸⁶⁾ Виж раздел 2.6 за условията, при които културните дейности или дейностите по опазване на наследството са със стопанско естество по смисъла на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП. За културните дейности и дейностите по опазване на наследството, чието естество не е стопанско, не е необходимо да се оценява дали евентуалното публично финансиране може да окаже въздействие върху търговията.

⁽²⁸⁷⁾ Вж. например решения на Комисията относно държавна помощ по дела N 630/2003, Местни музеи в Сардиния (ОВ С 275, 8.11.2005 г., стр. 3); SA.34466 — Кипър — Център за визуални изкуства и научни изследвания (ОВ С 1, 4.1.2013 г., стр. 10); SA.36581 — Гърция — Изграждане на археологически музей в Messara, Крит (ОВ С 353, 3.12.2013 г., стр. 4); SA.35909 (2012/N) — Чешка република — Инфраструктура за туризъм (Югоизточен регион по NUTS II) (ОВ С 306, 22.10.2013 г., стр. 4); SA.34891 (2012/N) — Полша — държавна подкрепа за Związek Gmin Fortecznych Twardzy Przemysł (ОВ С 293, 9.10.2013 г., стр. 1).

⁽²⁸⁸⁾ Вж. например решения на Комисията относно държавни помощи по дела N 543/2001 — Ирландия — Капиталови отчисления за болници (ОВ С 154, 28.6.2002 г., стр. 4); SA.34576 — Португалия — Североизточно отделение за продължителни грижи Jean Piaget (ОВ С 73, 13.3.2013 г., стр. 1); SA.37432 — Чешка република — Финансиране за болниците на бюджетна издръжка в регион Hradec Králové (ОВ С 203, 19.6.2015 г., стр. 2); SA.37904 — Германия — Предполагаема държавна помощ за медицински център в Durmersheim (ОВ С 188, 5.6.2015 г., стр. 2); SA.38035 — Германия — Предполагаема помощ за специализирана рехабилитационна клиника за ортопедична медицина хирургически операции при травми (ОВ С 188, 5.6.2015 г., стр. 3).

⁽²⁸⁹⁾ Вж. например решения на Комисията по дела за държавни помощи N 257/2007 — Безвъзмездни помощи за театрални продукции в Страната на баските (ОВ С 173, 26.7.2007 г., стр. 1); N 458/2004 Editorial Andaluza Holding (ОВ С 131, 28.5.2005 г., стр. 1); SA.33243 — Jornal de Madeira (ОВ С 16, 19.1.2013 г., стр. 1).

⁽²⁹⁰⁾ Вж. например Решение на Комисията по дело за държавна помощ N 486/2002 — Швеция — Конгресен център във Visby (ОВ С 75, 27.3.2003 г., стр. 2).

⁽²⁹¹⁾ Вж. Решение на Комисията относно държавна помощ SA.33149 — Германия — Предполагаема неправомерна държавна помощ в полза на Städtische Projekt „Wirtschaftsbür Gaarden“ — Kiel (ОВ С 188, 5.6.2015 г., стр. 1).

⁽²⁹²⁾ Вж. например Решение на Комисията относно държавна помощ по дело SA.38441 — Обединено кралство — Isles of Scilly Air links (ОВ С 5, 9.1.2015 г., стр. 4).

⁽²⁹³⁾ Вж. например решения на Комисията относно държавна помощ по дело SA.39403 — Нидерландия — Инвестиция в пристанището на Lauwersoog (ОВ С 259, 7.8.2015 г., стр. 4); SA.42219 — Германия — Ремонт на кея на Schuhmacher в пристанището на Maasholm (ОВ С 426, 18.12.2015 г., стр. 5).

за да се направи разграничение между съоръженията, подкрепящи дейност, която може да привлече неместни ползватели, за които съоръжения по принцип се счита, че оказват въздействие върху търговията, и спортни съоръжения в райони с малобройни съоръжения и ограничен туристически капацитет, когато публичната подкрепа не може да засегне търговията между държавите от ЕИП ⁽²⁹⁴⁾: а) местоположението на съоръжението (например на територията на градове или свързано села); б) работното време; в) предимно местните ползватели (дял на дневните спрямо седмичните карти); г) общият брой и капацитет на съоръженията спрямо броя на местните ползватели; д) другите туристически съоръжения в района. Подобни фактори — с необходимите корекции — биха могли да се прилагат така и за други видове съоръжения.

198. Дори ако обстоятелствата, при които се отпуска помощта, в повечето случаи са достатъчни, за да се докаже, че помощта е в състояние да засегне търговията между държавите от ЕИП и да наруши или да заплаши да наруши конкуренцията, тези обстоятелства следва да бъдат определени по подходящ начин. При схеми за помощ обикновено е достатъчно да бъдат разгледани характеристиките на конкретната схема ⁽²⁹⁵⁾.

7. ИНФРАСТРУКТУРА: НЯКОИ КОНКРЕТНИ РАЗЯСНЕНИЯ

7.1. Въведение

199. Настоящите насоки относно понятието за държавна помощ се прилагат за публичното финансиране на инфраструктура с икономическо предназначение по начина, по който се прилагат спрямо всяко друго публично финансиране в полза на стопанска дейност ⁽²⁹⁶⁾. При все това, предвид стратегическото значение на финансирането на инфраструктура, в частност за насърчаването на растежа, и въпросите, които то повдига, често е целесъобразно да се предоставят конкретни насоки за това кога публичното финансиране на инфраструктура поставя в по-благоприятно положение предприятие, предоставя предимство и оказва въздействие върху конкуренцията и търговията между държавите от ЕИП.
200. Инфраструктурните проекти често включват няколко категории участници и всяка държавна помощ може да бъде от потенциална полза за строителството (включително разширения или подобрения), експлоатацията или използването на инфраструктурата ⁽²⁹⁷⁾. За целите на настоящия раздел е полезно да се направи разграничение между предприемача и/или първия собственик („**предприемач/собственик**“ ⁽²⁹⁸⁾) на инфраструктура, **операторите** (т.е. предприятията, които използват пряко инфраструктура за предоставяне на услуги на крайните ползватели, включително предприятия, които придобиват инфраструктура от предприемача/собственика, за да я експлоатират икономически, или които получават концесия или наем за използването и експлоатацията на инфраструктурата) и **крайните ползватели** на дадена инфраструктура, въпреки че в някои случаи тези функции могат да се припокриват.

7.2. Помощ за предприемача/собственика

7.2.1. Стопански срещу нестопански дейности

201. Традиционно се е считало, че публичното финансиране на повечето инфраструктури не попада в приложното поле на правилата за държавната помощ, тъй като тяхното изграждане и експлоатация са се считали за общи мерки на публичната политика, а не за стопанска дейност ⁽²⁹⁹⁾. Неотдавна редица фактори, като либерализацията, приватизацията, пазарната интеграция и технологичният напредък, обаче увеличиха възможностите за търговска експлоатация на инфраструктурите.

⁽²⁹⁴⁾ Съобщение на Комисията до държавите членки и други заинтересовани страни относно държавна помощ N 376/01 — Схема за помощ за въжени линии (ОВ С 172, 18.7.2002 г., стр. 2).

⁽²⁹⁵⁾ Вж. например решение на Съда от 14 октомври 1987 г. по дело *Белгия/Колисия*, 248/84, ECLI:EU:C:1987:437, точка 18.

⁽²⁹⁶⁾ Приема се, че „публичното финансиране на дадена инфраструктура“ включва всички форми на предоставяне на държавни ресурси за изграждането, придобиването или експлоатацията на инфраструктура.

⁽²⁹⁷⁾ Настоящият раздел не се отнася до потенциалната помощ за изпълнителите, участващи в изграждането на инфраструктурата.

⁽²⁹⁸⁾ „Собственик“ включва всяко образувание, което упражнява ефективни права на собственост върху инфраструктурата и извлича икономически ползи от него. Например, в случай че собственикът делегира правото си на собственост на отделно образувание (например на пристанищна администрация), което управлява инфраструктурата от името на собственика, това може да се разглежда като замяна на собственика за целите на контрола върху държавните помощи.

⁽²⁹⁹⁾ Двадесет и пет доклад относно политиката в областта на конкуренцията, 1995 г., т. 175.

202. В решението по дело *Aéroports de Paris* ⁽³⁰⁰⁾ Общият съд е признал тази еволюция, като е пояснил, че експлоатацията на дадено летище трябва да се разглежда като стопанска дейност. По-скоро в съдебното решение по дело *Leipzig/Halle* ⁽³⁰¹⁾ е потвърдено, че строителството на писта за излитане и кацане на търговско летище само по себе си представлява стопанска дейност. Макар че горните случаи се отнасят конкретно до летищата, принципите, разработени от съдилищата на ЕИП, изглежда, се тълкуват по-широко и следователно са приложими за строителството на други инфраструктури, които са неразривно свързани със стопанска дейност ⁽³⁰²⁾.
203. От друга страна, публичното финансиране на инфраструктура, която не е предназначена за търговска експлоатация, по принцип е изключено от прилагането на правилата за държавната помощ. Това се отнася например за инфраструктура, която се използва за дейности, които държавата извършва обикновено, когато упражнява своята публични правомощия (например военни съоръжения в летищата, контрола на въздушното движение, фаровете и друго оборудване за нуждите на общото корабоплаване, включително по вътрешните водни пътища, предпазване от наводнения и управление на плитките води в обществен интерес, полицията и митниците), или която не се използва за предлагане на стоки или услуги на определен пазар (например пътища, достъпни за публично ползване). Естеството на тези дейности не е стопанско и следователно те не попадат в приложното поле на правилата за държавната помощ, както не попада и публичното финансиране за съответната инфраструктура ⁽³⁰³⁾.
204. Когато инфраструктура, която първоначално е била използвана за нестопански дейности, на по-късен етап бъде пренасочена за икономическа употреба (например когато военно летище бъде преустроено в гражданско), за оценката съгласно правилата за държавната помощ ще бъдат взети предвид само разходите, които са направени за преустройството, целящо икономическата употреба на инфраструктурата ⁽³⁰⁴⁾.
205. Ако инфраструктура се използва както за стопански, така и за нестопански дейности, публичното финансиране за нейното изграждане попада в приложното поле на правилата за държавната помощ само доколкото покрива разходите, свързани със стопанските дейности.
206. Ако субект извършва стопански и нестопански дейности, държавите от ЕИП трябва да гарантират, че публичното финансиране, предоставено за нестопански дейности, не може да се използва за кръстосано субсидиране на стопанските дейности. Това може да бъде постигнато по-специално, като публичното финансиране бъде ограничено до нетните разходи (включително капиталовите разходи) за нестопанските дейности, които трябва да бъдат установени въз основа на ясно разделяне на счетоводните сметки.
207. Ако в случаи на смесено използване инфраструктурата е използвана почти изключително за нестопанска дейност, Органът счита, че нейното финансиране може да попадне изцяло извън правилата за държавната помощ, при условие че стопанското използване остава само спомагателно, т.е. дейност, която е пряко свързана и необходима за експлоатацията на инфраструктурата или неразривно свързана с нейната основна нестопанска употреба. Следва да се приеме, че това е така, когато стопанските дейности използват същите производствени фактори като първичните нестопански дейности, например материали, оборудване, труд или дълготрайни активи. Обхватът на спомагателните стопански дейности трябва да остава ограничен спрямо капацитета на инфраструктурата ⁽³⁰⁵⁾. Сред примерите за такива спомагателни стопански дейности могат да са някои научноизследователски организации и лаборатории, които от време на време отдават под наем своето оборудване на партньори от промишлеността ⁽³⁰⁶⁾. Освен това Органът счита, че публичното финансиране, предоставено за обичайни съоръжения (например

⁽³⁰⁰⁾ Решение на Общия съд от 12 декември 2000 г. по дело *Aéroports de Paris/Комисия*, T-128/98, ECLI:EU:T:2000:290, точка 125, потвърдено след обжалване в решението на Съда от 24 октомври 2002 г. по дело *Aéroports de Paris/Комисия*, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617. Вж. също решение на Общия съд от 17 декември 2008 г. по дело *Ryanair/Комисия*, T-196/04, ECLI:EU:T:2008:585, точка 88.

⁽³⁰¹⁾ Решение на Общия съд от 24 март 2011 г. по съединени дела *Freistaat Sachsen u Land Sachsen-Anhalt u др./Комисия*, T-443/08 и T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117, по-специално точки 93 и 94, потвърдено след обжалване с решение на Съда от 19 декември 2012 г. по дело *Mitteldeutsche Flughafen AG u Flughafen Leipzig-Halle GmbH/Комисия*, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821, по-специално точки 40 — 43 и 47.

⁽³⁰²⁾ Решение на Съда от 19 декември 2012 г. по дело *Mitteldeutsche Flughafen AG u Flughafen Leipzig-Halle GmbH/Комисия*, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821, точки 43 и 44. Решение на Съда от 14 януари 2015 г. по дело *Eventech/The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, точка 40.

⁽³⁰³⁾ Решение на Съда от 16 юни 1987 г. по дело *Комисия/Италия*, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, точки 7 и 8. Решение на Съда от 4 май 1988 г. по дело *Bodson/Pompes funèbres des régions libérées*, C-30/87, ECLI:EU:C:1988:225, точка 18; решение на Общия съд от 24 март 2011 г. по съединени дела *Freistaat Sachsen u Land Sachsen-Anhalt u др./Комисия*, T-443/08 и T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117, точка 98.

⁽³⁰⁴⁾ Вж. Решение 2013/664/ЕС на Комисията от 25 юли 2012 г. относно мярка SA.23324 — C 25/07 (ex NN 26/07) — Финландия Finavia, Airpro и Ryanair на летище Тампере-Пиркала (ОВ L 309, 19.11.2013 г., стр. 27) и Решение на Комисията относно държавна помощ SA.35388 — Полша — Изграждане на летище Gdynia-Kosakowo.

⁽³⁰⁵⁾ В това отношение използването на инфраструктурата за стопански цели може да се счита за спомагателно, когато заделеният всяка година капацитет за тази дейност не надхвърля 20 процента от общия годишен капацитет на инфраструктурата.

⁽³⁰⁶⁾ Ако дейностите не останат спомагателни, вторичните стопански дейности също могат да подлежат на правилата за държавната помощ (вж. решение на Общия съд от 12 септември 2013 г. по дело *Германия/Комисия*, T-347/09, ECLI:EU:T:2013:418 относно продажбата на дървен материал и туристически дейности на организациите за опазване на природата).

ресторанти, магазини или платен паркинг) на инфраструктурата, които се използват почти изключително за нестопанска дейност, обикновено не оказва влияние върху търговията между държавите от ЕИП, тъй като тези обичайни съоръжения е малко вероятно да привлекат клиенти от други държави от ЕИП и тяхното финансиране е малко вероятно да окаже повече от пренебрежим ефект върху трансграничните инвестиции или установяване.

208. Както Съдът е признал в своето решение по дело *Leipzig/Halle*, изграждането на инфраструктура или на част от нея може да попадне в упражняването на публични правомощия ⁽³⁰⁷⁾. В такъв случай публичното финансиране на инфраструктурата (или на съответната част от нея) не е предмет на правилата за държавната помощ.
209. Поради съществуващата несигурност преди решението по дело *Aéroports de Paris* публичните органи с основание биха могли да считат, че финансирането на инфраструктурата, предоставено преди въпросното решение, не представлява държавна помощ и че по тази причина не е било необходимо Органът да бъде уведомен за такива мерки. Следователно Органът не може да поставя под въпрос такива мерки за финансиране, окончателно приети преди решението *Aéroports de Paris*, въз основа на правилата за държавната помощ ⁽³⁰⁸⁾. Това не предполага никаква презумпция по отношение на наличието или липсата на държавна помощ или на основателните правни очаквания във връзка с мерките за финансиране, приети окончателно преди решението *Aéroports de Paris*, което ще трябва да бъде проверено за всеки отделен случай ⁽³⁰⁹⁾.

7.2.2. Нарушаване на конкуренцията и въздействие върху търговията

210. Обосновката за случаите, при които Органът и Комисията са счели, че някои мерки не са били в състояние да засегнат търговията между държавите от ЕИП, както е посочено в точки 196 и 197, може да е уместна също за някои публични финансиравания на инфраструктура, по-специално за местна или общинска инфраструктура, дори ако тя е експлоатирана с търговска цел. Характеристика от значение при тези случаи е предимно местните региони на обслужване, както и доказателства, че е малко вероятно трансграничните инвестиции да бъдат засегнати повече от незначително. Например малко вероятно е търговията да бъде засегната от изграждането на местни съоръжения за отдих, здравни заведения, малки летища или пристанища, които предимно обслужват местни ползватели и за които отражението върху трансграничните инвестиции е незначително. Доказателствата за липсата на въздействие върху търговията би могли да включват данни, сочещи, че инфраструктурата се ползва само ограничено извън държавата от ЕИП и че трансграничните инвестиции в разглеждания пазар са минимални или няма вероятност да бъдат засегнати по неблагоприятен начин.
211. Има обстоятелства, при които някои инфраструктури не срещат пряка конкуренция от други инфраструктури от същия вид или други инфраструктури от различен вид, предлагащи услуги със значителна степен на заменяемост, или пряко с такива услуги ⁽³¹⁰⁾. Липсата на пряка конкуренция между инфраструктурите е най-характерна за широкообхватните мрежови инфраструктури ⁽³¹¹⁾, които са естествени монополи, т.е. чието дублиране би било икономически нецелесъобразно. Аналогично, може да има сектори, където частното финансиране за изграждането на инфраструктура е незначително ⁽³¹²⁾. Органът счита, че засягането на търговията между държавите от ЕИП или нарушението на конкуренцията обикновено е изключено по отношение на изграждането на инфраструктура в случаите, когато в същото време i) инфраструктурата обикновено не среща пряка конкуренция, ii) частното финансиране е незначително в сектора и в съответната държава от ЕИП и iii) инфраструктурата не е предназначена да облагодетелства избирателно конкретно предприятие или сектор, а предоставя ползи за обществото като цяло.

⁽³⁰⁷⁾ Решение на Съда от 19 декември 2012 г. по дело *Mitteldeutsche Flughafen AG u Flughafen Leipzig-Halle GmbH/Комисия*, C-288/11 P, ECLI:EU:C:2012:821, точка 47.

⁽³⁰⁸⁾ Решение 2013/693/ЕС на Комисията от 3 октомври 2012 г. относно държавна помощ SA.23600 — C 38/08 (ex NN 53/07) — Германия — Финансиране на терминал 2 на летище Мюнхен (ОВ L 319, 29.11.2013 г., стр. 8), съображения 74—81. В Насоките на Комисията относно въздухоплаването от 1994 г. се посочва, че „изграждането [или] разширяването на инфраструктурни проекти (като летища, магистрали, мостове и т.н.) представлява обща мярка на икономическата политика, която не може да бъде контролирана от Комисията в съответствие със заложените в Договора разпоредби за държавната помощ“ (ОВ C 350, 10.12.1994 г., стр. 5), точка 12. Главата от Насоките на Органа относно помощите за въздухоплавателния сектор (ОВ L 124, 23.5.1996 г., стр. 41 и притурка за ЕИП № 23, 23.5.1996 г., стр. 83) се позовава на Насоките на Комисията за въздухоплаването от 1994 г. и в нея се посочва, че Органът ще прилага критериите, съответстващи на съдържащите се в Насоките на Комисията.

⁽³⁰⁹⁾ Тези разяснения не засягат прилагането на принципите на кохезионната политика при тези обстоятелства, при които в други случаи са предоставяни насоки. Вж. например Насоките на Комисията за ККФ: Проверка на съответствието с правилата за държавната помощ в случаи, свързани с инфраструктура, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/cocof/2012/cocof_12_0059_01_en.pdf

⁽³¹⁰⁾ Например услугите, предлагани от търговските фериботни оператори, могат да се конкурират с платени мостове или тунели.

⁽³¹¹⁾ При мрежовите инфраструктури различните елементи на мрежата се допълват, а не се конкурират помежду си.

⁽³¹²⁾ Въпросът дали пазарното финансиране в даден сектор е само незначително трябва да бъде оценен на равнището на съответната държава от ЕИП, а не на регионално или местно равнище, подобно на оценката за наличие на пазар в държава от ЕИП (вж. например решение на Общия съд от 26 ноември 2015 г. по дело *Испания/Комисия*, T-461/13, ECLI:EU:T:2015:891, точка 44).

212. За да е възможно цялото публично финансиране на даден проект да попадне извън приложното поле на правилата за държавната помощ, държавите от ЕИП трябва да гарантират, че финансирането, предоставено за изграждането на инфраструктура в случаите, посочени в точка 211, не може да се използва за кръстосано субсидиране или за непряко субсидиране на други стопански дейности, включително за управлението на инфраструктурата. Кръстосано субсидиране може да се изключи, като се гарантира, че собственикът на инфраструктурата не участва в никаква друга стопанска дейност или — ако той упражнява някаква друга стопанска дейност — като се води отделно счетоводство, разходите и приходите се разпределят по подходящ начин и се гарантира, че други дейности не се възползват от публично финансиране. Липсата на пряка помощ, по-специално за оператора на инфраструктурата, може да бъде гарантирано например като се организира тръжна процедура за експлоатацията.

7.2.3. Помощ за предприемача/собственика на инфраструктурата — преглед по сектори

213. В този раздел се прави преглед на начина, по който Органът възнамерява да оценява естеството на държавната помощ за финансирането на инфраструктура в различни сектори с оглед на основните характеристики на публичното финансиране на инфраструктурата, които обикновено и понастоящем личат в различните сектори по отношение на условията, определени по-горе. Разделът не засяга резултатите от конкретната за всеки отделен случай оценка на проектите с оглед на техните особености, начина, по който дадена държава от ЕИП е организираща предоставянето на услуги, свързани с използването на инфраструктурата и с развитието на търговските услуги и на функционирането на Споразумението за ЕИП. Той не е предназначен да замени индивидуалната оценка на това дали всички елементи на понятието за държавна помощ са налице по отношение на конкретна мярка за финансиране на определена инфраструктура. Органът е предоставил също по-подробни насоки за конкретни сектори в някои от своите насоки и рамки.
214. **Летищната инфраструктура** се състои от различни видове инфраструктура. Въз основа на съдебната практика на съдилищата на ЕИП е трайно установено, че повечето летищни инфраструктури⁽³¹³⁾ са предназначени за предоставянето на летищни услуги на авиокомпаниите срещу заплащане⁽³¹⁴⁾, които услуги отговарят на критериите за стопански дейности, и че следователно финансирането им подлежи на правилата за държавната помощ. Аналогично, ако една инфраструктура е предназначена за невъздухоплавателни търговски услуги, предоставяни на други ползватели, публичното ѝ финансиране подлежи на правилата за държавната помощ⁽³¹⁵⁾. Тъй като летищата често се конкурират едно с друго, финансирането на летищна инфраструктура би могло също да засегне търговията между държавите от ЕИП. Обратно, публичното финансиране на инфраструктури, предназначени за дейности, за които държавата отговаря при упражняването на своята публична власт, не попада в приложното поле на правилата за държавната помощ. Като цяло се приема, че контролът на въздушното движение, аварийно-спасителното и противопожарното обслужване на въздухоплавателните средства, полицията, митниците и защитата на гражданската авиация на територията на летището от неправомерни актове на вмешателство не са от стопанско естество.
215. Аналогично, както е видно от практиката на Органа и на Комисията при вземането на решения⁽³¹⁶⁾, публичното финансиране на **пристанищна инфраструктура** благоприятства стопанската дейност и следователно по принцип подлежи на правилата за държавната помощ. Подобно на летищата, пристанищата могат да се конкурират едно с друго и поради това финансирането на пристанищна инфраструктура би могло също да засегне търговията между държавите от ЕИП. Инвестициите за инфраструктура, необходими за всички дейности, за които държавата отговаря при упражняването на своите публични правомощия, обаче не попадат в приложното поле на правилата за държавната помощ. Контролът на движението по море, пожарната, полицията и митницата като цяло са от такова нестопанско естество.
216. **Широколентовата инфраструктура** се използва за предоставяне на далекосъобщителна свързаност за крайните ползватели. Осигуряването на свързаност за крайните ползватели срещу заплащане е стопанска дейност. Широколентовата инфраструктура в много случаи се изгражда от операторите без държавно финансиране, което е доказателство за значително финансиране от пазара, а в много географски зони се конкурират няколко мрежи на

⁽³¹³⁾ Като пистите и техните осветителни системи, терминалите, стоянките, пътеките за рулиране, централизираната инфраструктура за наземно обслужване, например лентите за багаж.

⁽³¹⁴⁾ Насоки относно държавните помощи за летища и авиокомпаниите, приети с Решение № 216/14/COL, съображение 31.

⁽³¹⁵⁾ Насоки относно държавните помощи за летища и авиокомпаниите, приети с Решение № 216/14/COL, съображение 33.

⁽³¹⁶⁾ Решение на Комисията от 27 март 2014 г. относно държавна помощ SA.38302 – Италия – Пристанището на Salerno; Решение на Комисията от 22 февруари 2012 г. относно държавна помощ SA.30742 (N/2010) — Литва — Изграждане на инфраструктура за пътническия и товарния фериботен терминал в Klaipėda (ОВ С 121, 26.4.2012 г., стр. 1); Решение на Комисията от 2 юли 2013 г. относно държавна помощ SA.35418 (2012/N) — Гърция — Разширяване на пристанището в Пиреус (ОВ С 256, 5.9.2013 г., стр. 2); Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 90/14/COL от 26 февруари 2014 г. относно публичното финансиране на пристанищна инфраструктура в Húsavík (ОВ С 196, 26.6.2014 г., стр. 4 и притурка за ЕИП № 38, 26.6.2014 г., стр. 1).

различни оператори ⁽³¹⁷⁾. Ширококоловите инфраструктури са част от големи взаимосвързани мрежи, експлоатирани с търговска цел. По тези причини публичното финансиране на ширококолови инфраструктури за осигуряването на свързаност за крайните ползватели подлежи на правилата на държавната помощ, както е посочено в Насоките относно прилагането на правилата за държавната помощ във връзка с бързото разполагане на ширококолови мрежи ⁽³¹⁸⁾. Обратно, свързването само на публични органи е нестопанска дейност и публичното финансиране на т.нар. „затворени мрежи“ следователно не представлява държавна помощ ⁽³¹⁹⁾.

217. **Енергийната инфраструктура** ⁽³²⁰⁾ се използва за предоставяне на енергийни услуги срещу заплащане, което се третира като стопанска дейност. Енергийната инфраструктура е до голяма степен изградена от участниците на пазара, което е доказателство за значително финансиране от пазара, като се финансира чрез такси за потребителите. Публичното финансиране на енергийната инфраструктура е стопанска дейност и следователно е вероятно да окаже влияние върху търговията между държавите от ЕИП. Поради това по принцип то подлежи на правилата за държавната помощ ⁽³²¹⁾.
218. Публичното финансиране на **научноизследователски инфраструктури** може да облагодетелства стопанска дейност и следователно е предмет на правилата за държавната помощ, тъй като инфраструктурата в действителност е предназначена за осъществяването на стопански дейности (като например отдаването под наем на съоръжения и лаборатории на предприятия, предоставянето на услуги на предприятия или извършването на възложени им по силата на договор научни изследвания). Публичното финансиране на научноизследователски инфраструктури, използвани за нестопански дейности, като например независими научни изследвания за повече знания и по-добро разбиране, обратно, не попадат в приложното поле на правилата за държавната помощ. За по-подробни указания относно разграничението между стопански и нестопански дейности в областта на научните изследвания, вж. обясненията в Насоките за държавната помощ за научни изследвания, развитие и иновации ⁽³²²⁾.
219. Докато експлоатацията на **железопътна инфраструктура** ⁽³²³⁾ може да представлява стопанска дейност ⁽³²⁴⁾, изграждането на железопътна инфраструктура, която е достъпна за потенциалните ползватели при равни и недискриминационни условия — за разлика от експлоатацията на инфраструктурата — обикновено отговаря на условията, посочени в точка 211, и неговото финансиране следователно обикновено не влияе на търговията между държавите от ЕИП или не нарушава конкуренцията. За да се гарантира, че цялото финансиране на даден проект не е предмет на правилата за държавната помощ, държавите от ЕИП трябва също да гарантират, че са изпълнени условията, определени в точка 212. Същата логика важи за инвестициите в **инфраструктура за железопътни мостове, железопътни тунели и градски транспорт** ⁽³²⁵⁾.

⁽³¹⁷⁾ Както е посочено в точка 211 и в бележка под линия 312, въпросът дали е налице само незначително пазарно финансиране в даден сектор, трябва да бъде оценен на равнището на съответната държава от ЕИП, а не на регионално или местно равнище.

⁽³¹⁸⁾ Приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 73/13/COL от 20 февруари 2013 г. за изменение за осемдесет и девети път на процесуалните и материалноправните норми в областта на държавната помощ чрез въвеждане на нова глава относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разполагане на ширококолови мрежи (ОВ L 135, 8.5.2014 г., стр. 49 и притурка за ЕИП № 27, 8.5.2014 г., стр. 1). В тези насоки се разяснява, че ширококоловият сектор се характеризира със специфични особености, по-специално с факта, че ширококоловата мрежа може да бъде използвана от няколко оператора на далекосъобщителни услуги и следователно може да даде възможност за конкуренция между операторите.

⁽³¹⁹⁾ Насоки относно прилагането на правилата за държавната помощ във връзка с бързото разполагане на ширококолови мрежи, съображение 7 и бележка под линия 9.

⁽³²⁰⁾ Енергийната инфраструктура включва по-специално инфраструктури за пренос, разпределение и съхраняване на електроенергия, газ и нефт. За повече информация вж. съображение 31 от Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г., приети с Решение на Надзорния орган на ЕАСТ № 301/14/COL от 16 юли 2014 г. за изменение за деветдесет и осми път на процесуалните и материалноправните норми в областта на държавните помощи с приемането на нови насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г. [2015/790] (ОВ L 131, 28.5.2015 г., стр. 1 и притурка за ЕИП № 30, 28.5.2015 г., стр. 1).

⁽³²¹⁾ Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетика за периода 2014—2020 г., раздел 3.8; Решение на Комисията от 10 юли 2014 г. относно държавна помощ SA.36290 — Обединено кралство — газопровод в Северна Ирландия, разширяване на запад и северозапад.

⁽³²²⁾ Приети с Решение № 271/14/COL, вж. съображения 17 и сл.

⁽³²³⁾ Като например релсови пътища и железопътни гари.

⁽³²⁴⁾ Тази констатация не засяга въпроса дали предприятие, предоставено от държавата на оператор на инфраструктура, представлява държавна помощ. Например, ако експлоатацията на инфраструктурата е обект на законен монопол и ако е изключена конкуренция за пазара на експлоатация на инфраструктурата, предимство, предоставено на оператора на инфраструктурата, не може да наруши конкуренцията и следователно не представлява държавна помощ. Вж. точка 188 от настоящите насоки, Решение на Комисията от 17 юли 2002 г. относно държавна помощ N 356/2002 — Обединено кралство — Network Rail и Решение на Комисията от 2 май 2013 г. относно държавна помощ SA.35948 — Чешка република — Удължаване на схема за оперативна съвместимост в железопътния транспорт. Както е обяснено в точка 188, ако собственикът или операторът извършва дейност на друг либерализиран пазар, той следва, с цел да се избегне кръстосано субсидиране, да води отделно счетоводство, да разпределя разходите и приходите по подходящ начин и да гарантира, че други дейности не се възползват от публично финансиране.

⁽³²⁵⁾ Като пътеки за трамваи или подземен обществен транспорт.

220. Докато **пътищата**, предоставени за безплатно обществено ползване, са общи инфраструктури и публичното им финансиране не попада в приложното поле на правилата за държавната помощ, експлоатацията на платен път в много случаи представлява стопанска дейност. Въпреки това самото изграждане на пътната инфраструктура ⁽³²⁶⁾, включително на платени пътища — за разлика от тяхната експлоатация и при условие че те не представляват инфраструктура със специално предназначение — обикновено отговаря на условията, посочени в точка 211, поради което неговото финансиране обикновено не влияе на търговията между държавите от ЕИП или не нарушава конкуренцията ⁽³²⁷⁾. За да се гарантира, че цялото публично финансиране на даден проект не е предмет на правилата за държавната помощ, държавите от ЕИП трябва също да гарантират, че са изпълнени условията, определени в точка 212. Същата логика важи за инвестициите в **инфраструктура за мостове, тунели и вътрешни водни пътища (например реки и канали)**.
221. Докато експлоатацията на **мрежи за водоснабдяване и канализация** ⁽³²⁸⁾ представлява стопанска дейност, самото изграждане на всеобхватна мрежа за водоснабдяване и канализация обикновено отговаря на условията, посочени в точка 211, и поради това неговото финансиране обикновено не нарушава конкуренцията или не засяга търговията между държавите от ЕИП. За да се гарантира, че цялото финансиране на даден проект не е предмет на правилата за държавната помощ, държавите от ЕИП трябва също да гарантират, че са изпълнени условията, определени в точка 212.

7.3. Помощ за оператори

222. Когато всички елементи на член 61, параграф 1 от Споразумението за ЕИП са изпълнени по отношение на предприемача/собственика на инфраструктура, държавна помощ за предприемача/собственика е налице, независимо дали те я използват пряко, за да предоставят сами стоки или услуги, или я оставят на разположение на оператор трета страна, който на свой ред предоставя услуги на крайните ползватели на инфраструктурата (например когато собственик на летище дава концесия за предоставянето на летищни услуги).
223. **Операторите**, които ползват подпомаганата инфраструктура, за да предоставят услуги на крайните ползватели, получават предимство, ако използването на инфраструктурата им осигурява икономическа облага, която те не биха получили при обичайни условия на пазара. Това обикновено важи, ако за правото да експлоатират инфраструктурата те заплащат по-малко от това, което щяха да платят за сравнима инфраструктура при обичайни условия на пазара. В раздел 4.2 са дадени насоки относно това как да се установи дали условията на експлоатация съответстват на пазарните условия. В съответствие с този раздел Органът счита, че икономическо предимство за оператора може по-специално да бъде изключено, ако концесията за експлоатация на инфраструктурата (или на части от нея) е възложена срещу положителна цена посредством тръжна процедура, която отговаря на всички съответни условия, посочени в точки 90 — 96 ⁽³²⁹⁾.
224. Органът обаче припомня, че ако държава от ЕИП не изпълни задължението си да я уведоми и ако има съмнения относно съвместимостта на помощта за предприемача/собственика с функционирането на Споразумението за ЕИП, Органът може да издаде разпореждане, с което изисква от държавата от ЕИП да спре изпълнението на мярката, и да събере временно всяка платена парична сума, докато Органът вземе решение за съвместимостта ѝ. Освен това националните съдии също са задължени да направят това по искане на конкуренти. Освен това, ако, след като оцени мярката, Органът приеме решение, с което помощта се обявява за несъвместима с функционирането на Споразумението за ЕИП, и разпореди помощта да бъде възстановена, не може да бъде изключено въздействие върху оператора на инфраструктурата.

7.4. Помощ за крайните ползватели

225. Ако оператор на инфраструктура е получил държавна помощ или ако неговите ресурси представляват държавни ресурси, той е в състояние да осигури предимство за ползвателите на инфраструктурата (ако те са предприятия), освен ако условията за ползване съответстват на критерия на ОУПИ, т.е. инфраструктурата е достъпна за ползвателите при пазарни условия.

⁽³²⁶⁾ Включително пътищата за свързването на земя за търговска експлоатация, вж. Решение на Комисията от 1 октомври 2014 г. относно SA.36147 — Предполагаема инфраструктурна помощ в полза на Proarier и Решение на Комисията от 8 януари 2016 г. относно SA.36019 — Мерки за пътна инфраструктура в съседство с проект за недвижима собственост — Uplace.

⁽³²⁷⁾ Нетипичен случай, при който държавната помощ не може да бъде изключена, са например мост или тунел между две държави от ЕИП, предлагащи услуги, които до голяма степен могат да заместят услугите, предлагани от търговски фериботни оператори, или изграждането на платен път в пряка конкуренция с друг платен път (например два успоредни един на друг платени пътя, предлагащи до голяма степен взаимозаменяеми услуги).

⁽³²⁸⁾ Мрежите за водоснабдяване и канализация включват водоразпределителни и водопреносни инфраструктури за отпадъчни води, като например съответните тръби.

⁽³²⁹⁾ Вж. Решение на Комисията от 1 октомври 2014 г. относно държавна помощ SA.38478 — Унгария — Развитие на националното публично пристанище Gubf-Gönyű. Обратно, предимство за предприемач/собственик на инфраструктура не може да бъде изключено чрез търг, който само намалява размера на помощта

226. В съответствие с общите принципи, обяснени в раздел 4.2, предимство за ползвателите в тези случаи може да бъде изключено, когато таксите за ползване на инфраструктура се били определени чрез търг, който отговаря на съответните условия, посочени в съображения 90 — 96.
227. Както е обяснено в раздел 4.2, когато липсва такова конкретно доказателство, въпросът дали дадено споразумение отговаря на пазарните условия, може да бъде оценен, като се вземат предвид условията, при които сравними частни оператори предоставят сравнима инфраструктура за ползване в сравними ситуации (целеви показатели), стига такова сравнение да е възможно.
228. Ако никой от горните критерии за оценка не е приложим, съответствието на дадена сделка с пазарните условия може да бъде установено въз основа на общоприета стандартна методика за оценка. Органът счита, че критерият на ОУПИ може да бъде удовлетворен за публично финансиране на отворена инфраструктура, която не е запазена за конкретен(ни) ползвател(и), когато нейните ползватели постепенно допринасят, от *ex ante* гледна точка, за рентабилността на проекта/оператора. Такъв е случаят, когато операторът на инфраструктурата сключва търговски споразумения с отделни ползватели, което позволява да бъдат покрити всички разходи, произтичащи от тези споразумения, включително разумен марж на печалба въз основа на стабилни средносрочни перспективи. Този анализ трябва вземе предвид всички допълнителни приходи и очаквани допълнителни разходи, поети от оператора във връзка с дейностите на конкретен ползвател ⁽³³⁰⁾.

8. ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

229. Настоящите насоки заменят следните насоки на Органа:
- Насоки относно прилагането на разпоредбите за държавната помощ към публични предприятия в производствения сектор ⁽³³¹⁾;
  - Насоки относно елементите на държавна помощ при продажба на земя и сгради от публични органи ⁽³³²⁾;
  - Насоки относно прилагането на правилата за държавната помощ по отношение на мерките за пряко данъчно облагане на дружества ⁽³³³⁾.
230. Настоящите насоки заменят всички изявления в противоположен смисъл, отнасящи се до понятието за държавна помощ и включени в които и да са съществуващи насоки на Органа, с изключение на изявленията, отнасящи се до конкретни сектори и обосновани от особеностите на тези сектори.

⁽³³⁰⁾ Вж. например Решение на Комисията от 1 октомври 2014 г. относно държавна помощ SA.36147 — Предполагаема инфраструктурна помощ за Rgorarieg. Вж. също Насоките относно държавните помощи за летища и авиокомпани, приети с Решение № 216/14/COL, съображения 61 — 64.

⁽³³¹⁾ Приети с Решение № 4/94/COL (ОВ L 231, 3.9.1994 г., стр. 1 и притурка за ЕИП № 32, 3.9.1994 г., стр. 1).

⁽³³²⁾ Приети с Решение № 275/99/COL (ОВ L 137, 8.6.2000 г., стр. 28 и притурка за ЕИП № 26, 8.6.2000 г., стр. 19).

⁽³³³⁾ Приети с Решение № 149/99/COL (ОВ L 137, 8.6.2000 г., стр. 20 и притурка за ЕИП № 26, 8.6.2000 г., стр. 10).

ПОПРАВКИ

Поправка на Регламент (ЕС) 2017/776 на Комисията от 4 май 2017 година за изменение с цел адаптиране към научно-техническия прогрес на Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета относно класифицирането, етикетиранието и опаковането на вещества и смеси

(Официален вестник на Европейския съюз L 116 от 5 май 2017 г.)

На страница 8, в приложението, с което се изменя приложение VI към Регламент (ЕО) № 1272/2008, в точка 3, буква г), подточка ii), таблицата да се чете, както следва:

Индекс №	Международна химична идентификация	ЕО №	CAS №	Класификация		Етикетирани			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„006-046-00-8	бендиокарб (ISO); 2,2-диметил-1,3-бензодиоксол-4-илов N-метилкарбамат; 2,2-диметил-1,3-бензодиоксол-4-илов метилкарбамат	245-216-8	22781-23-3	Acute Tox. 3 Acute Tox. 3 Acute Tox. 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H331 H311 H300 H400 H410	GHS06 GHS09 Dgr	H331 H311 H300 H410		M = 10 M = 100“	
„604-057-00-8	реакционна маса от: изомери на 2-(2H-бензотриазол-2-ил)-4-метил-(n)-додецилфенол; изомери на 2-(2H-бензотриазол-2-ил)-4-метил-(n)-тетракозилфенол; изомери на 2-(2H-бензотриазол-2-ил)-4-метил-5,6-дидодецилфенол. n = 5 или 6	401-680-5	—	Aquatic Chronic 4	H413		H413“			
„605-023-00-5	5-хлоро-2-(4-хлорофеноксифенол); [DCPP]	429-290-0	3380-30-1	Eye Dam. 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H318 H400 H410	GHS05 GHS09 Dgr	H318 H410		M = 10 M = 10“	

Индекс №	Международна химична идентификация	ЕО №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М- коефициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„606-041-00-6	2-метил-1-(4-метилтиофенил)-2-морфолинопропан-1-он	400-600-6	71868-10-5	Repr. 1B Acute Tox. 4 * Aquatic Chronic 2	H360FD H302 H411	GHS08 GHS07 GHS09 Dgr	H360FD H302 H411“			
„607-123-00-4	2,3-епоксипропилов метакрилат; глицидилев метакрилат	203-441-9	106-91-2	Carc. 1B Muta. 2 Repr. 1B Acute Tox. 3 Acute Tox. 4 STOT SE 3 STOT RE 1 Eye Dam. 1 Skin Corr. 1C Skin Sens. 1	H350 H341 H360F H311 H302 H335 H372 (дихателни пътища) (вдишване) H318 H314 H317	GHS08 GHS06 GHS05 Dgr	H350 H341 H360F H311 H302 H335 H372 (дихателни пътища) (вдишване) H314 H317		D“	
„608-055-00-8	фипронил (ISO); (±)-5-амино-1-(4-(α,α,α-трифлуоро-2,6-дихлоро-р-толил)-4-трифлуорометилсулфинил)пиразол-3-карбонилтрил	424-610-5	120068-37-3	Acute Tox. 3* Acute Tox. 3* Acute Tox. 3* STOT RE 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H301 H311 H331 H372* H400 H410	GHS06 GHS08 GHS09 Dgr	H301 H311 H331 H372* H410		M = 1 000 M = 10 000“	

Индекс №	Международна химична идентификация	EO №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М- коефициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„612-150-00-X	спироксамин (ISO); 8-трет-бутил-1,4-диоксапиро[4.5]декан-2-илметил(етил)(пропил)амин	—	118134-30-8	Repr. 2 Acute Tox. 4 Acute Tox. 4 Acute Tox. 4 STOT RE 2 Skin Irrit. 2 Skin Sens. 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H361d H332 H312 H302 H373 (очи) H315 H317 H400 H410	GHS08 GHS07 GHS09 Wng	H361d H332 H312 H302 H373 (очи) H315 H317 H410	M = 100 M = 100“		
„613-318-00-5	фенпиразамин (ISO); S-алилов 5-амино-2-изопропил-3-оксо-4-(o-толил)-2,3-дихидропиразол-1-карботиоат; S-алилов 5-амино-2-изопропил-4-(2-метилфенил)-3-оксо-2,3-дихидропиразол-1-карботиоат	—	473798-59-3	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H400 H410	GHS09 Wng	H410	M = 10 M = 1“		
„614-001-00-4	никотин (ISO); 3-[(2S)-1-метилпиролидин-2-ил]пиридин	200-193-3	54-11-5	Acute Tox. 2 Acute Tox. 2 Acute Tox. 2 Aquatic Chronic 2	H330 H310 H300 H411	GHS06 GHS09 Dgr	H330 H310 H300 H411	вдишване: ATE = 0.19 mg/L (прах или мъгла) кожна: ATE = 70 mg/kg орална: ATE (*) = 5 mg/kg“		

Индекс №	Международна химична идентификация	EO №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М- коефициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„615-013-00-2	цианамид; карбамонитрил	206-992-3	420-04-2	Carc. 2 Repr. 2 Acute Tox. 3 Acute Tox. 3 STOT RE 2 Skin Corr. 1 Skin Sens. 1 Eye Dam. 1 Aquatic Chronic 3	H351 H361fd H311 H301 H373 (щитовидна жлеза) H314 H317 H318 H412	GHS08 GHS06 GHS05 Dgr	H351 H361fd H311 H301 H373 (щитовидна жлеза) H314 H317 H412“			
„616-006-00-7	дихлофлуанид (ISO); N',N'-диметил-N-фенил-N- [(флуородихлорометил)тио] сулфамид	214-118-7	1085-98-9	Acute Tox. 4 Eye Irrit. 2 Skin Sens. 1 Aquatic Acute 1	H332 H319 H317 H400	GHS07 GHS09 Wng	H332 H319 H317 H400		M = 10“	
„616-094-00-7	3,3'-дициклохексил-1,1'- метиленбис(4,1-фенилен) диуреа	406-370-3	58890-25-8	Aquatic Chronic 4	H413		H413“			
„650-032-00-X	ципроконазол (ISO); (2RS,3RS;2RS,3SR)-2-(4- хлорофенил)-3-циклопро- пил-1-(1H-1,2,4-триазол-1- ил)бутан-2-ол	—	94361-06-5	Repr. 1B Acute Tox. 3 STOT RE 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H360D H301 H373 (черен дроб) H400 H410	GHS08 GHS06 GHS09 Dgr	H360D H301 H373 (черен дроб) H410		M = 10 M = 1“	

(*) Превърната оценка за точката на остра токсичност в съответствие с таблица 3.1.2 от приложение I.

На страница 12, в приложението, с което се изменя приложение VI към Регламент (ЕО) № 1272/2008, в точка 3, буква г), подточка iii), таблицата да се чете, както следва:

Индекс №	Международна химична идентификация	ЕО №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„047-003-00-3	зеолит със сребро и цинк (зеолит, структура от тип LTA, повърхностно-модифициран със сребърни и цинкови йони) [Това вписване обхваща зеолит със структура от тип LTA (Linde тип A), повърхностно-модифициран както със сребърни, така и с цинкови йони, със съдържание на Ag+ 0,5 %-6 %, Zn2 + 5 %-16 %, и потенциално с фосфор, NH4+, Mg2+ и/или Ca2+, всеки на равнище < 3 %]	—	130328-20-0	Repr. 2 Skin Irrit. 2 Eye Dam. 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H361d H315 H318 H400 H410	GHS08 GHS05 GHS09 Dgr	H361d H315 H318 H410		M = 100 M = 100“	
„048-012-00-5	кадмиев карбонат	208-168-9	513-78-0	Carc. 1B Muta. 1B Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * STOT RE 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H350 H340 H332 H312 H302 H372 (бъбреци, кости) H400 H410	GHS08 GHS07 GHS09 Dgr	H350 H340 H332 H312 H302 H372 (бъбреци, кости) H410		A1“	

Индекс №	Международна химична идентификация	ЕО №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„048-013-00-0	кадмиев хидроксид; кадмиев дихидроксид	244-168-5	21041-95-2	Carc. 1B Muta. 1B Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * STOT RE 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H350 H340 H332 H312 H302 H372 (бъбреци, кости) H400 H410	GHS08 GHS07 GHS09 Dgr	H350 H340 H332 H312 H302 H372 (бъбреци, кости) H410			A1“
„048-014-00-6	кадмиев нитрат; кадмиев динитрат	233-710-6	10325-94-7	Carc. 1B Muta. 1B Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * Acute Tox. 4 * STOT RE 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H350 H340 H332 H312 H302 H372 (бъбреци, кости) H400 H410	GHS08 GHS07 GHS09 Dgr	H350 H340 H332 H312 H302 H372 (бъбреци, кости) H410	Carc. 1B; H350: C ≥ 0.01 %		A1“
„050-030-00-3	дибутилкалаен дилаурат; дибутил[бис(додеканои- илокси)]станан	201-039-8	77-58-7	Muta. 2 Repr. 1B STOT RE 1	H341 H360FD H372 (имунна система)	GHS08 Dgr	H341 H360FD H372 (имунна система)“			

Индекс №	Международна химична идентификация	EO №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„603-235-00-2	линалоол; 3,7-диметил-1,6-октадиен-3-ол; DL-линалоол; [1] кориандрол; (S)-3,7-диметил-1,6-октадиен-3-ол; D-линалоол; [2] ликареол; (R)-3,7-диметил-1,6-октадиен-3-ол; L-линалоол [3]	201-134-4 [1] 204-810-7 [2] 204-811-2 [3]	78-70-6 [1] 126-90-9 [2] 126-91-0 [3]	Skin Sens. 1B	H317	GHS07 Wng	H317“			
„604-093-00-4	хлорофен; хлорофен; 2-бензил-4-хлорофенол	204-385-8	120-32-1	Carc. 2 Repr. 2 Acute Tox. 4 Skin Irrit. 2 Skin Sens. 1 Eye Dam. 1 STOT RE 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H351 H361f H332 H315 H317 H318 H373 (бъбреци) H400 H410	GHS08 GHS05 GHS07 GHS09 Dgr	H351 H361f H332 H315 H317 H318 H373 (бъбреци) H410	M = 1 M = 100“		
„606-150-00-9	клетодим (ISO); (5RS)-5-[(2RS)-2-(етилтио)пропил]-2-[(1EZ)-1-[(2E)-3-хлороалилоксиимино]пропил]-3-хидроксициклохекс-2-ен-1-он	—	99129-21-2	Acute Tox. 4 Skin Sens. 1 Aquatic Chronic 3	H302 H317 H412	GHS07 Wng	H302 H317 H412	EUH066“		

Индекс №	Международна химична идентификация	EO №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„606-151-00-4	антрахинон	201-549-0	84-65-1	Carc. 1B	H350	GHS08 Dgr	H350“			
„607-720-00-X	нонадекафлуородеканова киселина; [1] амониев нонадекафлуородеканоат; [2] натриев нонадекафлуородеканоат [3]	206-400-3 [1] 221-470-5 [2] [3]	335-76-2 [1] 3108-42-7 [2] 3830-45-3 [3]	Carc. 2 Repr. 1B Lact.	H351 H360Df H362	GHS08 Dgr	H351 H360Df H362“			
„607-721-00-5	N,N'-метилендиморфолин; N,N'-метиленбисморфолин; [формалдехид, отделен от N,N'-метиленбисморфолин]; [MBM]	227-062-3	5625-90-1	Carc. 1B Muta. 2 Acute Tox. 4 Acute Tox. 4 Acute Tox. 4 STOT RE 2 Skin Corr. 1B Skin Sens. 1 Eye Dam.1	H350 H341 H332 H312 H302 H373 (стомашно-чревен тракт, дихателни пътища) H314 H317 H318	GHS08 GHS07 GHS05 Dgr	H350 H341 H332 H312 H302 H373 (стомашно-чревен тракт, дихателни пътища) H314 H317	EUH071	8 9“	

Индекс №	Международна химична идентификация	EO №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„607-722-00-0	4-(метоксиметил)-2,3,5,6-тетрафлуоробензилов (Z)-(1R,3R)-2,2-диметил-3-(2-цианопрорп-1-енил)циклопропанкарбоксилат; епсилон-момфлуорогтрин	—	1065124-65-3	Acute Tox. 4 STOT SE 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H302 H371 (нервна система) H400 H410	GHS07 GHS08 GHS09 Wng	H302 H371 (нервна система) H410		M = 100 M = 100“	
„607-723-00-6	тефлутрин (ISO); 4-метил-2,3,5,6-тетрафлуоробензилов (1RS,3RS)-2,2-диметил-3-[(Z)-3,3,3-трифлуоро-2-хлоропрорп-1-енил]циклопропанкарбоксилат	—	79538-32-2	Acute Tox. 1 Acute Tox. 2 Acute Tox. 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H330 H310 H300 H400 H410	GHS06 GHS09 Dgr	H330 H310 H300 H410		M = 10 000 M = 10 000“	
„612-290-00-1	реакционни продукти от параформалдехид и 2-хидроксипропиламин (отношение 3:2) [формалдехид, отделен от 3,3'-метиленбис[5-метилоксазолидин]; формалдехид, отделен от оксазолидин]; [МВО]	—	—	Carc. 1B Muta. 2 Acute Tox. 4 Acute Tox. 3 Acute Tox. 4 STOT RE 2 Skin Corr. 1B Eye Dam. 1 Skin Sens. 1 A Aquatic Chronic 2	H350 H341 H332 H311 H302 H373 (стомашно-чревен тракт, дихателни пътища) H314 H318 H317 H411	GHS08 GHS06 GHS05 GHS09 Dgr	H350 H341 H332 H311 H302 H373 (стомашно-чревен тракт, дихателни пътища) H314 H317 H411	EUN071	8 9“	

Индекс №	Международна химична идентификация	ЕО №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограма(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„612-291-00-7	реакционни продукти от параформалдехид и 2-хидроксипропиламин (отношение 1:1); [формалдехид, отделен от α,α,α-триметил-1,3,5-триазин-1,3,5(2Н,4Н,6Н)-триетанол]; [НРТ]	—	—	Carc. 1B Muta. 2 Acute Tox. 4 Acute Tox. 4 STOT RE 2 Skin Corr. 1C Eye Dam. 1 Skin Sens. 1 A Aquatic Chronic 2	H350 H341 H332 H302 H373 (стомашно-чревен тракт, дихателни пътища) H314 H318 H317 H411	GHS08 GHS07 GHS05 GHS09 Dgr	H350 H341 H332 H302 H373 (стомашно-чревен тракт, дихателни пътища) H314 H317 H411	EUH071	8 9“	
„612-292-00-2	метилхидразин	200-471-4	60-34-4	Carc. 1B	H350	GHS08 Dgr	H350“			
„613-321-00-1	(RS)-4-[1-(2,3-диметилфенил)етил]-1H-имидазол; медетомидин	—	86347-14-0	Acute Tox. 2 Acute Tox. 2 STOT SE 3 STOT SE 1 STOT RE 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H330 H300 H336 H370 (очи) H372 H400 H410	GHS06 GHS08 GHS09 Dgr	H330 H300 H336 H370 (очи) H372 H410		M = 1 M = 100“	

Индекс №	Международна химична идентификация	EO №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„613-322-00-7	триадименол (ISO); (1RS,2RS;1RS,2SR)-1-(4-хлорофенокси)-3,3-диметил-1-(1H-1,2,4-триазол-1-ил)бутан-2-ол; <i>α</i> -трет-бутил-β-(4-хлорофенокси)-1H-1,2,4-триазол-1-етанол	259-537-6	55219-65-3	Repr. 1B Lact. Acute Tox. 4 Aquatic Chronic 2	H360 H362 H302 H411	GHS08 GHS07 GHS09 Dgr	H360 H362 H302 H411“			
„613-323-00-2	тербутилазин (ISO); <i>N</i> -трет-бутил- <i>N'</i> -етил-6-хлоро-1,3,5-триазин-2,4-диамин	227-637-9	5915-41-3	Acute Tox. 4 STOT RE 2 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H302 H373 H400 H410	GHS07 GHS08 GHS09 Wng	H302 H373 H410		M = 10 M = 10“	
„613-324-00-8	хинолин-8-ол; 8-хидроксихинолин	205-711-1	148-24-3	Repr. 1B Acute Tox. 3 Eye Dam. 1 Skin Sens. 1 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H360D H301 H318 H317 H400 H410	GHS08 GHS06 GHS05 GHS09 Dgr	H360D H301 H318 H317 H410		M = 1 M = 1“	
„613-325-00-3	тиаклоприд (ISO); (<i>Z</i>)-3-(6-хлоро-3-пиридилметил)-1,3-тиазолидин-2-илиденцианамид; {{(2 <i>Z</i>)-3-[(6-хлоропиридин-3-ил)метил]-1,3-тиазолидин-2-илиден}цианамид	—	111988-49-9	Carc. 2 Repr. 1B Acute Tox. 4 Acute Tox. 3 STOT SE 3 Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H351 H360FD H332 H301 H336 H400 H410	GHS08 GHS06 GHS09 Dgr	H351 H360FD H332 H301 H336 H410		M = 100 M = 100“	

Индекс №	Международна химична идентификация	EO №	CAS №	Класификация		Етикетиране			Специфични пределни концентрации, М-коэффициенти и АТЕ	Бележки
				Код(ове) на класа(овете) и категорията(ите) на опасност	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Кодове на пиктограмата(ите) и сигналната(ите) дума(и)	Код(ове) на предупреждението(ята) за опасност	Код(ове) на допълнителното(ите) предупреждение(я) за опасност		
„616-221-00-6	хексафлумурон (ISO); 1-(4-(1,1,2,2-тетрафлуороетокси)-3,5-дихлорофенил)-3-(2,6-дифлуоробензоил) уреа	401-400-1	86479-06-3	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H400 H410	GHS09 Wng	H410		M = 1 000 M = 10 000“	
„616-222-00-1	пентиопирад (ISO); (RS)-N-[2-(1,3-диметилбутил)-3-тиенил]-1-метил-3-(трифлуорометил)пирозол-4-карбоксамид	—	183675-82-3	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1	H400 H410	GHS09 Wng	H410		M = 1 M = 1“	
„616-223-00-7	карбетамид (ISO); (R)-1-(етилкарбамоил)етиллов карбанилат; (2R)-1-(етиламино)-1-оксопропан-2-илов фенилкарбамат	240-286-6	16118-49-3	Carc. 2 Repr. 1B Acute Tox. 4 Aquatic Chronic 2	H351 H360D H302 H411	GHS08 GHS07 GHS09 Dgr	H351 H360D H302 H411“			

ISSN 1977-0618 (електронно издание)
ISSN 1830-3617 (печатно издание)

Служба за публикации на Европейския съюз
2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG